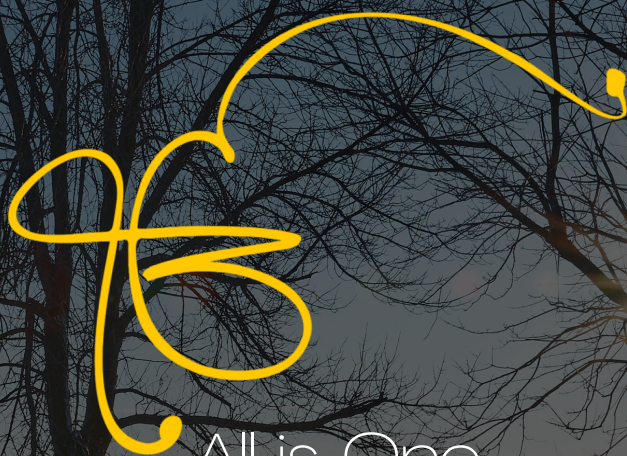

A Guide to
Inner Awakening

All is One

ਜਪੁ, ਸੋ ਦਰੁ, ਸੋਹਿਲਾ

Table of Contents

INTRODUCTION

ਜਪੁ	1 - 58
ਸੋ ਦਰੁ	59 - 81
ਸੋਹਿਲਾ	82 - 90

ਗੁਰਬਾਣੀ ਗਿਆਨ ਦਾ ਸਾਗਰ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਕਰਮਕਾਂਡ ਵੱਜੋਂ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇਹ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਹੈ। ਸਮੁੱਚੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕਾਵ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਜੇ ਅਸੀਂ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਪੜ੍ਹੀਏ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਜਟਿਲ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਨੁਵਾਦ ਨੂੰ ਟਾਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਜਤਨ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਪੰਕਤੀ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਸਦਾ ਲਈ ਯਾਦ ਰਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਤੀਤ, ਵਰਤਮਾਨ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਇਹ ਦਾਹਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਅੰਤਮ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹੀ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਸਾਡਾ ਨਿਮਾਣਾ ਜਿਹਾ ਜਤਨ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਅਸੀਂ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਸਮਝਿਆ ਹੈ ਉਹ ਆਪ ਜੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਆਓ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸਿਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰੀਏ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕਰੀਏ।

ਭਾਈ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੋਰਾਇਆ

ਜ਼ਰੂਰੀ ਬੇਨਤੀ

ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਯੋਗ ਥਾਂਵਾਂ ਤੇ ਅਰਧ ਬਿਸਰਾਮ (,) ਦੇਣ ਲਈ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਥਾਂ (ਸਪੇਸ) ਛੱਡ ਕੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਨਿਖੇੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਥਾਂ (ਸਪੇਸ) ਤੇ (,) ਬਿਸਰਾਮ ਦੇ ਕੇ (ਭਾਵ ਥੋੜ੍ਹਾ ਰੁਕ ਕੇ) ਪਾਠ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ

ਸੋਈ ਸੋਈ ਸਦਾ ਸਚੁ ਸਾਹਿਬੁ ਸਾਚਾ ਸਾਚੀ ਨਾਈ ॥

ਹੈ ਭੀ ਹੋਸੀ ਜਾਇ ਨ ਜਾਸੀ ਰਚਨਾ ਜਿਨਿ ਰਚਾਈ ॥

ਤੁਕਾਂ ਵਿਚ ਸੋਈ ਸੋਈ, ਸਚੁ, ਸਾਚਾ, ਭੀ, ਹੋਸੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਰਧ ਬਿਸਰਾਮ (,) ਦੇ ਕੇ (ਭਾਵ ਥੋੜ੍ਹਾ ਰੁਕ ਕੇ) ਪਾਠ ਕਰਨਾ ਹੈ।
ਇਹੀ ਢੰਗ ਸਭ ਤੁਕਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ੴ ਸਤਿ ਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰੁ ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਇਸ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਅਸੀਂ ‘ਮੂਲ ਮੰਤਰ’ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚ ‘ਮੰਤਰ’ ਕੋਈ ਐਸੇ ਲਫਜ਼ ਨਹੀਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਬੋਲਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਬਾਹਰੀ ਚਮਤਕਾਰ ਹੋਵੇ। ਸਿੱਖ ਮਤ ਵਿਚ ‘ਮੰਤਰ’ ਗੁਰੂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੈ। ਸਾਰੀ ਬਾਣੀ ਹੀ ਗੁਰੂ ਦਾ ਮੰਤਰ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਮੰਤਰ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰ ਕੇ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਣ ਕਰਕੇ ਰੱਬ ਵਿੱਚ ਇਕ-ਮਿਕ ਹੋਣਾ ਹੈ।

ਸੋ, ਮੂਲ-ਮੰਤਰ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਈਏ ਕਿ ਇਸ ਰਚਨਾ ਵਿਚ ਗੁਰਮਤ ਦਾ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ ਭਾਵ ਗੁਰੂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਅਸੂਲ ਹਨ। ਮੂਲ-ਮੰਤਰ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਸਾਨੂੰ ਓਨ੍ਹਾਂ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਇਕ ਐਸਾ ਕੀਮਤੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸਦੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਤਿੰਨ ਕਾਰਜ ਹਨ-

੧. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ‘ਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ
 ੨. ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰੱਬ ਦੇ ਗੁਣ ਨੇ ਤੇ ਉਹ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ‘ਚ ਉਤਾਰ ਕੇ ਰੱਬ ‘ਚ ਸਮਾਉਣਾ
 ੩. ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਇਸ ਮੂਲ ਮੰਤਰ ਨੂੰ ਅਧਾਰ/ਪੈਮਾਨਾ ਬਣਾਉਣਾ
- ਏਸੇ ਕਰਕੇ ਮੂਲ-ਮੰਤਰ ਪੂਰੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ੫੬੮ ਵਾਰ ਦਰਜ ਹੈ, ਕਿ ਅਸੀਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵੇਲੇ ਇਸ ਰਚਨਾ ਦੇ ਹਰ ਗੁਣ ਨੂੰ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਰੱਖੀਏ।
- ਜ਼ਰੂਰੀ ਨੋਟ: ‘ਮੂਲ-ਮੰਤਰ’ ਜਪੁ ਬਾਣੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਬਾਣੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਸੁਤੰਤਰ ਰਚਨਾ ਹੈ ਤੇ ਜਿਵੇਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਮੂਲ ਮੰਤਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਹਰ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦਾ ਪੈਮਾਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬਾਰ ਬਾਰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ‘ਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ।

ੴ

ਇਕ ਪਰਮਾਤਮਾ ਜੋ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਕ ਓਹੀ ਹੈ, ਤੇ ਸਾਰੇ ਓਸੇ ਵਿੱਚ ਨੇ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਰੀਰ, ਥਾਂ ਜਾਂ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ। ਹਰ ਥਾਂ, ਹਰ ਸਮੇਂ, ਸਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਰਮਾਤਮਾ ਹੀ ਹੈ।

ਸਤਿ ਨਾਮੁ

ਉਸਦੀ ਸਦੀਵੀ ਹੋਂਦ ਹੀ ਉਸਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਛਾਣ ਹੈ। ਉਹ ਸਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਜੀਵਨ ਰੂਪ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਜੀਵਨ ਉਸਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਹੀ ਗੁਣ/ਪਛਾਣ ਹੈ।

ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ

ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਤੇ ਫਿਰ ਅਪਣੀ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚ ਆਪ ਵੱਸਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਜੀਵ ਵਿੱਚ ਕਰਨ/ਰਚਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉਸਦਾ ਹੀ ਗੁਣ ਹੈ।

ਨਿਰਭਉ

ਉਹ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਡਰ/ਭੈ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ, ਨਾ ਹੀ ਡਰਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਨਿਰਵੈਰੁ

ਉਹ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੈਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਨਾ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਕੱਢਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਖਿਲਾਫ ਕਿਸੇ ਦਾ ਪੱਖ ਪੂਰਦਾ ਹੈ।

ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ

ਉਹ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ। ਕਦੀ ਘੱਟ ਜਾਂ ਕਦੀ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਭੌਤਿਕ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਾਂਗ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਬਦਲਦਾ ਜਾਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਅਜੂਨੀ

ਉਹ ਜੰਮਦਾ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ।

ਸੈਭੰ

ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਾ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ, ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਅਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਹੈ।

ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਸਿਰਫ ਗੁਰੂ/ਗਿਆਨ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਜਰੀਏ ਉਸ ਰੱਬ ਨੂੰ ਜਾਣਿਆ/ਮਿਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

॥ ਜਪੁ ॥

‘ਜਪੁ’ ਇਸ ਬਾਣੀ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਪੁ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਗਿਆਨ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਧਿਆਨ ‘ਚ ਰੱਖਣਾ ਤੇ ਮਨ ‘ਚ ਵਸਾ ਕੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ।

ਆਦਿ ਸਚੁ ਜੁਗਾਦਿ ਸਚੁ ॥

ਹੈ ਭੀ ਸਚੁ ਨਾਨਕ ਹੋਸੀ ਭੀ ਸਚੁ ॥੧॥

ਇਹ ਬਾਣੀ ‘ਜਪੁ’ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸ਼ਲੋਕ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸ਼ਲੋਕ ਨੇ, ਇਕ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਤੇ ਇਕ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ। ਦੋਹਾਂ ਸ਼ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ੩੮ ਪਉੜੀਆਂ ਨੇ। ਇਸ ਪਹਿਲੇ ਸ਼ਲੋਕ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ -

ਸ਼ੁਰੂ/ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪਰਮਾਤਮਾ ਸਾਡੇ ਨਾਲ -ਅੰਦਰ ਬਾਹਰ ਹਰ ਥਾਂ ਹੈ, ਹੁਣ ਵੀ ਸਦਾ ਨਾਲ ਹੈ ਤੇ ਅੱਗੇ ਵੀ ਸਦਾ ਨਾਲ ਰਹੇਗਾ।

ਸੋਚੈ ਸੋਚਿ ਨ ਹੋਵਈ ਜੇ ਸੋਚੀ ਲਖ ਵਾਰ ॥

ਬਾਹਰੋਂ ਸ਼ਰੀਰ ਨੂੰ ਤੀਰਥਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਲੱਖ ਵਾਰ ਵੀ ਧੋ ਲਈਏ, ਅਸੀਂ ਸੁੱਚੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਮਨ ਦੀ ਮੈਲ ਬਾਹਰੀ ਇਸ਼ਨਾਨ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਉਤਰਦੀ।

ਚੁਪੈ ਚੁਪ ਨ ਹੋਵਈ ਜੇ ਲਾਇ ਰਹਾ ਲਿਵ ਤਾਰ ॥

ਜਿੰਨਾਂ ਮਰਜ਼ੀ ਚੁੱਪ ਹੋ ਕੇ ਲਿਵ ਜੋੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ ਪਰ ਸਾਡੇ ਮਨ ਦਾ ਸ਼ੋਰ ਬਾਹਰੋਂ ਚੁੱਪ ਹੋਣ ਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਟਦਾ।

ਭੁਖਿਆ ਭੁਖ ਨ ਉਤਰੀ ਜੇ ਬੰਨਾ ਪੁਰੀਆ ਭਾਰ ॥

ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਡਾਂ ਮਿਲ ਜਾਣ ਤਾਂ ਵੀ ਇਸ ਮਨ ਦੀ ਭੁੱਖ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮੁੱਕਦੀ।

ਸਹਸ ਸਿਆਣਪਾ ਲਖ ਹੋਹਿ ਤ ਇਕ ਨ ਚਲੈ ਨਾਲਿ ॥

ਅੰਦਰੋਂ ਪਵਿੱਤਰ ਹੋਣ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਬਾਹਰੀ ਚਲਾਕੀਆਂ/ਸਿਆਣਪਾਂ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ।

ਕਿਵ ਸਚਿਆਰਾ ਹੋਈਐ ਕਿਵ ਕੂੜੈ ਤੁਟੈ ਪਾਲਿ ॥

ਫਿਰ ਕਿਵੇਂ ਮਨ ਕਰਕੇ ਪਵਿੱਤਰ ਹੋਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਕਿਵੇਂ ਇਸ ਮਨ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੈਲ ਮੁੱਕੇ?

ਹੁਕਮਿ ਰਜਾਈ ਚਲਣਾ ਨਾਨਕ ਲਿਖਿਆ ਨਾਲਿ ॥੧॥

ਜੇ ਸਦਾ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੈ ਉਸ ਅੰਦਰ ਬੈਠੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ ਜੀਵਨ ਜੀਵੀਏ ਤਾਂ ਮਨ ਕਰਕੇ ਸਚਿਆਰ/ਪਵਿੱਤਰ ਹੋਈਦਾ ਹੈ।

ਹੁਕਮੀ ਹੋਵਨਿ ਆਕਾਰ ਹੁਕਮੁ ਨ ਕਹਿਆ ਜਾਈ ॥

ਅੰਦਰ ਬੈਠੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨੀਏ ਤਾਂ ਇਸ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਅਕਾਰ/ਨਵੀਂ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ; ਉਸ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਦੀ ਤਾਕਤ/ਸੁੰਦਰਤਾ ਲਫਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

ਹੁਕਮੀ ਹੋਵਨਿ ਜੀਅ ਹੁਕਮਿ ਮਿਲੈ ਵਡਿਆਈ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨੀਏ ਤਾਂ ਅੰਦਰੋਂ ਇਕ ਨਵਾਂ ਜੀਵਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ; ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ ਰੱਬੀ ਗੁਣ/ਵਡਿਆਈਆਂ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

ਹੁਕਮੀ ਉਤਮੁ ਨੀਚੁ ਹੁਕਮਿ ਲਿਖਿ ਦੁਖ ਸੁਖ ਪਾਈਅਹਿ ॥

ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਜੀਉਣ ਵਾਲੇ ਉੱਤਮ ਹੋ ਕੇ ਸੁਖ ਲੈਂਦੇ ਨੇ; ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਨਾ ਮੰਨ ਕੇ ਅਸੀਂ ਨੀਚ ਤੇ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ।

ਇਕਨਾ ਹੁਕਮੀ ਬਖਸੀਸ ਇਕਿ ਹੁਕਮੀ ਸਦਾ ਭਵਾਈਅਹਿ ॥

ਜੇ ਉਸ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ 'ਚ ਜੀਉਂਦੇ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾ ਅੰਦਰ ਹਰ ਵੇਲੇ ਕਿਰਪਾ ਵਰਸਦੀ ਹੈ; ਉਸ ਹੁਕਮ 'ਚ ਨਾ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਅੰਦਰ ਸਦਾ ਭਟਕਣਾ ਪਈ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਹੁਕਮੈ ਅੰਦਰਿ ਸਭੁ ਕੋ ਬਾਹਰਿ ਹੁਕਮੁ ਨ ਕੋਇ ॥

ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ 'ਚ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਹੈ; ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰੇ ਹੋ ਕੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ।

ਨਾਨਕ ਹੁਕਮੈ ਜੇ ਬੁਝੈ ਤ ਹਉਮੈ ਕਹੈ ਨ ਕੋਇ ॥੨॥

ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਮਝ/ਮੰਨ ਲਈਏ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਮਨ "ਮੈਂ-ਮੈਂ" ਕਰਨਾ ਛੱਡ ਦੇਵੇਗਾ।

ਗਾਵੈ ਕੋ ਤਾਣੁ ਹੋਵੈ ਕਿਸੈ ਤਾਣੁ ॥

ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ (ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ) ਉਸ ਅੰਦਰਲੀ ਅਵਾਜ਼ ਤੋਂ ਤਾਣ/ਤਾਕਤ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਗਾਉਂਦਾ (ਜੀਵਨ 'ਚ ਉਤਾਰਦਾ) ਹੈ।

ਗਾਵੈ ਕੋ ਦਾਤਿ ਜਾਣੈ ਨੀਸਾਣੁ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਰੱਬੀ ਗਿਆਨ 'ਚੋਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਦਾਤਾਂ/ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਗਾ ਕੇ (ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਕੇ) ਸਚਿਆਰ ਹੋਣ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ/ਮੰਜ਼ਲ ਜਾਣ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਗਾਵੈ ਕੋ ਗੁਣ ਵਡਿਆਈਆ ਚਾਰ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਵਿਰਲਾ ਮਨ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਕੇ ਅਪਣੇ ਆਚਰਣ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਨ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਮਾਣਦਾ ਹੈ।

ਗਾਵੈ ਕੋ ਵਿਦਿਆ ਵਿਖਮੁ ਵੀਚਾਰੁ ॥

ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਉਸ ਸਮਝ ਨੂੰ ਗਾਉਂਦਾ (ਜੀਵਨ 'ਚ ਉਤਰਦਾ) ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਲੋਕ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ।

ਗਾਵੈ ਕੋ ਸਾਜਿ ਕਰੇ ਤਨੁ ਖੇਹ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਨ (ਜੀਵਨ 'ਚ ਉਤਾਰਨ) ਵਾਲੇ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਸੋਹਣੇ/ਪਵਿੱਤਰ ਮਨ ਨੂੰ ਸਾਜਦੇ/ਘੜਦੇ ਨੇ, ਤੇ ਮੈਲੇ/ਕੂੜਿਆਰ ਮਨ ਨੂੰ ਖੇਹ/ਖਤਮ ਕਰਦੇ ਨੇ।

ਗਾਵੈ ਕੋ ਜੀਅ ਲੈ ਫਿਰਿ ਦੇਹ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਗਿਆਨ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਸਚਿਆਰ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸਮਝ ਲੈ ਕੇ ਅਪਣੀ ਸੁਰਤ-ਮੱਤ-ਮਨ ਨੂੰ ਦੇਂਦਾ ਹੈ।

ਗਾਵੈ ਕੋ ਜਾਪੈ ਦਿਸੈ ਦੁਰਿ ॥

ਜੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੂਰ ਦਿੱਸਦਾ ਸੀ, ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮਨ ਉਸ ਰੱਬ ਦਾ ਜਾਪ/ਅਹਿਸਾਸ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਗਾਵੈ ਕੋ ਵੇਖੈ ਹਾਦਰਾ ਹਦੁਰਿ ॥

ਜੇ ਕੋਈ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਜੀਵਨ 'ਚ ਉਤਾਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਸਦਾ ਅਪਣੇ ਨੇੜੇ ਸੁਣਦਾ-ਵੇਖਦਾ ਹੈ।

ਕਥਨਾ ਕਥੀ ਨ ਆਵੈ ਤੋਟਿ ॥

ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ, ਲਗਾਤਾਰ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ
ਕੋਈ ਤੋਟ/ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ।

ਕਥਿ ਕਥਿ ਕਥੀ ਕੋਟੀ ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ॥

ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਤਿਵੇਂ ਤਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਕਰੋੜਾਂ
ਗੁਣ ਵਧਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਦੇਦਾ ਦੇ ਲੈਦੇ ਥਕਿ ਪਾਹਿ ॥

ਅੰਦਰ ਬੈਠਾ ਪ੍ਰਭੂ ਸਚਿਆਰ/ਸੋਹਣੇ ਜੀਵਨ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਗਿਆਨ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤੇ ਜੋ
ਉਸਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮੰਨ ਰਹੇ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਨ ਭਟਕਣਾ ਛੱਡ ਕੇ ਟਿਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜੁਗਾ ਜੁਗੰਤਰਿ ਖਾਹੀ ਖਾਹਿ ॥

ਐਸਾ ਮਨ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਕੂੜ ਤੋਂ ਸਚਿਆਰ/ਸੁੱਚਤਾ ਵੱਲ ਦਾ ਬਦਲਾਅ ਰੱਬੀ ਗਿਆਨ
ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ-ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਕਰੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਹੁਕਮੀ ਹੁਕਮੁ ਚਲਾਏ ਰਾਹੁ ॥

ਜਦ ਅਸੀਂ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਰੱਬ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਰਾਹ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ।

ਨਾਨਕ ਵਿਗਸੈ ਵੇਪਰਵਾਹੁ ॥੩॥

ਫਿਰ ਸਾਡਾ ਮਨ ਸਾਰੇ ਡਰ-ਫਿਕਰ-ਚਿੰਤਾ ਛੱਡ ਕੇ ਅਨੰਦ/ਖੇਡੇ 'ਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਸਾਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਸਾਚੁ ਨਾਇ ਭਾਖਿਆ ਭਾਉ ਅਪਾਰੁ ॥

ਸਦਾ ਸਾਨੂੰ ਵਡਿਆਈਆਂ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਮਾਲਕ ਪ੍ਰਭੂ ਸਾਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪਿਆਰ ਨਾਲ
ਸਮਝਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਆਖਹਿ ਮੰਗਹਿ ਦੇਹਿ ਦੇਹਿ ਦਾਤਿ ਕਰੇ ਦਾਤਾਰੁ ॥

ਜਦੋਂ ਵੀਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਰਾਹ/ਹੱਲ ਪੁਛਦੇ/ਮੰਗਦੇ ਹਾਂ ਉਹ ਦਾਤਾ ਸਮਝ/ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਦਾਤ ਦੇਂਦਾ ਹੈ।

ਫੇਰਿ ਕਿ ਅਗੈ ਰਖੀਐ ਜਿਤੁ ਦਿਸੈ ਦਰਬਾਰੁ ॥

(ਇਸ ਲਈ) ਅਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ (ਕੂੜ/ਵਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ) ਫੇਰ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ ਵੱਲ ਇੰਝ ਲਗਾਈਏ ਕਿ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਦਰਬਾਰ ਦਿੱਸਦਾ ਰਹੇ।

ਮੁਹੌ ਕਿ ਬੋਲਣੁ ਬੋਲੀਐ ਜਿਤੁ ਸੁਣਿ ਧਰੇ ਪਿਆਰੁ ॥

ਅਪਣੇ ਮਨ ਨਾਲ (ਗੁਰੂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਰਾਹੀਂ) ਐਸੀ ਸਾਂਝ (ਬੋਲਚਾਲ) ਪਾਈਏ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣ/ਮੰਨ ਕੇ ਸਾਡਾ ਮਨ ਉਸ ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਪਾ ਲਵੇ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲਾ ਸਚੁ ਨਾਉ ਵਡਿਆਈ ਵੀਚਾਰੁ ॥

ਸੱਚੇ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ/ਅਮਲ 'ਚ ਲਿਆ ਕੇ ਮਿਲੀਆਂ ਵਡਿਆਈਆਂ ਨਾਲ ਅਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਣਾਈਏ।

ਕਰਮੀ ਆਵੈ ਕਪੜਾ ਨਦਰੀ ਮੋਖੁ ਦੁਆਰੁ ॥

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਸੱਚੀ ਪੱਤ ਤੇ (ਕੂੜ/ਅੰਦਰਲੀ ਮੈਲ) ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਨਾਨਕ ਏਵੈ ਜਾਣੀਐ ਸਭੁ ਆਪੇ ਸਚਿਆਰੁ ॥੪॥

ਤੇ ਇੰਝ ਕਰਕੇ ਹੀ ਸਾਡੇ ਮਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਭ ਕੁਝ (ਪਰਮਾਤਮਾ ਵਰਗਾ) ਸਚਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਥਾਪਿਆ ਨ ਜਾਇ ਕੀਤਾ ਨ ਹੋਇ ॥

ਕਿਸੇ ਦੇ ਥਾਪਣ ਜਾਂ ਕਰਣ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਸਚਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ।

ਆਪੇ ਆਪਿ ਨਿਰੰਜਨੁ ਸੋਇ ॥

ਇਹ ਤਾਂ ਅਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ (ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ 'ਚ ਲਿਆ ਕੇ) ਅਸੀਂ ਅੰਦਰੋਂ ਨਿਰੰਜਨ (ਮੈਲ ਤੋਂ ਮੁਕਤ) ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ।

ਜਿਨਿ ਸੇਵਿਆ ਤਿਨਿ ਪਾਇਆ ਮਾਨੁ ॥

ਜੇ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਹੁਕਮੀ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸੇਵਾ (ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ) ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਨੇ ਉਹ (ਸਚਿਆਰ ਹੋਣ ਦਾ) ਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਨੇ।

ਨਾਨਕ ਗਾਵੀਐ ਗੁਣੀ ਨਿਧਾਨੁ ॥

ਇਉਂ ਸਾਡਾ ਜੀਵਨ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਗਾਉਂਦਾ/ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਗਾਵੀਐ ਸੁਣੀਐ ਮਨਿ ਰਖੀਐ ਭਾਉ ॥

ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ (ਰੱਬੀ ਗਿਆਨ ਰਾਹੀਂ) ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਗਾਉਂਦੇ-ਸੁਣਦੇ (ਜੀਵਨ 'ਚ ਢਾਲਦੇ) ਹਾਂ, ਸਾਡੇ ਮਨ ਅੰਦਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਪੈਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦੁਖੁ ਪਰਹਰਿ ਸੁਖੁ ਘਰਿ ਲੈ ਜਾਇ ॥

ਸਾਡੇ ਅੰਦਰੋਂ (ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੈਲ ਨਾਲ ਆਏ) ਦੁਖ ਖਤਮ ਹੁੰਦੇ ਜਾਂਦੇ ਨੇ, ਤੇ (ਸਬਰ-ਸੰਤੋਖ ਵਰਗੇ ਗੁਣਾਂ ਕਰਕੇ) ਸੁਖ-ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਣਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਦੰ ਗੁਰਮੁਖਿ ਵੇਦੰ

ਗੁਰਮੁਖਿ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ ॥

ਉਸ ਰੱਬੀ ਗੁਰੂ ਗਿਆਨ ਦੀ ਅਵਾਜ਼/ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ, ਉਸਦਾ ਗਿਆਨ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਉਸੇ 'ਚ ਸਮਾਉਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ।

ਗੁਰੁ ਈਸਰੁ ਗੁਰੁ ਗੋਰਖੁ ਬਰਮਾ ਗੁਰੁ ਪਾਰਬਤੀ ਮਾਈ ॥

ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਸਾਨੂੰ ਰਾਹ ਦੱਸਣ ਵਾਲੀ ਗੁਰੂ ਦੀ ਰੱਬੀ ਅਵਾਜ਼ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ ਪਾਲਦੀ ਹੈ, ਵਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਸਾਡੀ ਕਰਮਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਸੋਹਣੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਵਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮੱਤ/ਮਾਂ ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਜੇ ਹਉ ਜਾਣਾ ਆਖਾ ਨਾਹੀ ਕਹਣਾ ਕਥਨੁ ਨ ਜਾਈ ॥

ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਜਾਣੀਏ/ਸੋਚੀਏ ਕਿ ਹਉਮੈ (ਮਨ ਦੀ ਮੱਤ) ਨਾਲ ਵਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਛੁੱਟ ਜਾਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਜਾਣੋ ਕਿ 'ਮੈਂ' ਵਾਲੀ ਮੱਤ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਵਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ।

ਗੁਰਾ ਇਕ ਦੇਹਿ ਬੁਝਾਈ ॥

ਇਸ ਲਈ ਗੁਰੂ ਜੀ ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਐਸੀ ਸਮਝ ਦੇ ਦਵੋ।

ਸਭਨਾ ਜੀਆ ਕਾ ਇਕੁ ਦਾਤਾ ਸੋ ਮੈ ਵਿਸਰਿ ਨ ਜਾਈ ॥੫॥

ਕਿ ਮੇਰੇ ਬਾਹਰਲੇ ਤੇ ਅੰਦਰਲੇ ਸਾਰੇ ਪਸਾਰੇ (ਜੀਆਂ) ਨੂੰ ਗੁਣਾਂ ਦੀਆਂ ਦਾਤਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪਰਮਾਤਮਾ (ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ) ਨੂੰ ਸਦਾ ਯਾਦ ਰੱਖਾਂ (ਸਿਰ ਮੱਥੇ ਮੰਨ ਕੇ ਅਮਲ ਕਰਾਂ)।

ਤੀਰਥਿ ਨਾਵਾ ਜੇ ਤਿਸੁ ਭਾਵਾ ਵਿਣੁ ਭਾਣੇ ਕਿ ਨਾਇ ਕਰੀ ॥

ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਉਹ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਅੰਦਰਲੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਭਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਏਹੋ ਤੀਰਥ ਇਸ਼ਨਾਨ ਹੈ। ਜੇ ਉਸਦੇ ਭਾਣੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੀਰਥਾਂ 'ਤੇ ਨਹਾ ਕੇ ਕੀ ਲੈ ਲਵਾਂਗੇ?

ਜੇਤੀ ਸਿਰਠਿ ਉਪਾਈ ਵੇਖਾ ਵਿਣੁ ਕਰਮਾ ਕਿ ਮਿਲੈ ਲਈ ॥

ਜੇ ਸੁੰਦਰ ਗੁਣਾਂ ਵਾਲੇ ਜੀਵਨ (ਸਚਿਆਰ) ਦਾ ਸੰਸਾਰ/ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਅਸੀਂ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਲੱਭ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਕਮਾਏ/ਮੰਨੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।

ਮਤਿ ਵਿਚਿ ਰਤਨ ਜਵਾਹਰ ਮਾਣਿਕ

ਜੇ ਇਕ ਗੁਰ ਕੀ ਸਿਖ ਸੁਣੀ ॥

ਜੇ ਇਕ ਗੁਰੂ/ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਸੁਣ/ਮੰਨ ਲਈਏ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਮੱਤ ਬੇਸ਼ਕੀਮਤੀ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਗੁਰਾ ਇਕ ਦੇਹਿ ਬੁਝਾਈ ॥

ਇਸ ਲਈ ਗੁਰੂ ਜੀ ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਐਸੀ ਸਮਝ ਦੇ ਦਵੋ।

ਸਭਨਾ ਜੀਆ ਕਾ ਇਕੁ ਦਾਤਾ ਸੋ ਮੈ ਵਿਸਰਿ ਨ ਜਾਈ ॥੬॥

ਕਿ ਮੇਰੇ ਬਾਹਰਲੇ ਤੇ ਅੰਦਰਲੇ ਸਾਰੇ ਪਸਾਰੇ (ਜੀਆਂ) ਨੂੰ ਗੁਣਾਂ ਦੀਆਂ ਦਾਤਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪਰਮਾਤਮਾ (ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ) ਨੂੰ ਸਦਾ ਯਾਦ ਰੱਖਾਂ (ਸਿਰ ਮੱਥੇ ਮੰਨ ਕੇ ਅਮਲ ਕਰਾਂ)।

ਜੇ ਜੁਗ ਚਾਰੇ ਆਰਜਾ ਹੋਰ ਦਸੂਣੀ ਹੋਇ ॥

ਜੇ ਅਸੀਂ ਅਪਣੇ ਮਨ ਦੇ ਹਰ ਜੁਗ/ਅਵਸਥਾ ਦੀ ਆਰਜਾ/ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਸਵਾਰੀਏ ਤਾਂ ਕਈ ਗੁਣਾਂ ਸੁਹੱਪਣ ਅੰਦਰ ਹੁੰਦਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਨਵਾ ਖੰਡਾ ਵਿਚਿ ਜਾਣੀਐ ਨਾਲਿ ਚਲੈ ਸਭੁ ਕੋਇ ॥

ਜੇਕਰ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਦੇ ਹਰ ਹਿੱਸੇ (ਸੁਰਤ, ਮੱਤ, ਮਨ) ਵਿੱਚ ਰੱਬੀ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਜਾਣ ਲਈਏ ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਰੇ -ਸੁਰਤ, ਮੱਤ, ਮਨ- (ਸਚਿਆਰ ਹੋਣ ਦੇ ਸਫਰ ਵਿੱਚ) ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਤੁਰਨਗੇ।

ਚੰਗਾ ਨਾਉ ਰਖਾਇ ਕੈ ਜਸੁ ਕੀਰਤਿ ਜਗਿ ਲੇਇ ॥

ਜੇਕਰ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ 'ਚ ਜੀਉਣ ਦਾ ਇਹ ਚੰਗਾ ਨਾਮ/ਗੁਣ ਅਸੀਂ ਹਿਰਦੇ 'ਚ ਰੱਖ/ਟਿਕਾ ਲਈਏ ਤਾਂ (ਅਪਣੇ ਅੰਦਰਲੇ) ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸੱਚਾ ਜੱਸ/ਮਾਣ ਲੈ ਲਵਾਂਗੇ

ਜੇ ਤਿਸੁ ਨਦਰਿ ਨ ਆਵਈ ਤ ਵਾਤ ਨ ਪੁਛੈ ਕੇ ॥

ਪਰ ਜੇ ਸਾਡੀ ਨਜ਼ਰ/ਧਿਆਨ ਹੀ ਇਸ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਬੈਠੇ ਪ੍ਰਭੂ/ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਸਚਿਆਰ ਬਣਨ ਦੀ ਰਾਹ/ਬਾਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਾਂਗੇ।

ਕੀਟਾ ਅੰਦਰਿ ਕੀਟੁ ਕਰਿ ਦੋਸੀ ਦੋਸੁ ਧਰੇ ॥

ਤੇ ਇੰਜ ਅੰਦਰੋਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਨਿੱਤ ਹੋਰ ਨੀਵਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸਾਨੂੰ ਅਪਣੇ ਸਿਰ ਹੀ ਧਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

ਨਾਨਕ ਨਿਰਗੁਣਿ ਗੁਣੁ ਕਰੇ ਗੁਣਵੰਤਿਆ ਗੁਣੁ ਦੇ ॥

(ਇਸ ਲਈ) ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਪ੍ਰਭੂ/ਗੁਰੂ ਦੀ ਅਵਾਜ਼/ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ ਅਵਗੁਣਿਆਰੇ ਮਨ 'ਚ ਗੁਣ ਲਿਆਈਏ ਤੇ ਗੁਣਵਾਨ ਹੋ ਕੇ ਵੀ ਹੋਰ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰੀਏ।

ਤੇਹਾ ਕੋਇ ਨ ਸੁਝਈ ਜਿ ਤਿਸੁ ਗੁਣੁ ਕੋਇ ਕਰੇ ॥੭॥

ਐਸਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਜੋ ਇਸ ਵਿਕਾਰੀ ਮਨ ਨੂੰ ਗੁਣਵਾਨ ਕਰ ਸਕੇ (ਇਹ ਕਾਰਜ ਅੰਦਰੋਂ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ)।

ਸੁਣਿਐ ਸਿਧ ਪੀਰ ਸੁਰਿ ਨਾਥ ॥

ਅੰਦਰਲੇ ਰੱਬ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਅੰਦਰ ਸੰਪੂਰਨਤਾ, ਉੱਚੀ ਮੱਤ, ਰੱਬੀ ਗੁਣ ਅਤੇ ਖੁਦ ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਦੀ ਤਾਕਤ/ਸਮਰੱਥਾ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਸੁਣਿਐ ਧਰਤਿ ਧਵਲ ਆਕਾਸ ॥

ਅੰਦਰਲੇ ਪ੍ਰਭੂ/ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਮਨ (ਧਰਤੀ) ਨੂੰ ਰੱਬੀ ਗਿਆਨ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਤੇ ਅਕਾਸ਼ ਜਿੰਨਾਂ ਵਿਸਤਾਰ ਤੇ ਉਚਿਆਈ ਵਾਲੀ ਮੱਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਸੁਣਿਐ ਦੀਪ ਲੋਅ ਪਾਤਾਲ ॥

ਅੰਦਰਲੇ ਰੱਬ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਅਗਿਆਨ ਦੇ ਹਨੇਰੇ (ਪਤਾਲ) 'ਚ ਡਿੱਗੇ ਹੋਏ ਮਨ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਦੇ ਦੀਵੇ ਦੀ ਲੋਅ/ਚਾਨਣ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਸੁਣਿਐ ਪੋਹਿ ਨ ਸਕੈ ਕਾਲੁ ॥

ਅੰਦਰਲੇ ਪ੍ਰਭੂ/ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਮਨ ਵਿਕਾਰਾਂ 'ਚ ਨਹੀਂ ਮਰਦਾ।

ਨਾਨਕ ਭਗਤਾ ਸਦਾ ਵਿਗਾਸੁ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਗੁਣ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਮਨ ਸਦਾ ਖੇੜੇ/ਅਨੰਦ 'ਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਸੁਣਿਐ ਦੁਖ ਪਾਪ ਕਾ ਨਾਸੁ ॥੮॥

ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਭੂ/ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਕੂੜ/ਵਿਕਾਰਾਂ ਕਰਕੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਦੁੱਖ ਤੇ ਪਾਪ/ਬੁਰੇ ਖਿਆਲ ਮੁੱਕ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਸੁਣਿਐ ਈਸਰੁ ਬਰਮਾ ਇੰਦੁ ॥

ਅੰਦਰਲੇ ਰੱਬ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਮਨ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇਂ ਸਾਜਣ, ਪਾਲਣ ਤੇ ਉਸ ਤੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਸੁਣਿਐ ਮੁਖਿ ਸਾਲਾਹਣ ਮੰਦੁ ॥

ਗੁਰੂ ਦੇ ਰੱਬੀ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਮੰਦੇ ਪਾਸੇ ਜਾਂਦਾ ਹੋਇਆ ਮਨ ਵੀ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਵੱਲ ਮੁੜਦਾ ਹੈ।

ਸੁਣਿਐ ਜੋਗ ਜੁਗਤਿ ਤਨਿ ਭੇਦ ॥

ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲ ਇਸ ਮਨ ਦੇ ਇਕਮਿਕ ਹੋਣ ਦਾ ਭੇਤ/ਰਾਹ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਸੁਣਿਐ ਸਾਸਤ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਵੇਦ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਸੁਰਤ ਵਿੱਚ ਸਚਿਆਰ ਹੋ ਕੇ ਜੀਉਣ ਵਾਲਾ ਉੱਚਾ ਗਿਆਨ/ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਆ ਟਿਕਦੀ ਹੈ।

ਨਾਨਕ ਭਗਤਾ ਸਦਾ ਵਿਗਾਸੁ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਗੁਣ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਮਨ ਸਦਾ ਖੇੜੇ/ਅਨੰਦ 'ਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਸੁਣਿਐ ਦੁਖ ਪਾਪ ਕਾ ਨਾਸੁ ॥੯॥

ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਭੂ/ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਕੂੜ/ਵਿਕਾਰਾਂ ਕਰਕੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਦੁੱਖ ਤੇ ਪਾਪ/ਬੁਰੇ ਖਿਆਲ ਮੁੱਕ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਸੁਣਿਐ ਸਤੁ ਸੰਤੋਖੁ ਗਿਆਨੁ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੁਣਨ (ਜੀਉਣ) ਨਾਲ ਅੰਦਰ ਸੱਚ ਤੇ ਸੰਤੋਖ ਵਿੱਚ ਜੀਉਣ ਦੀ ਮੱਤ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਸੁਣਿਐ ਅਠਸਠਿ ਕਾ ਇਸਨਾਨੁ ॥

ਪ੍ਰਭੂ/ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਅੰਦਰ ਹੀ ਮਨ ਸਾਰੇ (ਗਿਆਨ ਦੇ) ਤੀਰਥਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸੁਣਿਐ ਪੜਿ ਪੜਿ ਪਾਵਹਿ ਮਾਨੁ ॥

ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਮਨ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ/ਖੋਜ ਕੇ ਸਚਿਆਰ/ਪਵਿੱਤਰ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸੁਣਿਐ ਲਾਗੈ ਸਹਜਿ ਧਿਆਨੁ ॥

ਅੰਦਰਲੇ ਰੱਬ/ਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਮਨ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਹਰ ਵੇਲੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਨਾਨਕ ਭਗਤਾ ਸਦਾ ਵਿਗਾਸੁ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਗੁਣ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਮਨ ਸਦਾ ਖੇੜੇ/ਅਨੰਦ 'ਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਸੁਣਿਐ ਦੂਖ ਪਾਪ ਕਾ ਨਾਸੁ ॥੧੦॥

ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਭੂ/ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਕੂੜ/ਵਿਕਾਰਾਂ ਕਰਕੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਦੁੱਖ ਤੇ ਪਾਪ/ਬੁਰੇ ਖਿਆਲ ਮੁੱਕ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਸੁਣਿਐ ਸਰਾ ਗੁਣਾ ਕੇ ਗਾਹ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੁਣਨ/ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅੰਦਰ ਬੇਅੰਤ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਸੋਝੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਸੁਣਿਐ ਸੇਖ ਪੀਰ ਪਾਤਿਸਾਹ ॥

ਸਤਿਗੁਰੂ/ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੁਣਨ (ਜੀਵਨ 'ਚ ਧਾਰਣ ਕਰਨ) ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਅੰਦਰੋਂ ਗੁਣਾਂ ਕਰਕੇ ਅਮੀਰ ਤੇ ਉੱਚੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ।

ਸੁਣਿਐ ਅੰਧੇ ਪਾਵਹਿ ਰਾਹੁ ॥

ਗਿਆਨ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਸੁਣ/ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਕੇ ਵਿਕਾਰਾਂ 'ਚ ਅੰਨ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ ਮਨ ਵੀ ਸਹੀ ਰਾਹ 'ਤੇ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੁਣਿਐ ਹਾਥ ਹੋਵੈ ਅਸਗਾਰੁ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੁਣਨ (ਜੀਊਣ) ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਮਨ ਨੂੰ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ 'ਚ ਗਿਆਨ ਗੁਰੂ ਦਾ ਹੱਥ/ਸਹਾਰਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨਾਨਕ ਭਗਤਾ ਸਦਾ ਵਿਗਾਸੁ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਗੁਣ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਮਨ ਸਦਾ ਖੇੜੇ/ਅਨੰਦ 'ਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਸੁਣਿਐ ਦੂਖ ਪਾਪ ਕਾ ਨਾਸੁ ॥੧੧॥

ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਭੂ/ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਕੂੜ/ਵਿਕਾਰਾਂ ਕਰਕੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਦੁੱਖ ਤੇ ਪਾਪ/ਬੁਰੇ ਖਿਆਲ ਮੁੱਕ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਮੰਨੇ ਕੀ ਗਤਿ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਨਾਲ ਜੋ ਮੁਕਤੀ/ਅੰਦਰਲੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਉਹ ਕਹਿਣ (ਗੱਲਾਂਬਾਤਾਂ) ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਜੇ ਕੋ ਕਹੈ ਪਿਛੈ ਪਛੁਤਾਇ ॥

ਜੇ ਕੋਈ ਅੰਦਰਲੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਗੱਲਾ ਨਾਲ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਕਾਗਦਿ ਕਲਮ ਨ ਲਿਖਣਹਾਰੁ ॥

ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਾਗਜ਼ ਤੇ ਕਲਮ ਲੈ ਕੇ ਲਿਖੇ ਬਾਹਰੀ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਅੰਦਰਲੀ ਮੁਕਤੀ ਹੋਣੀ ਹੈ।

ਮੰਨੇ ਕਾ ਬਹਿ ਕਰਨਿ ਵੀਚਾਰੁ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਮਨ ਤਾਂ ਸਦਾ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਬਹਿ/ਟਿਕ ਕੇ
ਗਿਆਨ ਗੁਰੂ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਐਸਾ ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਹੋਇ ॥

ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ/ਗਿਆਨ (ਨਾਮ) ਐਨਾ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ।

ਜੇ ਕੋ ਮੰਨਿ ਜਾਣੈ ਮਨਿ ਕੋਇ ॥੧੨॥

ਜੇ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਜਾਣ/ਸੁਣ ਕੇ ਮੰਨਦਾ ਹੈ (ਉਹ ਹੀ ਵਿਕਾਰਾਂ/ਕੂੜ ਤੋਂ
ਗਤਿ/ਮੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ)।

ਮੰਨੈ ਸੁਰਤਿ ਹੋਵੈ ਮਨਿ ਬੁਧਿ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਨਾਲ ਅਪਣੇ ਮਨ ਅਤੇ ਅਕਲ ਦੀ ਸੁਰਤ/ਸੰਭਾਲ ਕਰਨੀ ਆ
ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਮੰਨੈ ਸਗਲ ਭਵਣ ਕੀ ਸੁਧਿ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਨਾਲ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ/ਪਸਾਰੇ ਦੀ ਸੁਧ/ਸਮਝ
ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਮੰਨੈ ਮੁਹਿ ਚੋਟਾ ਨਾ ਖਾਇ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਅੰਦਰਲੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਹੱਥੀ ਲੁੱਟੇ-ਮਾਰੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ।

ਮੰਨੈ ਜਮ ਕੈ ਸਾਥਿ ਨ ਜਾਇ ॥

ਅੰਦਰਲੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

ਐਸਾ ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਹੋਇ ॥

ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ/ਗਿਆਨ (ਨਾਮ) ਐਨਾ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ।

ਜੇ ਕੋ ਮੰਨਿ ਜਾਣੈ ਮਨਿ ਕੋਇ ॥੧੩॥

ਜੇ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਜਾਣ/ਸੁਣ ਕੇ ਮੰਨਦਾ ਹੈ (ਉਹ ਹੀ ਵਿਕਾਰਾਂ/ਕੂੜ ਤੋਂ ਗਤਿ/ਮੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ)।

ਮੰਨੈ ਮਾਰਗਿ ਠਾਕ ਨ ਪਾਇ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਨਾਲ (ਸਚਿਆਰ/ਪਵਿੱਤਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ) ਰਾਹ ਵਿੱਚ (ਵਿਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ) ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ।

ਮੰਨੈ ਪਤਿ ਸਿਉ ਪਰਗਟੁ ਜਾਇ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਮਨ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਹਰ ਵੇਲੇ ਪੱਤ/ਗੁਣ ਲੈ ਕੇ ਪਰਗਟ/ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨੈ ਮਗੁ ਨ ਚਲੈ ਪੰਥੁ ॥

ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਬਾਹਰੀ ਧਾਰਮਕ ਵਿਖਾਵਿਆਂ ਵਾਲੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਚਲਦਾ।

ਮੰਨੈ ਧਰਮ ਸੇਤੀ ਸਨਬੰਧੁ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਮਨ ਹੀ ਅੰਦਰੋਂ ਧਰਮ/ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਐਸਾ ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਹੋਇ ॥

ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ/ਗਿਆਨ (ਨਾਮ) ਐਨਾ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ।

ਜੇ ਕੋ ਮੰਨਿ ਜਾਣੈ ਮਨਿ ਕੋਇ ॥ ੧੪ ॥

ਜੇ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਜਾਣ/ਸੁਣ ਕੇ ਮੰਨਦਾ ਹੈ (ਉਹ ਹੀ ਵਿਕਾਰਾਂ/ਕੂੜ ਤੋਂ ਗਤਿ/ਮੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ)।

ਮੰਨੈ ਪਾਵਹਿ ਮੋਖੁ ਦੁਆਰੁ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਵਿਕਾਰਾਂ/ਕੂੜ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ/ਛੁਟਕਾਰੇ ਦਾ ਰਾਹ ਰੱਬੀ ਗਿਆਨ 'ਚ ਲੱਭ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨੈ ਪਰਵਾਰੈ ਸਾਧਾਰੁ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਅਪਣੇ ਸਾਰੇ ਅੰਦਰਲੇ ਪਰਿਵਾਰ -ਸੁਰਤ, ਮਨ ਤੇ ਮੱਤ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨੈ ਤਰੈ ਤਾਰੇ ਗੁਰੁ ਸਿਖ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਗਿਆਨ ਵੱਲ ਮੁੱਖ/ਅਮਲ ਕਰਕੇ ਖੁਦ ਵਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਤੇ ਅਪਣੀ ਸਾਰੀ ਸੋਚ ਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਚਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨੈ ਨਾਨਕ ਭਵਹਿ ਨ ਭਿਖ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਹੁਣ ਬਾਹਰਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ/ਸੁੱਖਾਂ 'ਚ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀਂ ਮੰਗਦਾ/ਲੱਭਦਾ ਫਿਰਦਾ।

ਐਸਾ ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਹੋਇ ॥

ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ/ਗਿਆਨ (ਨਾਮ) ਐਨਾ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ।

ਜੇ ਕੋ ਮੰਨਿ ਜਾਣੈ ਮਨਿ ਕੋਇ ॥੧੫॥

ਜੇ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਜਾਣ/ਸੁਣ ਕੇ ਮੰਨਦਾ ਹੈ (ਉਹ ਹੀ ਵਿਕਾਰਾਂ/ਕੂੜ ਤੋਂ ਗਤਿ/ਮੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ)।

ਪੰਚ ਪਰਵਾਣ ਪੰਚ ਪਰਧਾਨੁ ॥

ਜੇ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੁਣ/ਮੰਨ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਉਹ (ਪੰਚ) ਹੀ ਰੱਬ ਨੂੰ ਪਰਵਾਣ ਹੈ ਤੇ ਓਹੀ ਮਨ ਸਾਡੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਪੰਚੇ ਪਾਵਹਿ ਦਰਗਹਿ ਮਾਨੁ ॥

ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ ਪੰਚ ਹੋਇਆ ਮਨ ਹੀ ਸਦਾ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਦਰਗਾਹ ਵਿੱਚ ਕਿਰਪਾ/ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਮਾਣ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਪੰਚੇ ਸੋਹਹਿ ਦਰਿ ਰਾਜਾਨੁ ॥

ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ (ਅਮਲ ਕਰਣ) ਵਾਲਾ ਮਨ (ਰਾਜਾ) ਹੀ ਰੱਬ ਦੇ ਦਰ 'ਤੇ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਸੱਜਿਆ ਸੋਹਣਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਪੰਚਾ ਕਾ ਗੁਰੁ ਏਕੁ ਧਿਆਨੁ ॥

ਹੁਕਮ ਮੰਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਗੁਣ/ਗੁਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਸਦਾ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਵੱਲ ਹੈ।

ਜੇ ਕੋ ਕਹੈ ਕਰੈ ਵੀਚਾਰੁ ॥

ਜੇ ਕੋਈ ਵੀ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ-ਕਰਦਾ (ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਦਾ) ਹੈ।

ਕਰਤੇ ਕੈ ਕਰਣੈ ਨਾਹੀ ਸੁਮਾਰੁ ॥

ਉਹ ਇਹ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੀ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਦਾਤ ਕਰਤੇ ਪੁਰਖ ਦੀ ਹੈ (ਮਨ ਦੀ ਮੱਤ ਨਾਲ ਇਹ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ)।

ਧੌਲੁ ਧਰਮੁ ਦਇਆ ਕਾ ਪੁਤੁ ॥

ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਣ ਨਾਲ ਮਨ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰਲੇ ਹਲਾਤ ਤੇ ਦਇਆ/ਤਰਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦਇਆ 'ਚੋਂ ਇਹ ਖਿਆਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਧਰਮ (ਸੁਚੱਜੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਰਾਹ) ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਸੰਤੋਖੁ ਥਾਪਿ ਰਖਿਆ ਜਿਨਿ ਸੂਤਿ ॥

ਗੁਰੂ ਗਿਆਨ/ਹੁਕਮ ਵਾਲੇ ਉਸ ਰਾਹ (ਧਰਮ) 'ਚੋਂ ਮਿਲਿਆ ਸੰਤੋਖ ਦਾ ਗੁਣ ਹੀ ਮਨ ਨੂੰ ਕੂੜ/ਵਿਕਾਰਾਂ 'ਚ ਡਿੱਗਣ-ਡੋਲਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਜੇ ਕੋ ਬੁਝੈ ਹੋਵੈ ਸਚਿਆਰੁ ॥

ਜੇ ਕੋਈ ਐਸੇ ਧਰਮ (ਸੁਚੱਜੀ ਜੀਵਨ ਜਾਚ) ਦੀ ਸਮਝ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਵਸਾ (ਦ੍ਰਿੜ ਕਰ) ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਚਿਆਰ (ਰੱਬ ਰੂਪ) ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਧਵਲੈ ਉਪਰਿ ਕੇਤਾ ਭਾਰੁ ॥

ਖੁਦ 'ਤੇ ਇਹ ਦਇਆ ਓਦੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦ ਜਾਣ ਲਈਏ ਕਿ ਮਨ ਦੀ ਧਰਤੀ ਵਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਕਿੰਨੀ ਭਾਰੀ ਹੋਈ ਪਈ ਹੈ।

ਧਰਤੀ ਹੋਰੁ ਪਰੈ ਹੋਰੁ ਹੋਰੁ ॥

ਕਿਤੇ ਇੱਕ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵਿਕਾਰਾਂ/ਬੁਰਾਈਆਂ ਦਾ ਪਸਾਰਾ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਹੈ।

ਤਿਸ ਤੇ ਭਾਰੁ ਤਲੈ ਕਵਣੁ ਜੋਰੁ ॥

ਤੇ ਇਸ ਸਾਰੇ ਭਾਰ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ (ਦੂਰ ਕਰਨ) ਲਈ ਅਸੀਂ ਕੀਹਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਹੈ? (ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ)। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਹਰ ਵੇਲੇ ਮਨ ਦੁੱਖਾਂ-ਫਿਕਰਾਂ-ਵਿਕਾਰਾਂ 'ਚ ਡੋਲਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੈ)।

ਜੀਅ ਜਾਤਿ ਰੰਗਾ ਕੇ ਨਾਵ ॥

ਅੰਦਰ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਭਾਂਤਾਂ ਦੇ ਗੁਣ/ਔਗੁਣਾਂ ਵਾਲੇ ਉੱਚੇ-ਨੀਵੇਂ ਜੀਵਨ ਅਸੀਂ ਜੀਉਂਦੇ-ਮਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਸਭਨਾ ਲਿਖਿਆ ਵੁੜੀ ਕਲਾਮ ॥

(ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਇਹ ਸਭ ਵਿਚਾਰ ਕੇ) ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਸੁਰਤ-ਮੱਤ-ਮਨ ਉੱਤੇ ਅੰਦਰਲੇ ਪ੍ਰਭੂ/ਗੁਰੂ ਦੇ ਨਿਰੰਤਰ ਚੱਲਦੇ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਲਿਖਦਾ (ਬਦਲਾਅ ਕਰਦਾ) ਹੈ।

ਏਹੁ ਲੇਖਾ ਲਿਖਿ ਜਾਣੈ ਕੋਇ ॥

ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਇੰਝ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਲਿਖਣਾ (ਬਦਲਾਅ ਕਰਨਾ) ਜਾਣ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਲੇਖਾ ਲਿਖਿਆ ਕੇਤਾ ਹੋਇ ॥

ਉਸਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾ ਸੰਸਾਰ ਬੇਅੰਤ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਨਿਰੰਤਰ ਕਈ ਗੁਣਾ
ਸੋਹਣਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੇਤਾ ਤਾਣੁ ਸੁਆਲਿਹੁ ਰੂਪੁ ॥

ਉਸਦੇ ਅੰਦਰ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਸੁਰਤ-ਮੱਤ-ਮਨ ਨੂੰ ਸੋਹਣਾ ਰੂਪ ਦੇਂਦੀ ਹੈ।

ਕੇਤੀ ਦਾਤਿ ਜਾਣੈ ਕੌਣੁ ਕੁਤੁ ॥

ਕਿਸੇ 'ਚ ਐਨੀਂ ਕੁੱਵਤ/ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਸਕੇ ਕਿ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ 'ਚ
ਅੰਦਰੋਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਸਵਾਰਨ ਵਾਲੇ ਚੰਗੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਦਾਤਾਂ ਪ੍ਰਭੂ ਕੋਲੋਂ
ਲਈ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਕੀਤਾ ਪਸਾਉ ਏਕੋ ਕਵਾਉ ॥

ਇਹ ਸਾਰਾ ਅੰਦਰਲੀ ਸੁਰਤ ਦਾ ਸੋਹਣਾ ਪਸਾਰਾ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਹੁਕਮ (ਰੱਬੀ ਅਵਾਜ਼)
ਨੂੰ ਮੰਨਣ (ਜੀਵਨ 'ਚ ਉਤਾਰਨ) ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਤਿਸ ਤੇ ਹੋਏ ਲਖ ਦਰੀਆਉ ॥

ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ (ਮਨ ਦੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਭਰਣ/ਸਿੰਜਣ ਲਈ)
ਅੰਦਰ ਚੰਗੀ ਸੋਚ ਦੇ ਲੱਖਾਂ ਹੀ ਦਰਿਆ/ਪ੍ਰਵਾਹ ਚੱਲ ਪੈਂਦੇ ਨੇ।

ਕੁਦਰਤਿ ਕਵਣੁ ਕਹਾ ਵੀਚਾਰੁ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਐਸੀ ਕੁਦਰਤ/ਕਲਾ ਵਰਤਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ
ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਵਾਰਿਆ ਨ ਜਾਵਾ ਏਕ ਵਾਰ ॥

ਮਨ ਬਾਰ ਬਾਰ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਦੀ ਇਸ ਸੋਹਣੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼/ਰਚਨਾ ਤੋਂ ਵਾਰੇ-ਵਾਰੇ (ਖੁਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੌਂਪਦਾ) ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਸਾਈ ਭਲੀ ਕਾਰ ॥

(ਤੇ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਬਣਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ) ਜੋ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਭਾਉਂਦਾ ਹੈ (ਉਸਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਹੈ), ਓਹੀ (ਕਰਮ) ਕਰਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਭਲਾ ਹੈ।

ਤੂ ਸਦਾ ਸਲਾਮਤਿ ਨਿਰੰਕਾਰ ॥੧੬॥

ਮੇਰੇ ਮਨਾ! ਤੂੰ (ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ) ਨਿਰੰਕਾਰ (ਰੱਬੀ ਸੁਭਾਅ) ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਸਦਾ ਸਲਾਮਤ ਰੱਖਿਆ ਕਰ।

ਅਸੰਖ ਜਪ ਅਸੰਖ ਭਾਉ ॥

(ਜਦ ਮਨ ਰੱਬੀ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਧਾਰਣ ਕਰਕੇ ਅਪਣੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਮਝ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਚੰਗੇ ਤੇ ਮਾੜੇ - ਦੋਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪਾਰ ਤਾਕਤ ਹੈ। ਫਿਰ ਮਨ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ) ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਅਨਗਿਣਤ (ਚੰਗੇ-ਮਾੜੇ) ਜਪ/ਧਿਆਨ ਚੱਲ ਰਹੇ ਨੇ ਤੇ ਅਣਗਿਣਤ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਆਰ ਵੀ ਅੰਦਰ ਪਲ ਰਹੇ ਨੇ।

ਅਸੰਖ ਪੂਜਾ ਅਸੰਖ ਤਪ ਤਾਉ ॥

ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਖਿਆਲਾਂ-ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਮਨ ਪੂਜਾ (ਖੁਦ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ) ਕਰੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਅਣਗਿਣਤ ਚਾਹਤਾਂ ਲਈ ਖੁਦ ਨੂੰ ਤਪ/ਅੱਖੇ ਰਾਹਾਂ ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਬੇਅੰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਅੰਦਰ ਹੈ।

ਅਸੰਖ ਗਰੰਥ ਮੁਖਿ ਵੇਦ ਪਾਠ ॥

ਬੇਅੰਤ ਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਇਸ ਮਨ ਅੰਦਰ ਅਨੇਕਾਂ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ (ਗਿਆਨ ਲੈਣ) ਦੀ ਵੀ ਹੈ।

ਅਸੰਖ ਜੋਗ ਮਨਿ ਰਹਹਿ ਉਦਾਸ ॥

ਇਸ ਮਨ ਅੰਦਰ ਬੇਅੰਤ ਤਾਕਤ ਹੈ ਖੁਦ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਆਦਤਾਂ/ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਉਦਾਸ/ਅਲੱਗ ਕਰਨ ਦੀ।

ਅਸੰਖ ਭਗਤ ਗੁਣ ਗਿਆਨ ਵੀਚਾਰ ॥

ਅੰਦਰ ਹੀ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰ (ਜੀਵਨ 'ਚ ਧਾਰਣ ਕਰਨ) ਦੀ ਵੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ।

ਅਸੰਖ ਸਤੀ ਅਸੰਖ ਦਾਤਾਰ ॥

ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਚੰਗੇ ਆਚਰਣ ਨੂੰ ਧਾਰਣ ਕਰਨ 'ਤੇ ਲਾਲਚ ਛੱਡ ਕੇ ਸਭ ਕੁਝ ਦਾਨ ਕਰ ਦੇਣ ਦੀ ਵੀ ਅਸੀਮ ਤਾਕਤ ਹੈ।

ਅਸੰਖ ਸੂਰ ਮੁਹ ਭਖ ਸਾਰ ॥

ਅੱਖੇ ਤੋਂ ਅੱਖੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਬਹਾਦੁਰੀ ਨਾਲ ਜੂਝਣ ਦੀ ਵੀ ਬੇਸੁਮਾਰ ਤਾਕਤ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਹੈ।

ਅਸੰਖ ਮੋਨਿ ਲਿਵ ਲਾਇ ਤਾਰ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਮਨ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਅਣਗਿਣਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਕੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣ ਦੀਆਂ।

ਕੁਦਰਤਿ ਕਵਣ ਕਹਾ ਵੀਚਾਰੁ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਐਸੀ ਕੁਦਰਤ/ਕਲਾ ਵਰਤਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਵਾਰਿਆ ਨ ਜਾਵਾ ਏਕ ਵਾਰ ॥

ਮਨ ਬਾਰ ਬਾਰ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਦੀ ਇਸ ਸੋਹਣੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼/ਰਚਨਾ ਤੋਂ ਵਾਰੇ-ਵਾਰੇ (ਖੁਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੌਂਪਦਾ) ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਸਾਈ ਭਲੀ ਕਾਰ ॥

(ਤੇ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਬਣਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ) ਜੋ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਭਾਉਂਦਾ ਹੈ (ਉਸਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਹੈ), ਓਹੀ (ਕਰਮ) ਕਰਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਭਲਾ ਹੈ।

ਤੂੰ ਸਦਾ ਸਲਾਮਤਿ ਨਿਰੰਕਾਰ ॥੧੨॥

ਮੇਰੇ ਮਨਾ! ਤੂੰ (ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ) ਨਿਰੰਕਾਰ (ਰੱਬੀ ਸੁਭਾਅ) ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ
ਸਦਾ ਸਲਾਮਤ ਰੱਖਿਆ ਕਰ।

ਅਸੰਖ ਮੂਰਖ ਅੰਧ ਘੋਰ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ 'ਚ ਜੀਊਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸਮਝ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਮਨ ਅੰਦਰ ਬੇਹੱਦ ਮੂਰਖਤਾ
ਵਿੱਚ ਘੋਰ ਅੰਨ੍ਹੇ (ਬੁਰਾਈਆਂ ਦੇ) ਰਾਹ 'ਤੇ ਪੈਣ ਦੇ ਬੇਅੰਤ ਔਗੁਣ ਵੀ ਨੇ।

ਅਸੰਖ ਚੋਰ ਹਰਾਮਖੋਰ ॥

ਇਸ ਮਨ ਅੰਦਰ ਚੋਰੀਆਂ ਤੇ ਹਰਾਮਖੋਰੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਵੀ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਆਦਤਾਂ
ਭਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਨੇ।

ਅਸੰਖ ਅਮਰ ਕਰਿ ਜਾਹਿ ਜੋਰ ॥

ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਖੁਦ ਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਧੱਕਾ/ਧੋਖਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਵੀ ਬੇਅੰਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੇ।

ਅਸੰਖ ਗਲਵਢ ਹਤਿਆ ਕਮਾਹਿ ॥

ਅੰਦਰ ਹੀ ਬੇਅੰਤ ਔਗੁਣ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਅਪਣੀ ਅੰਤਰਾਤਮਾ (ਚੰਗਿਆਈ) ਦੀ
ਹੱਤਿਆ/ਕਤਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ (ਉਸਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਂਦੇ ਹਾਂ)।

ਅਸੰਖ ਪਾਪੀ ਪਾਪੁ ਕਰਿ ਜਾਹਿ ॥

ਬੇਅੰਤ ਹੀ ਪਾਪ (ਬੁਰੇ ਖਿਆਲ) ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਭਰੇ ਹੋਏ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੈਂ ਅੰਦਰਲੇ ਪ੍ਰਭੂ
ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਗੁਨਾਹ ਕਰੀ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ।

ਅਸੰਖ ਕੂੜਿਆਰ ਕੂੜੇ ਫਿਰਾਹਿ ॥

ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਕੂੜ (ਵਿਕਾਰਾਂ) ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਮਨ
ਨਿੱਤ ਵਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੁਰੇ ਕਰਮ ਕਰੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਸੰਖ ਮਲੇਛ ਮਲੁ ਭਖਿ ਖਾਹਿ ॥

ਅੰਦਰ ਅਣਗਿਣਤ ਹੀ ਮੈਲੇ ਔਗਣ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਬੁਰਾਈਆਂ ਦੇ ਚਸਕਿਆਂ 'ਚ ਪਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਹੀ ਖੱਚਤ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਅਸੰਖ ਨਿੰਦਕ ਸਿਰਿ ਕਰਹਿ ਭਾਰੁ ॥

ਅਣਗਿਣਤ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਨੇ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਚੰਗੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਵਾਲਾ ਨਿੰਦਕ ਸੁਭਾਅ ਦੇਂਦੀਆਂ ਨੇ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਭਾਰ ਇਕੱਠਾ ਕਰੀ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ।

ਨਾਨਕੁ ਨੀਚੁ ਕਹੈ ਵੀਚਾਰੁ ॥

ਰੱਬੀ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲਾ ਮਨ ਖੁਦ ਦੀ ਇੰਜ ਖੋਜ ਕਰਕੇ ਇਹ ਜਾਣ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਨੀਚਤਾ (ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ) ਨੇ, ਤੇ ਮੈਂ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਕੇ ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠਣਾ ਹੈ।

ਵਾਰਿਆ ਨ ਜਾਵਾ ਏਕ ਵਾਰ ॥

ਮਨ ਬਾਰ ਬਾਰ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਦੀ ਇਸ ਸੋਹਣੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼/ਰਚਨਾ ਤੋਂ ਵਾਰੇ-ਵਾਰੇ (ਖੁਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੌਂਪਦਾ) ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਸਾਈ ਭਲੀ ਕਾਰ ॥

(ਤੇ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਬਣਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ) ਜੋ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਭਾਉਂਦਾ ਹੈ (ਉਸਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਹੈ), ਓਹੀ (ਕਰਮ) ਕਰਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਭਲਾ ਹੈ।

ਤੂ ਸਦਾ ਸਲਾਮਤਿ ਨਿਰੰਕਾਰ ॥ ੧੮ ॥

ਮੇਰੇ ਮਨਾ! ਤੂੰ (ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ) ਨਿਰੰਕਾਰ (ਰੱਬੀ ਸੁਭਾਅ) ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਸਦਾ ਸਲਾਮਤ ਰੱਖਿਆ ਕਰ।

ਅਸੰਖ ਨਾਵ ਅਸੰਖ ਥਾਵ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ 'ਚ ਜੀਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸਮਝ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ-ਬਾਹਰ ਰੋਮ ਰੋਮ ਸਾਰੇ ਬੇਅੰਤ ਥਾਂ/ਟਿਕਾਣੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੀ ਨੇ, ਤੇ ਹਰ ਹਿੱਸੇ ਉੱਤੇ ਓਸੇ ਦੇ ਬੇਅੰਤ ਨਿਯਮ/ਹੁਕਮ ਚੱਲ ਰਹੇ ਨੇ।

ਅਗੰਮ ਅਗੰਮ ਅਸੰਖ ਲੋਅ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ-ਬਾਹਰ ਦੀ ਰਚਨਾ ਦੀਆਂ ਮੇਰੀ ਸਮਝ ਤੋਂ ਪਰੇ ਬੇਅੰਤ ਪਰਤਾਂ ਨੇ।

ਅਸੰਖ ਕਹਹਿ ਸਿਰਿ ਭਾਰੁ ਹੋਇ ॥

ਬੇਅੰਤ ਵਾਰ ਮੇਰਾ ਮਨ ਉਸ ਰਚਨਾ ਦਾ ਅੰਤ ਕਹਿਣ ਦੇ ਜਤਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਭਾਰ/ਪਛਤਾਵਾ ਹੀ ਲੈ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਖਰੀ ਨਾਮੁ ਅਖਰੀ ਸਾਲਾਹ ॥

ਉਸ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਤੇ ਵਡਿਆਈਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਤੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।
(ਅਖਰੀ = ਜੋ ਖਤਮ ਨਾ ਹੋਵੇ)।

ਅਖਰੀ ਗਿਆਨੁ ਗੀਤ ਗੁਣ ਗਾਹ ॥

ਉਸਤੋਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਗੀਤ/ਉਪਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਵਿੱਤਰ ਮਨ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਤੋੜ ਨਹੀਂ।

ਅਖਰੀ ਲਿਖਣੁ ਬੋਲਣੁ ਬਾਣਿ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੁਕਮ 'ਚ ਜੀਉਣ ਵਾਲਾ ਮਨ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਨਾ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸੁਚੱਜੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਦਾ-ਬੋਲਦਾ (ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਦਾ) ਹੈ।

ਅਖਰਾ ਸਿਰਿ ਸੰਜੋਗੁ ਵਖਾਣਿ ॥

ਅੰਦਰੋਂ ਰੱਬੀ ਅਵਾਜ਼/ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ ਉਹ ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲ ਮਿਲਾਪ ਦੇ ਸੰਜੋਗ ਅਪਣੇ ਮੱਥੇ/ਭਾਗਾਂ 'ਚ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਜਿਨਿ ਏਹਿ ਲਿਖੇ ਤਿਸੁ ਸਿਰਿ ਨਾਹਿ ॥

ਜੋ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ ਚੰਗੇ ਰੱਬੀ ਗੁਣ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸਦੇ ਸਿਰੋਂ (ਮੱਤ ਵਿੱਚੋਂ) ਵਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਭਾਰ ਲੱਥਦਾ ਹੈ।

ਜਿਵ ਫੁਰਮਾਏ ਤਿਵ ਤਿਵ ਪਾਹਿ ॥

ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ (ਜੀਵਨ 'ਚ ਉਤਾਰਦਾ) ਹੈ ਤਿਵੇਂ ਤਿਵੇਂ ਹੋਰ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਜੇਤਾ ਕੀਤਾ ਤੇਤਾ ਨਾਉ ॥

ਤੇ ਇਹ ਸਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ (ਲੈ ਕੇ) ਵੀ ਉਹ ਇਹ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਜੋ ਵੀ ਸੋਹਣਾ ਬਦਲਾਅ ਅੰਦਰ ਬਣਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਕਰਕੇ ਹੀ ਹੈ।

ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ ਨਾਹੀ ਕੋ ਥਾਉ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੁਕਮ (ਨਾਉ) ਨੂੰ ਮੰਨੇ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਥਾਂ (ਸਹਾਰਾ) ਨਹੀਂ ਹੈ ਮਨ ਨੂੰ ਟਿਕਾਉਣ ਦਾ।

ਕੁਦਰਤਿ ਕਵਣ ਕਹਾ ਵੀਚਾਰੁ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਐਸੀ ਕੁਦਰਤ/ਕਲਾ ਵਰਤਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਵਾਰਿਆ ਨ ਜਾਵਾ ਏਕ ਵਾਰ ॥

ਮਨ ਬਾਰ ਬਾਰ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਦੀ ਇਸ ਸੋਹਣੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼/ਰਚਨਾ ਤੋਂ ਵਾਰੇ-ਵਾਰੇ (ਖੁਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੌਂਪਦਾ) ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਸਾਈ ਭਲੀ ਕਾਰ ॥

(ਤੇ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਬਣਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ) ਜੋ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਭਾਉਂਦਾ ਹੈ (ਉਸਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਹੈ), ਓਹੀ (ਕਰਮ) ਕਰਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਭਲਾ ਹੈ।

ਤੂ ਸਦਾ ਸਲਾਮਤਿ ਨਿਰੰਕਾਰ ॥੧੯॥

ਮੇਰੇ ਮਨਾ! ਤੂੰ (ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ) ਨਿਰੰਕਾਰ (ਰੱਬੀ ਸੁਭਾਅ) ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਸਦਾ ਸਲਾਮਤ ਰੱਖਿਆ ਕਰ।

ਭਰੀਐ ਹਥ ਪੈਰੁ ਤਨੁ ਦੇਹ ॥

ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਰੀਰ ਮੈਲਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ

ਪਾਣੀ ਧੋਤੈ ਉਤਰਸੁ ਖੇਹ ॥

ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਉਹ ਮੈਲ ਉਤਾਰੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਮੂਤ ਪਲੀਤੀ ਕਪੜੁ ਹੋਇ ॥

ਕਪੜਾ-ਲੀੜਾ ਮੈਲਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ

ਦੇ ਸਾਬੁਣੁ ਲਈਐ ਓਹੁ ਧੋਇ ॥

ਸਾਬਣ-ਪਾਣੀ ਲੈ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਧੋ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਭਰੀਐ ਮਤਿ ਪਾਪਾ ਕੈ ਸੰਗਿ ॥

ਇਹ ਮੇਰੀ ਮੱਤ ਪਾਪਾਂ/ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੈਲ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੈ।

ਓਹੁ ਧੋਪੈ ਨਾਵੈ ਕੈ ਰੰਗਿ ॥

ਇਹ ਮੈਲ ਕੇਵਲ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ (ਨਾਉ) ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ (ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਕੇ) ਹੀ ਧੋਤੀ/ਉਤਾਰੀ
ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪੁੰਨੀ ਪਾਪੀ ਆਖਣੁ ਨਾਹਿ ॥

ਸਿਰਫ ਗੱਲਾਂਬਾਤਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਚੰਗੇ ਜਾਂ ਮਾੜੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ।

ਕਰਿ ਕਰਿ ਕਰਣਾ ਲਿਖਿ ਲੈ ਜਾਹੁ ॥

ਜਿੱਦਾਂ ਜਿੱਦਾਂ ਅਸੀਂ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਓਦਾਂ ਓਦਾਂ ਅਸੀਂ ਅੰਦਰੋਂ ਚੰਗੇ ਜਾਂ ਬੁਰੇ ਬਣਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ।

ਆਪੇ ਬੀਜਿ ਆਪੇ ਹੀ ਖਾਹੁ ॥

ਮਨ ਦੀ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ ਜੈਸੇ ਵਿਚਾਰ ਬੀਜਦੇ/ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਓਦਾਂ ਦੇ ਹੀ ਚੰਗੇ-ਮਾੜੇ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਮਨ ਖਾਂਦਾ (ਧਾਰਣ ਕਰੀ ਜਾਂਦਾ) ਹੈ।

ਨਾਨਕ ਹੁਕਮੀ ਆਵਹੁ ਜਾਹੁ ॥੨੦॥

ਇਨ੍ਹਾਂ (ਖੱਟੇ ਹੋਏ) ਸੁਭਾਵਾਂ ਕਰਕੇ ਹੀ ਰੱਬੀ ਨੇਮ/ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਅੰਦਰੋਂ ਸੁੱਖ-ਦੱਖ 'ਚ ਪੈਂਦੇ-ਨਿਕਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਤੀਰਥੁ ਤਪੁ ਦਇਆ ਦਤੁ ਦਾਨੁ ॥

ਬਾਹਰੋਂ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂਅ 'ਤੇ ਤੀਰਥਾਂ 'ਤੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਦਇਆ ਵੱਸ ਹੋ ਕੇ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੁਭਾਅ।

ਜੇ ਕੋ ਪਾਵੈ ਤਿਲ ਕਾ ਮਾਨੁ ॥

ਜੇ ਦੇਵੇ ਵੀ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਥੋੜਾ ਮਾਣ/ਵਡਿਆਈ ਦੇਂਦਾ ਹੈ (ਕਿਉਂਕਿ ਅੰਦਰੋਂ ਜੇ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਤਾਂ ਸਭ ਵਿਅਰਥ ਹੈ)।

ਸੁਣਿਆ ਮੰਨਿਆ ਮਨਿ ਕੀਤਾ ਭਾਉ ॥

ਪਰ ਜਦੋਂ ਅੰਦਰਲੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਸੁਣ-ਮੰਨ ਕੇ ਉਸ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ/ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ

ਅੰਤਰਗਤਿ ਤੀਰਥਿ ਮਲਿ ਨਾਉ ॥

ਅੰਦਰ ਹੀ ਐਸਾ ਤੀਰਥ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਾਡਾ ਮਨ ਨਿਰੰਤਰ ਅਪਣੀ ਮੈਲ ਲਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸਭਿ ਗੁਣ ਤੇਰੇ ਮੈ ਨਾਹੀ ਕੋਇ ॥

ਐਸੇ ਮਨ ਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਦਰ ਬੈਠਾ ਰੱਬ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਸਾਗਰ ਹੈ ਤੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਸੱਖਣਾ ਹਾਂ।

ਵਿਣੁ ਗੁਣ ਕੀਤੇ ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਇ ॥

ਤੇ ਜੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ (ਜੀਵਨ 'ਚ ਨਹੀਂ ਉਤਾਰਿਆ) ਤਾਂ ਕੋਈ ਭਗਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ (ਬਾਹਰੀ ਤੀਰਥ-ਪੂਜਾ-ਦਾਨ ਭਗਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ)।

ਸੁਅਸਤਿ ਆਥਿ ਬਾਣੀ ਬਰਮਾਉ ॥

ਇੰਝ ਸਮਝ ਕੇ ਮਨ ਸੋਹਣੀ ਬਣਤਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਬਾਣੀ (ਰੱਬੀ ਅਵਾਜ਼) ਦੀ ਸ਼ਰਨ 'ਚ ਖੁਦ ਨੂੰ ਸੌਂਪਦਾ ਹੈ।

ਸਤਿ ਸੁਗਾਣੁ ਸਦਾ ਮਨਿ ਚਾਉ ॥

ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਨ ਅੰਦਰ ਸਦਾ ਖੁਸ਼ੀ ਤੇ (ਸਚਿਆਰ/ਪਵਿੱਤਰ ਹੋਣ ਦਾ) ਚਾਅ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਕਵਣੁ ਸੁ ਵੇਲਾ ਵਖਤੁ ਕਵਣੁ ਕਵਣ ਥਿਤਿ ਕਵਣੁ ਵਾਰੁ ॥

(ਐਸੇ ਚਾਅ/ਸਹਿਜ ਵਾਲੇ ਮਨ 'ਚ ਕੋਈ ਬੇਸਬਰੀ/ਕਾਹਲੀ ਤੇ ਭਰਮ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਕਿ) ਕਿਹੜੇ ਵੇਲੇ, ਕਿਹੜੀ ਤਰੀਕ ਤੇ ਕਿਹੜੇ ਵਾਰ ਨੂੰ

ਕਵਣਿ ਸਿ ਰੁਤੀ ਮਾਹੁ ਕਵਣੁ ਜਿਤੁ ਹੋਆ ਆਕਾਰੁ ॥

ਕਿਹੜੀ ਰੁੱਤ ਤੇ ਕਿਹੜੇ ਮਹੀਨੇ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭੂ ਵਾਲਾ ਅਕਾਰ (ਰੂਪ) ਬਣੇਗਾ। (ਉਹ ਨਿਰੰਤਰ ਸਬਰ-ਸਹਿਜ ਨਾਲ ਰੱਬੀ ਗੁਣ ਧਾਰਣ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ)।

ਵੇਲ ਨ ਪਾਈਆ ਪੰਡਤੀ ਜਿ ਹੋਵੈ ਲੇਖੁ ਪੁਰਾਣੁ ॥

ਮੈਂ ਬਾਹਰੋਂ ਪੰਡਤ ਹੋ ਕੇ ਗ੍ਰੰਥ ਤਾਂ ਲਿਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਪਰ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲ ਮਿਲਾਪ ਦਾ ਵੇਲਾ/ਮੌਕਾ ਬਾਹਰੀ ਵਿਦਵਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।

ਵਖਤੁ ਨ ਪਾਇਓ ਕਾਦੀਆ ਜਿ ਲਿਖਨਿ ਲੇਖੁ ਕੁਰਾਣੁ ॥

ਕੋਈ ਕਾਜੀ ਹੋ ਕੇ ਕੁਰਾਨ ਦੇ ਉਤਾਰੇ ਤਾਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅੰਦਰਲੇ ਮੌਲਾ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦਾ ਵਕਤ/ਮੌਕਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰੀ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਬਿਤਿ ਵਾਰੁ ਨਾ ਜੋਗੀ ਜਾਣੈ ਰੁਤਿ ਮਾਹੁ ਨਾ ਕੋਈ ॥

ਕੋਈ ਜੋਗੀ ਹੋ ਕੇ ਬਾਹਰੀ ਜੋਗ ਸਾਧਨਾ ਨਾਲ ਵੀ ਉਸ ਬਿੱਤ-ਵਾਰ-ਰੁੱਤ-ਮਹੀਨੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਹਿ (ਥਾਪ) ਸਕਦਾ। (ਇਹ ਨਿਰੰਤਰ ਅੰਦਰ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀ ਕਿਰਿਆ ਹੈ)।

ਜਾ ਕਰਤਾ ਸਿਰਠੀ ਕਉ ਸਾਜੇ ਆਪੇ ਜਾਣੈ ਸੋਈ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਮਨ ਆਪ ਇਹ ਜਾਣ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਭਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਸੋਹਣੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਕਿਵ ਕਰਿ ਆਖਾ ਕਿਵ ਸਾਲਾਹੀ ਕਿਉ ਵਰਨੀ ਕਿਵ ਜਾਣਾ ॥

ਇਸ ਨਵੀਂ ਘਾੜਤ ਨੂੰ ਮੈਂ ਅਪਣੇ ਮਨ ਦੀ ਮੱਤ ਨਾਲ ਨਾ ਆਖ/ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਨਾ ਸਲਾਹ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਨਾ ਹੀ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।

ਨਾਨਕ ਆਖਣਿ ਸਭੁ ਕੋ ਆਖੈ ਇਕ ਦੂ ਇਕੁ ਸਿਆਣਾ ॥

ਭਾਵੇਂ ਮੇਰੇ ਮਨ ਦੀ ਮੱਤ ਵਿੱਚ ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਿਆਣੇ ਸਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਨੇ (ਪਰ ਇਹ ਸਹਸ ਸਿਆਣਪਾਂ ਉਸ ਰਾਹ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀਆਂ)।

ਵਡਾ ਸਾਹਿਬੁ ਵਡੀ ਨਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਕਾ ਹੋਵੈ ॥

ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਬੈਠਾ ਮਾਲਕ ਪਰਮਾਤਮਾ ਹੀ ਵੱਡਾ/ਸਿਆਣਾ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਹੁਕਮ ਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ/ਭਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਚੰਗਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨਾਨਕ ਜੇ ਕੋ ਆਪੋ ਜਾਣੈ ਅਗੈ ਗਇਆ ਨ ਸੋਹੈ ॥੨੧॥

ਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਇਹ ਸਮਝੇ ਕਿ ਮਨ ਦੀ ਮੱਤ/ਚਤੁਰਾਈ ਨਾਲ ਮੈਂ ਆਪ ਕਰ ਲਵਾਂਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਰਾਹ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵੱਧ ਸਕਦਾ ਜਿੱਧਰ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਵਾਲੀ ਸੋਭਾ/ਵਡਿਆਈ ਹੈ।

ਪਾਤਾਲਾ ਪਾਤਾਲ ਲਖ ਆਗਾਸਾ ਆਗਾਸ ॥

(ਮਨ ਦੀ ਮੱਤ/ਚਤੁਰਾਈ ਕੇਵਲ ਬਾਹਰੀ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਅੰਤ ਲੱਭਣ ਤੁਰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਪਾਉਂਦੀ ਕਿ) ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਬੇਅੰਤ ਅਕਾਸ਼/ਉਚਾਈਆਂ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਮਨ ਗੁਣ ਲੈ ਕੇ ਪੁੱਜ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਬੇਅੰਤ ਹੀ ਪਤਾਲ/ਗਹਿਰਾਈਆਂ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਔਗੁਣਾਂ ਕਰਕੇ ਡਿੱਗਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਓੜਕ ਓੜਕ ਭਾਲਿ ਥਕੇ ਵੇਦ ਕਹਨਿ ਇਕ ਵਾਤ ॥

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਭਟਕਦਾ ਮਨ ਓੜੋਂ ਰੁੱਕਦਾ ਹੈ ਜਦ ਅੰਦਰਲਾ ਵੇਦ/ਗਿਆਨ ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ/ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਉਸ ਇੱਕ ਹੁਕਮੀ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਸਹਸ ਅਠਾਰਹ ਕਹਨਿ ਕਤੇਬਾ ਅਸੁਲੂ ਇਕੁ ਧਾਤੁ ॥

ਜਦ ਬਾਹਰਲੇ ਅਕਾਸ਼, ਪਤਾਲ ਜਾਂ ਅਠਾਰ੍ਹਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਆਲਮ ਦੀਆਂ ਗਿਣਤੀਆਂ ਛੱਡ ਕੇ ਮਨ ਇੱਕ ਅੰਦਰਲੇ ਤੱਤ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਸੁਣਦਾ/ਮੰਨਦਾ ਹੈ।

ਲੇਖਾ ਹੋਇ ਤ ਲਿਖੀਐ ਲੇਖੈ ਹੋਇ ਵਿਣਾਸੁ ॥

ਫਿਰ ਇਸ ਮਨ ਦੀ ਦੌੜ ਹੀ ਮੁੱਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਜਾਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਿਣਤੀਆਂ-ਮਿਣਤੀਆਂ 'ਚੋਂ ਕੁਝ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਨਾਨਕ ਵਡਾ ਆਖੀਐ ਆਪੇ ਜਾਣੈ ਆਪੁ ॥ ੨੨ ॥

ਸਗੋਂ ਇਹ ਮਨ ਓੜੋਂ ਵੱਡਾ (ਸਿਆਣਾ) ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦ (ਰੱਬ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਅੰਤ ਪਾਉਣ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ) ਅਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਕੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ (ਕਿ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਕਿੰਨਾ ਕੂੜ ਹੈ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਉਸ ਕੂੜ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਹੈ)।

ਸਾਲਾਹੀ ਸਾਲਾਹਿ ਏਤੀ ਸੁਰਤਿ ਨ ਪਾਈਆ ॥

ਗੱਲਾਂ ਬਾਤਾਂ ਨਾਲ ਅੰਦਰ ਬੈਠੇ ਰੱਬ ਦੀ ਸਲਾਹ/ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਜੀਵਨ 'ਚ ਨਹੀਂ ਉਤਾਰ ਸਕਦੇ।

ਨਦੀਆ ਅਤੈ ਵਾਹ ਪਵਹਿ ਸਮੁੰਦਿ ਨ ਜਾਣੀਅਹਿ ॥

ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਤਾਂ ਅਪਣੀ ਸਰਤ-ਮੱਤ-ਮਨ ਨੂੰ ਰੱਬੀ ਗਿਆਨ 'ਚ ਇੰਜ ਇੱਕ ਕਰ ਲਉ ਜਿਵੇਂ ਸਮੰਦਰ 'ਚ ਨਦੀਆਂ-ਨਾਲੇ ਮਿਲ ਕੇ ਓਸੇ ਦਾ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਸਮੁੰਦ ਸਾਹ ਸੁਲਤਾਨ ਗਿਰਹਾ ਸੇਤੀ ਮਾਲੁ ਧਨੁ ॥

ਰੱਬੀ ਗਿਆਨ ਦਾ ਸਮੁੰਦਰ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਤੇ ਅਪਾਰ ਖਜ਼ਾਨਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੈ।

ਕੀਤੀ ਤੁਲਿ ਨ ਹੋਵਨੀ ਜੇ ਤਿਸੁ ਮਨਹੁ ਨ ਵੀਸਰਹਿ ॥੨੩॥

ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਪੂਰੀ ਨਿਮਰਤਾ/ਹਲੀਮੀ ਨਾਲ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ/ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਭੁੱਲਦਾ ਨਹੀਂ) ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਜੀਵਨ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਐਨਾਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਤੁਲਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਅੰਤੁ ਨ ਸਿਫਤੀ ਕਹਣਿ ਨ ਅੰਤੁ ॥

ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਪੂਰੀ ਨਿਮਰਤਾ/ਹਲੀਮੀ ਨਾਲ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ/ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਭੁੱਲਦਾ ਨਹੀਂ) ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਜੀਵਨ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਐਨਾਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਤੁਲਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਅੰਤੁ ਨ ਕਰਣੈ ਦੇਣਿ ਨ ਅੰਤੁ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ-ਬਾਹਰ ਜੋ ਬੇਅੰਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਮੈਂ ਉਸਦਾ ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ।

ਅੰਤੁ ਨ ਵੇਖਣਿ ਸੁਣਣਿ ਨ ਅੰਤੁ ॥

ਮੈਂ ਕਿੰਨਾਂ ਵੀ ਬਾਹਰੋਂ ਪੜ੍ਹ-ਸੁਣ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਵੱਡਾ ਕਹਿ ਲਵਾਂ, ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਉਹਦੀਆਂ ਵਡਿਆਈਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ/ਖੋਜਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਤ/ਅਖੀਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਪੈ ਕਿਆ ਮਨਿ ਮੰਤੁ ॥

ਮੈਂ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਅਪਣੇ ਮਨ ਦੇ ਭੇਤਾਂ (ਮੰਤਵ) ਦਾ ਵੀ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦਾ।

ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਪੈ ਕੀਤਾ ਆਕਾਰੁ ॥

ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਕਿੰਨਾ ਅਕਾਰ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ (ਸੋਚਣ, ਕਰਣ, ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਣ, ਰਚਨਾ ਕਰਣ ਵਰਗੇ ਬੇਅੰਤ ਗੁਣ) ਤੇ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ/ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸ ਦਾ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦਾ।

ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਪੈ ਪਾਰਾਵਾਰੁ ॥

ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਹਦ-ਬੰਨਾ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ (ਹਲੀਮੀ ਵਾਲਾ ਮਨ ਸਮਝ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਗੁਣਾਂ/ਦਾਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ-ਮਿਣਤੀ ਛੱਡ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਣ ਕਰਕੇ ਉਸ 'ਚ ਸਮਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ)।

ਅੰਤ ਕਾਰਣਿ ਕੇਤੇ ਬਿਲਲਾਹਿ ॥

ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਰੱਬ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਤੇ ਦਾਤਾਂ ਦਾ ਅੰਤ ਪਾਉਣ (ਗਿਣਤੀਆਂ-ਮਿਣਤੀਆਂ) 'ਚ ਹੀ ਮਸਰੂਫ ਹੋ ਕੇ ਕਲਪਦੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਤਾ ਕੇ ਅੰਤ ਨ ਪਾਏ ਜਾਹਿ ॥

ਪਰ (ਵਡਿਆਈ, ਦਾਤਾਂ, ਹੋਂਦ-ਅਣਹੋਂਦ ਆਦਿਕ) ਦੀਆਂ ਬਹਿਸਾਂ/ਗਿਣਤੀਆਂ 'ਚ ਪਏ ਲੋਕ (ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿ) ਉਸਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਪਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ।

ਏਹੁ ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਣੈ ਕੋਇ ॥

ਅਸਲ 'ਚ ਉਹ ਇਹ ਅਖੀਰਲੀ ਗੱਲ (ਅੰਤ) ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ

ਬਹੁਤਾ ਕਹੀਐ ਬਹੁਤਾ ਹੋਇ ॥

ਜਿੰਨਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਸੀਂ ਉਸਦੀ ਰਚਨਾ ਤੇ ਗੁਣਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ/ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਰ ਕਹਿਣਾ/ਸਮਝਣਾ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਵਡਾ ਸਾਹਿਬੁ ਉਚਾ ਥਾਉ ॥

ਪਰ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਮਨ ਜਾਣ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵੱਡਾ ਰੱਬ ਜੋ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਟਿਕਾਣਾ/ਥਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ/ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਉਚੇ ਉਪਰਿ ਉਚਾ ਨਾਉ ॥

ਤੇ ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਮੈਂ ਅਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਉੱਪਰ ਉਸਦੇ ਉੱਚੇ ਨਿਯਮਾਂ (ਨਾਉ)/ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਧਰਦਾ ਹਾਂ, ਤਿਵੇਂ ਤਿਵੇਂ ਮੈਂ ਵੀ ਉੱਚਾ/ਸਚਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ।

ਏਵਡੁ ਉਚਾ ਹੋਵੈ ਕੋਇ ॥

ਇੰਝ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਣ ਕਰ ਕਰ ਕੇ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਉੱਚਾ/ਪਵਿੱਤਰ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਤਿਸੁ ਉਚੇ ਕਉ ਜਾਣੈ ਸੋਇ ॥

ਓਹੀ ਅਪਣੇ ਨਿੱਜ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੇ ਉੱਚੇ/ਸਚਿਆਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਜਾਣ/ਮਿਲ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਜੇਵਡੁ ਆਪਿ ਜਾਣੈ ਆਪਿ ਆਪਿ ॥

ਜਿੰਨਾ ਉੱਚਾ/ਸਚਿਆਰ ਅੰਦਰ ਦਾ ਰੱਬ ਹੈ, ਉਹ ਅਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਣ/ਖੋਜ ਕੇ (ਕੂੜ ਛੱਡ ਗੁਣ ਲੈ ਕੇ) ਉਸ ਵਰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਕਰਮੀ ਦਾਤਿ ॥੨੪॥

ਹਲੀਮੀ ਵਾਲਾਂ ਮਨ ਅੰਦਰੋਂ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਣ ਕਰਕੇ ਸਚਿਆਰ ਹੋਣਾ ਹੀ ਉਸ ਪਰਮਾਤਮਾ (ਨਦਰੀ) ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ (ਕਰਮ) ਵਾਲੀ ਦਾਤ ਜਾਣਦਾ ਹੈ।

ਬਹੁਤਾ ਕਰਮੁ ਲਿਖਿਆ ਨਾ ਜਾਇ ॥

ਜਦੋਂ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤੀ/ਕੀਮਤੀ ਦਾਤ (ਕਰਮ) ਅਸੀਂ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਲਿਖਦੇ/ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਫਿਰ ਜਾਂਦੀ ਨਹੀਂ।

ਵਡਾ ਦਾਤਾ ਤਿਲੁ ਨ ਤਮਾਇ ॥

ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦਾਤਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਮ੍ਹਾ (ਲਾਲਚ, ਦਿਖਾਵਾ ਜਾਂ ਆਸ) ਨਹੀਂ ਹੈ; (ਹਲੀਮੀ ਵਾਲਾ ਮਨ ਵੀ ਇੰਜ ਸੰਤੋਖ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)।

ਕੇਤੇ ਮੰਗਹਿ ਜੋਧ ਅਪਾਰ ॥

ਰੱਬੀ ਰਾਹ 'ਤੇ ਤੁਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਰੰਤਰ ਉਹ ਅਪਾਰ ਬਲ/ਤਾਕਤ ਮੰਗਦੇ ਨੇ ਕਿ ਵਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜੂਝ ਸਕਣ।

ਕੇਤਿਆ ਗਣਤ ਨਹੀ ਵੀਚਾਰੁ ॥

ਉਹ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾ ਨੂੰ ਅਮਲ (ਵੀਚਾਰ) 'ਚ ਲਿਆਉਂਦੇ ਨੇ, ਤੇ ਗਿਣਤੀਆਂ 'ਚ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੇ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿੰਨਾ ਕਰ ਲਿਆ।

ਕੇਤੇ ਖਪਿ ਤੁਟਹਿ ਵੇਕਾਰੁ ॥

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ/ਕਿਰਦਾਰ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਬੇਅੰਤ ਵਿਕਾਰ ਵੀ ਖਪ-ਟੁੱਟ (ਖਤਮ ਹੁੰਦੇ) ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਕੇਤੇ ਲੈ ਲੈ ਮੁਕਰੁ ਪਾਹਿ ॥

ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਵੱਲ ਵੱਧਦਾ ਮਨ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਲੈ ਕੇ ਵਿਕਾਰਾਂ/ਬੁਰੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮੂੰਹ ਮੋੜਦਾ (ਮੁੱਕਰਦਾ) ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੇਤੇ ਮੂਰਖ ਖਾਹੀ ਖਾਹਿ ॥

ਉਹ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰੋਂ ਮੂਰਖਤਾ/ਔਗਣਾਂ ਨੂੰ ਰੱਬੀ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕਰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੇਤਿਆ ਦੁਖ ਭੁਖ ਸਦ ਮਾਰ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਰੱਬ ਤੋਂ ਵਿਛੋੜੇ ਦੇ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਭੁੱਖ ਲੈ ਕੇ ਅੰਦਰਲੇ ਰੱਬ ਨੂੰ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ (ਸੱਦਾ/ਅਵਾਜ਼ ਮਾਰਦੇ) ਨੇ।

ਏਹਿ ਭਿ ਦਾਤਿ ਤੇਰੀ ਦਾਤਾਰ ॥

ਇਹ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਦਾਤ ਵੀ ਉਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਹੁਕਮ 'ਚ ਖੁਦ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ 'ਤੇ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਬੰਦਿ ਖਲਾਸੀ ਭਾਣੈ ਹੋਇ ॥

ਇੰਝ ਉਸਦੇ ਹੁਕਮ/ਭਾਣੇ 'ਚ ਜੀਉਣ ਵਾਲਾ ਮਨ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਖਲਾਸ/ਅਜ਼ਾਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਹੋਰੁ ਆਖਿ ਨ ਸਕੈ ਕੋਇ ॥

ਐਸੇ ਮਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿਕਾਰ (ਹੋਰ) ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਪ੍ਰੇਰ (ਆਖ) ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ।

ਜੇ ਕੋ ਖਾਇਕੁ ਆਖਣਿ ਪਾਇ ॥

ਜੇ ਕੋਈ ਬਾਹਰੋਂ-ਅੰਦਰੋਂ ਬੁਰਾ ਵਿਚਾਰ ਆਉਂਦਾ ਵੀ ਹੈ ਤਾਂ

ਉਹੁ ਜਾਣੈ ਜੇਤੀਆ ਮੁਹਿ ਖਾਇ ॥

ਰੱਬੀ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਸੂਝਵਾਨ (ਜਾਣਕਾਰ) ਹੋਏ ਮਨ ਪਾਸੋਂ ਉਹ ਵਿਚਾਰ ਮੂੰਹ ਦੀ ਖਾਂਦੇ (ਹਾਰ ਜਾਂਦੇ) ਨੇ।

ਆਪੇ ਜਾਣੈ ਆਪੇ ਦੇਇ ॥

ਅਪਣੇ ਅੰਦਰਲੇ ਰੱਬੀ ਸਰੂਪ ਤੋਂ ਇਹ ਸੂਝ ਲੈਕੇ ਸਚਿਆਰ ਮਨ ਅਪਣੀਆ ਸਾਰੀਆਂ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ (ਅੱਖ, ਕੰਨ, ਨੱਕ, ਹੱਥ-ਪੈਰ ਆਦਿਕ) ਨੂੰ ਉਹ ਗਿਆਨ/ਦਿਸ਼ਾ ਆਪ ਦੇਂਦਾ ਹੈ।

ਆਖਹਿ ਸਿ ਭਿ ਕੇਈ ਕੇਇ ॥

ਤੇ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਗਿਆਨ ਇੰਦ੍ਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰੱਬੀ ਸੁਨੇਹਿਆਂ ਨੂੰ ਆਖਦੇ (ਮੰਨ ਲੈਂਦੇ) ਨੇ।

ਜਿਸ ਨੋ ਬਖਸੇ ਸਿਫਤਿ ਸਾਲਾਹ ॥

ਜਿਸ ਮਨ ਨੂੰ ਰੱਬੀ ਸਿਫਤ-ਸਲਾਹ (ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ) ਨੇ ਬਖਸ਼ ਲਿਆ (ਵਿਕਾਰਾਂ/ਬੁਰਾਈਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾ ਲਿਆ)।

ਨਾਨਕ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਪਾਤਿਸਾਹੁ ॥੨੫॥

ਉਹ ਮਨ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਬਣ ਕੇ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰਲੇ ਸੰਸਾਰ ਤੇ ਰਾਜ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਵਿਕਾਰਾਂ/ਭੈੜੀ ਮੱਤ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ)।

ਅਮੁਲ ਗੁਣ ਅਮੁਲ ਵਾਪਾਰ ॥

ਉਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਮਨ ਕੋਲ ਅਨਮੋਲ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਹੈ, ਤੇ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਖੱਟਣ ਦਾ ਅਨਮੋਲ ਵਪਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਅਮੁਲ ਵਾਪਾਰੀਏ ਅਮੁਲ ਭੰਡਾਰ ॥

ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਖੱਟਣ (ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਨ) ਵਾਲਾ ਮਨ ਅਨਮੋਲ/ਸੁਚੱਜਾ ਵਪਾਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਨਮੋਲ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਇਕੱਠੇ (ਜੀਵਨ 'ਚ ਅਮਲ) ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਅਮੁਲ ਆਵਹਿ ਅਮੁਲ ਲੈ ਜਾਹਿ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ 'ਚ ਜੀਉਣ ਵਾਲਾ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਅਨਮੋਲ ਪ੍ਰਭੂ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਉਸਦੇ ਬੇਸ਼ਕੀਮਤੀ ਹੁਕਮ/ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਲਈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਮੁਲ ਭਾਇ ਅਮੁਲਾ ਸਮਾਹਿ ॥

ਉਸਨੂੰ ਅਨਮੋਲ ਰੱਬੀ ਗੁਣ ਭਾਅ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਕੇ ਉਹ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਰੱਬ 'ਚ ਸਮਾਇਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਅਮੁਲੁ ਧਰਮੁ ਅਮੁਲੁ ਦੀਬਾਣੁ ॥

ਉਹ ਸਚਿਆਰ ਮਨ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਦੇ ਅਨਮੋਲ/ਬੇਸ਼ਕੀਮਤੀ ਧਰਮ (ਸੁਚੱਜੀ ਜੀਵਨ ਜਾਚ) ਨੂੰ ਧਾਰਣ ਕਰਕੇ ਸਦਾ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਪਵਿੱਤਰ ਰੱਬੀ ਦੀਵਾਨ (ਜੀਵਨ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਲਈ) ਰੱਖਦੇ ਨੇ।

ਅਮੁਲੁ ਤੁਲੁ ਅਮੁਲੁ ਪਰਵਾਣੁ ॥

ਇਸ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਮੁੱਲ ਦੀਬਾਣ ਵਿੱਚ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਮਨ ਆਪ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਦੇ ਚੰਗੇ-ਮਾੜੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤੋਲਦਾ ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰੱਖਣਾ ਹੈ ਤੇ ਕੀ ਨਹੀਂ।

ਅਮੁਲੁ ਬਖਸੀਸ ਅਮੁਲੁ ਨੀਸਾਣੁ ॥

ਇੰਜ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰੋਂ ਵਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਨਿਰੰਤਰ ਅਨਮੋਲ ਰੱਬੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਲੈਕੇ ਰੱਬੀ ਮਿਲਾਪ ਦੇ ਬੇਸ਼ਕੀਮਤੀ ਟੀਚੇ (ਨਿਸ਼ਾਨ) ਵੱਲ ਵੱਧਦਾ ਹੈ।

ਅਮੁਲੁ ਕਰਮੁ ਅਮੁਲੁ ਫੁਰਮਾਣੁ ॥

ਇਸ ਰਾਹ ਉੱਤੇ ਅਨਮੋਲ ਰੱਬੀ ਕਰਮ (ਗਿਆਨ) ਤੇ ਬੇਸ਼ਕੀਮਤੀ ਫੁਰਮਾਨ/ਹੁਕਮ ਉਸਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਕਰਦੇ ਨੇ।

ਅਮੁਲੋ ਅਮੁਲੁ ਆਖਿਆ ਨ ਜਾਇ ॥

ਇੰਝ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਦਾ ਮਨ ਅਨਮੋਲ ਤੋਂ ਅਨਮੋਲ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਇਹ ਅਵਸਥਾ ਆਖਣ (ਗੱਲਾਂ ਬਾਤਾਂ) ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ।

ਆਖਿ ਆਖਿ ਰਹੇ ਲਿਵ ਲਾਇ ॥

ਗੱਲਾਂ ਵਾਲੇ ਤਾਂ ਬਥੇਰੇ ਲਿਵ ਜੋੜ ਕੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹਿ ਗਏ।

ਆਖਹਿ ਵੇਦ ਪਾਠ ਪੁਰਾਣ ॥

ਬਥੇਰੇ ਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਹਿਣ ਵਾਲੇ ਗ੍ਰੰਥ ਲਿਖ ਗਏ।

ਆਖਹਿ ਪੜੇ ਕਰਹਿ ਵਖਿਆਣ ॥

ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਆਖਣ ਵਾਲੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੋਏ।

ਆਖਹਿ ਬਰਮੇ ਆਖਹਿ ਇੰਦ ॥

ਗੱਲਾਂ ਬਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਥੇਰੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀ ਤੇ ਸੁਰਗਾਂ ਦੇ ਰਾਜੇ ਬਣ ਬਣ ਬਹਿੰਦੇ ਨੇ।

ਆਖਹਿ ਗੋਪੀ ਤੈ ਗੋਵਿੰਦ ॥

ਗੱਲਾਂ 'ਚ ਹੀ ਬਹੁਤ ਰੱਬ ਬਣਦੇ ਤੇ ਬਥੇਰੇ ਉਸਦੇ ਚੇਲੇ-ਚੇਲੀਆਂ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਆਖਹਿ ਈਸਰ ਆਖਹਿ ਸਿਧ ॥

ਆਖਣ/ਕਹਿਣ 'ਚ ਤਾਂ ਬਥੇਰੇ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਲਣ ਵਾਲੇ ਤੇ ਗੱਲਾਂ 'ਚ ਹੀ ਪੂਰਨ ਪੁਰਖ ਅਖਵਾਉਂਦੇ ਨੇ।

ਆਖਹਿ ਕੇਤੇ ਕੀਤੇ ਬੁਧ ॥

ਸਿਰਫ ਗੱਲਾਂ ਬਾਤਾਂ ਨਾਲ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰੋਸ਼ਨ ਦਿਮਾਗ ਬਣੀ ਬੈਠੇ ਨੇ।

ਆਖਹਿ ਦਾਨਵ ਆਖਹਿ ਦੇਵ ॥

ਲੋਕ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਚੰਗਾ (ਦੇਵਤਾ) ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬੁਰਾ (ਦਾਨਵ) ਥਾਪੀ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਆਖਹਿ ਸੁਰਿ ਨਰ ਮੁਨਿ ਜਨ ਸੇਵ ॥

ਮੂੰਹ-ਜੁਬਾਨੀ ਗੱਲਾਂ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਚਿਸ਼ੀ-ਮੁਨੀ ਮਨਵਾ ਕੇ ਸੇਵਾ ਵੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ।

ਕੇਤੇ ਆਖਹਿ ਆਖਣਿ ਪਾਹਿ ॥

ਕਈ ਇੰਝ ਆਖ ਆਖ ਕੇ (ਗੱਲਾਂ ਬਾਤਾਂ ਨਾਲ) ਸਚਿਆਰ ਹੋਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਨੇ।

ਕੇਤੇ ਕਹਿ ਕਹਿ ਉਠਿ ਉਠਿ ਜਾਹਿ ॥

ਕਈ ਇੰਜ ਕਹਿਣ ਕਹਿਣ 'ਚ ਹੀ ਉਮਰਾਂ ਲੰਘਾ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਏਤੇ ਕੀਤੇ ਹੋਰਿ ਕਰੇਹਿ ॥

ਤੇ ਜਿੰਨੇ ਇੰਝ ਕਹਿਣ-ਕਹਾਉਣ 'ਚ ਖੁਦ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਚਲੇ ਗਏ ਐਨੇ ਹੋਰ ਵੀ ਆਖਣ (ਗੱਲਾਂ ਬਾਤਾਂ ਵਾਲੇ) ਆ ਜਾਣ।

ਤਾ ਆਖਿ ਨ ਸਕਹਿ ਕੇਈ ਕੇਇ ॥

ਤਾਂ ਵੀ ਉਸ ਅਨਮੋਲ ਅਵੱਸਥਾ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਕਹਿਣ-ਕਹਾਉਣ ਨਾਲ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਜੇਵਡੁ ਭਾਵੈ ਤੇਵਡੁ ਹੋਇ ॥

ਸਚਿਆਰ ਹੋਣ ਦਾ ਰਾਹ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਭਾਉਂਦਾ ਹੈ (ਉਸਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ) ਓਹੋ ਜਿਹੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ ਕਰੀ ਜਾਣਾ (ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ 'ਚ ਉਤਾਰਣਾ)।

ਨਾਨਕ ਜਾਣੈ ਸਾਚਾ ਸੋਇ ॥

ਇੰਝ ਕਰਕੇ ਹੀ ਅਸੀਂ ਉਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਜਾਣ/ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਜੇ ਕੋ ਆਖੈ ਬੋਲੁ ਵਿਗਾੜੁ ॥

ਪਰ ਜੇ ਕੋਈ ਅਪਣੀ ਹਉਮੈ (ਵਿਗੜੇ ਬੋਲ) ਵਿੱਚ ਆਖੇ ਕਿ
ਮੈਂ ਅਪਣੀ ਮੱਤ ਨਾਲ ਰੱਬ ਪਾ ਲਵਾਂ, ਤਾਂ

ਤਾ ਲਿਖੀਐ ਸਿਰਿ ਗਾਵਾਰਾ ਗਾਵਾਰੁ ॥੨੬॥

ਇਹ ਮੂਰਖਤਾ ਦਾ ਸ਼ਿਖਰ ਹੈ (ਹਉਮੈ ਵਾਲੀਆਂ ਸਹਸ ਸਿਆਣਪਾਂ
ਰੱਬ ਦੇ ਦਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ)।

ਸੋ ਦਰੁ ਕੇਹਾ ਸੋ ਘਰੁ ਕੇਹਾ ਜਿਤੁ ਬਹਿ ਸਰਬ ਸਮਾਲੇ ॥

ਹਉਮੈ ਵਾਲੀ ਮੱਤ ਛੱਡ ਕੇ ਮਨ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਰੱਬ ਦੇ ਦਰ/ਘਰ ਨੂੰ ਜਾਨਣਾ ਸ਼ੁਰੂ
ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਉਹ ਮਾਲਕ ਸਾਨੂੰ ਅਪਣੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਸੰਭਾਲਦਾ
(ਜੀਵਨ ਦਾ ਰਾਹ ਦੱਸਦਾ) ਹੈ।

ਵਾਜੇ ਨਾਦ ਅਨੇਕ ਅਸੰਖਾ ਕੇਤੇ ਵਾਵਣਹਾਰੇ ॥

ਉਸਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੁਣ/ਮੰਨ ਕੇ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਦੇ ਅਨੇਕ/ਅਸੰਖ ਵਿਚਾਰ ਹੁਕਮ ਦੀ ਧੁਨ ਨੂੰ
ਵਜਾਉਣ (ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਨ) ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਕੇਤੇ ਰਾਗ ਪਰੀ ਸਿਉ ਕਹੀਅਨਿ ਕੇਤੇ ਗਾਵਣਹਾਰੇ ॥

ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਪ੍ਰੇਮ ਤੇ ਸੂਖਮ/ਸਰਲ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਰੱਬ ਅਪਣਾ ਸੁਨੇਹਾ ਸਾਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ/ਦੇਂਦਾ
ਹੈ ਤੇ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡਾ ਮਨ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਗਾਉਣ (ਜੀਵਨ 'ਚ ਧਾਰਣ
ਕਰਨ) ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਗਾਵਹਿ ਤੁਹਨੋ ਪਉਣੁ ਪਾਣੀ ਬੈਸੰਤਰੁ

ਗਾਵੈ ਰਾਜਾ ਧਰਮੁ ਦੁਆਰੇ ॥

ਹਵਾ-ਪਾਣੀ-ਅੱਗ(ਪੂਰੀ ਕੁਦਰਤ) ਜਿਵੇਂ ਸਹਿਜ ਸੁਭਾਅ ਹੁਕਮ 'ਚ ਚੱਲਦੀ ਹੈ,
ਤਿਵੇਂ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਬੈਠੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਹੁਕਮ/ਧਰਮ ਅੱਗੇ ਇਹ
ਮਨ (ਰਾਜਾ) ਗਾਉਂਦਾ (ਖੁਦ ਨੂੰ ਸੌਂਪ) ਦੇਂਦਾ ਹੈ।

ਗਾਵਹਿ ਚਿਤੁ ਗੁਪਤੁ ਲਿਖਿ ਜਾਣਹਿ

ਲਿਖਿ ਲਿਖਿ ਧਰਮੁ ਵੀਚਾਰੇ ॥

ਜੋ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਗਾਉਂਦਾ/ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰਲੇ ਗੁਪਤ (ਲੁਕੇ ਹੋਏ)
ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ (ਚਿੱਤਰ) ਨੂੰ ਪਛਾਣਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਰੱਬੀ ਗਿਆਨ (ਧਰਮ) ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ
ਕੇ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਲਿਖਦਾ/ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਗਾਵਹਿ ਈਸਰੁ ਬਰਮਾ ਦੇਵੀ ਸੋਹਨਿ ਸਦਾ ਸਵਾਰੇ ॥

ਰੱਬੀ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਣ ਵਾਲਾ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਪਾਲਣ, ਸੋਹਣੇ
ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰਚਣ ਤੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਵਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸੋਹਣੀ ਮੱਤ ਨਾਲ ਖੁਦ
ਨੂੰ ਸਵਾਰ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਦਰ 'ਤੇ ਸ਼ੋਭਾ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਗਾਵਹਿ ਇੰਦ ਇਦਾਸਣਿ ਬੈਠੇ ਦੇਵਤਿਆ ਦਰਿ ਨਾਲੇ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਮਨ ਅੰਦਰ ਰਾਜ ਸਿੰਘਾਸਨ (ਉੱਚੀ ਰੌਸ਼ਨ ਮੱਤ ਵਾਲੀ
ਅਵੱਸਥਾ) ਉੱਪਰ ਸੁਭ ਗੁਣਾਂ ਸਮੇਤ ਟਿਕ ਰਾਜਾ ਬਣ ਕੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ (ਉਸਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ
ਸਵਰਗ ਦਾ ਰਾਜ ਹੈ)।

ਗਾਵਹਿ ਸਿਧ ਸਮਾਧੀ ਅੰਦਰਿ ਗਾਵਨਿ ਸਾਧ ਵਿਚਾਰੇ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਗਾਉਣ ਵਾਲਾ (ਜੀਵਨ 'ਚ ਧਾਰਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ) ਹੀ ਅੰਦਰੋਂ ਪੂਰਾ (ਸਿੱਧ)
ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦਾ ਨਿਰੰਤਰ ਧਿਆਨ (ਸਮਾਧੀ) ਗੁਰੂ ਗਿਆਨ 'ਚ ਹੈ। ਹੁਕਮ ਨੂੰ
ਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਰੱਬੀ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ/ਅਪਣਾ ਕੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ ਸਾਧ ਲੈਂਦੇ ਨੇ।

ਗਾਵਨਿ ਜਤੀ ਸਤੀ ਸੰਤੋਖੀ ਗਾਵਹਿ ਵੀਰ ਕਰਾਰੇ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹੀ ਪਵਿੱਤਰ, ਦਾਨੀ, ਸੰਤੋਖੀ ਤੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁਝਣ ਵਾਲੇ ਵੀਰ/ਸੂਰਮੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ।

ਗਾਵਨਿ ਪੰਡਿਤ ਪੜਨਿ ਰਖੀਸਰ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਵੇਦਾ ਨਾਲੇ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ/ਸੁਨੇਹੇ ਨੂੰ ਗਾਉਣ/ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਹੀ ਅੰਦਰੋਂ ਨਿਰੰਤਰ (ਜੁਗ-ਜੁਗ) ਰੱਬੀ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ, ਵਿਚਾਰ, ਅਮਲ ਕਰਕੇ ਅਸਲ ਪੰਡਤ/ਚਿਸ਼ੀ ਹੁੰਦੇ ਨੇ।

ਗਾਵਹਿ ਮੋਹਣੀਆ ਮਨੁ ਮੋਹਨਿ ਸੁਰਗਾ ਮਛ ਪਇਆਲੇ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਜੀਉਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਮਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪਸਾਰਾ ਸੋਹਣੀਆਂ ਰੱਬੀ ਰਹਿਮਤਾਂ (ਗੁਣਾਂ) ਵੱਲ ਮੋਹਿਤ (ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਭਰਿਆ) ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਗਾਵਨਿ ਰਤਨ ਉਪਾਏ ਤੇਰੇ ਅਠਸਠਿ ਤੀਰਥ ਨਾਲੇ ॥

ਰੱਬ ਦੇ ਹੁਕਮ 'ਚ ਜੀਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬੇਸ਼ਕੀਮਤੀ ਰੱਬੀ ਗਿਆਨ ਦੇ ਰਤਨ ਉਪਜਦੇ ਨੇ, ਤੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਉਸ ਗਿਆਨ ਦੇ ਤੀਰਥ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਗਾਵਹਿ ਜੋਧ ਮਹਾਬਲ ਸੂਰਾ ਗਾਵਹਿ ਖਾਣੀ ਚਾਰੇ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਚਾਰੇ ਖਾਣੀਆਂ (ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ) ਨਾਲ ਅੰਦਰ ਵਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁਝਣ ਵਾਲੇ ਜੋਧੇ, ਮਹਾਂਬਲੀ, ਸੂਰਮੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ।

ਗਾਵਹਿ ਖੰਡ ਮੰਡਲ ਵਰਭੰਡਾ ਕਰਿ ਕਰਿ ਰਖੇ ਧਾਰੇ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਗਾਉਣ (ਜੀਵਨ 'ਚ ਢਾਲਣ ਨਾਲ) ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਛੋਟੇ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਧਾਰਣ ਕਰੀ ਰੱਖਦੇ ਨੇ।

ਸੇਈ ਤੁਧੁਨੋ ਗਾਵਹਿ ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵਨਿ

ਰਤੇ ਤੇਰੇ ਭਗਤ ਰਸਾਲੇ ॥

ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ! ਤੇਰੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਓਹੀ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਦੇ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਚਿੱਤ ਤੇਰੇ (ਗੁਣਾਂ)

ਵੱਲ ਲੱਗਾ ਹੈ, ਤੇ ਓਹੀ ਤੇਰੀ ਭਗਤੀ

(ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ 'ਚ ਉਤਾਰਨ) ਦਾ ਰਸ ਮਾਣਦੇ ਨੇ।

ਹੋਰਿ ਕੇਤੇ ਗਾਵਨਿ ਸੇ ਮੈ ਚਿਤਿ ਨ ਆਵਨਿ

ਨਾਨਕੁ ਕਿਆ ਵੀਚਾਰੇ ॥

ਓਨਾਂ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਾਂ (ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ) ਜੋ (ਪ੍ਰਭੂ) ਤੈਨੂੰ ਗਾਉਂਦੇ
(ਜੀਵਨ 'ਚ ਢਾਲਦੇ) ਨੇ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿੱਤ 'ਚ "ਮੈਂ" ਦਾ ਖਿਆਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ।

ਸੋਈ ਸੋਈ ਸਦਾ ਸਚੁ ਸਾਹਿਬੁ ਸਾਚਾ ਸਾਚੀ ਨਾਈ ॥

ਓਨਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਤਾਂ ਸਦਾ ਓਸੇ ਸਦਾ ਥਿਰ ਪਰਮਾਤਮਾ 'ਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪ ਵੀ
ਸਦੀਵੀ ਹੋਂਦ ਵਾਲਾ ਹੈ ਤੇ ਜਿਸਦਾ ਨਿਯਮ/ਹੁਕਮ ਸਦਾ ਅਟੱਲ ਹੈ।

ਹੈ ਭੀ ਹੋਸੀ ਜਾਇ ਨ ਜਾਸੀ ਰਚਨਾ ਜਿਨਿ ਰਚਾਈ ॥

ਓਨਾਂ ਅੰਦਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਧਿਆਨ ਹਰ ਸਮੇਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਕੇ ਓਨਾਂ
ਅੰਦਰ ਸੋਹਣੇ ਕਿਰਦਾਰ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਰੰਗੀ ਰੰਗੀ ਭਾਤੀ ਕਰਿ ਕਰਿ ਜਿਨਸੀ

ਮਾਇਆ ਜਿਨਿ ਉਪਾਈ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹ ਮਨ ਅੰਦਰ ਉਪਜਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਰੰਗਾ-ਭਾਤਾਂ ਦੇ
ਮਾਇਆ (ਦੇ ਭੁਲੇਖਿਆਂ) ਤੋਂ ਬਚੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ।

ਕਰਿ ਕਰਿ ਵੇਖੈ ਕੀਤਾ ਆਪਣਾ ਜਿਵ ਤਿਸ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ॥

ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰ ਕਰ ਕੇ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਦੀ ਸੰਭਾਲ (ਵੇਖੋ)
ਕਰਕੇ ਅਪਣਾ ਉਹ ਸਰੂਪ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਨੇ ਜੋ ਆਪ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ
ਵਡਿਆਈ/ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ।

ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਕਰਸੀ ਹੁਕਮੁ ਨ ਕਰਣਾ ਜਾਈ ॥

ਜੋ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਭਾਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਓਹੀ ਕਰਦੇ ਨੇ; ਕਦੀ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਦੇ ਉੱਤੋਂ ਅਪਣੀ
ਮਰਜ਼ੀ (ਮਨ ਦੀ ਮੱਤ) ਨਹੀਂ ਚਲਾਉਂਦੇ।

ਸੋ ਪਾਤਿਸਾਹੁ ਸਾਹਾ ਪਾਤਿਸਾਹਿਬੁ

ਨਾਨਕ ਰਹਣੁ ਰਜਾਈ ॥੨੭॥

ਇੰਝ ਉਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਰਜਾ (ਹੁਕਮ) 'ਚ ਰਹਿਣ/ਜੀਉਣ ਵਾਲੇ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਪਾਤਸ਼ਾਹਾਂ ਦੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਨੇ (ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਛੁੱਟ ਕੇ ਅਟੱਲ ਰਾਜ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਨੇ)।

ਮੁੰਦਾ ਸੰਤੋਖੁ ਸਰਮੁ ਪਤੁ ਝੋਲੀ

ਧਿਆਨ ਕੀ ਕਰਹਿ ਬਿਭੂਤਿ ॥

(ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਰਜਾ 'ਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ) ਅਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਸੰਤੋਖ/ਸਬਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਕੇ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਵਾਲੀ ਪੱਤ ਲੈਣ ਲਈ ਮਿਹਨਤ/ਸ਼੍ਰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਸਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਵੱਲ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਖਿੰਥਾ ਕਾਲੁ ਕੁਆਰੀ ਕਾਇਆ ਜੁਗਤਿ ਡੰਡਾ ਪਰਤੀਤਿ ॥

ਹਰ ਪਲ ਜੀਵਨ ਦੀ ਨਸ਼ਵਰਤਾ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਰੱਬੀ ਮੱਤ ਨਾਲ ਖੁਦ ਨੂੰ ਵਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਅੰਦਰੋਂ/ਪੂਰੋਂ ਮਿਲਦੇ ਗਿਆਨ ਤੇ ਸਦਾ ਭਰੋਸਾ/ਪਰਤੀਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਆਈ ਪੰਥੀ ਸਗਲ ਜਮਾਤੀ ਮਨਿ ਜੀਤੈ ਜਗੁ ਜੀਤੁ ॥

ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਰਾਬਰ ਜਾਨਣ ਵਾਲੇ ਉੱਤਮ ਪੰਥ ਤੇ ਚੱਲ ਕੇ ਅਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲਾ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰਲੇ (ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੇ ਫੁਰਨਿਆਂ ਦੇ) ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਆਦੇਸੁ ਤਿਸੈ ਆਦੇਸੁ ॥

ਐਸੇ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਦਾ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰੀਏ।

ਆਦਿ ਅਨੀਲੁ ਅਨਾਦਿ ਅਨਾਹਤਿ

ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਏਕੋ ਵੇਸੁ ॥੨੮॥

ਜੋ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਕੋਈ ਕਮੀ/ਔਗਣ ਨਹੀਂ, ਜਿਸਦਾ ਕੋਈ ਆਦਿ-ਅੰਤ ਨਹੀਂ, ਜੋ ਅਤੁੱਟ ਤੇ ਇੱਕਸਾਰ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਸਦਾ ਵੱਸ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਭੁਗਤਿ ਗਿਆਨੁ ਦਇਆ ਭੰਡਾਰਣਿ

ਘਟਿ ਘਟਿ ਵਾਜਹਿ ਨਾਦ ॥

ਜਦ ਗੁਰੂ ਦੀ ਮੱਤ ਨਾਲ ਖੁਦ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਹਲਾਤਾਂ ਤੇ ਦਇਆ ਕਰਕੇ ਗੁਣਾਂ ਵੱਲ ਤੁਰਦੇ ਹੈ ਤਾਂ ਹਿਰਦੇ ਦੇ ਹਰ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਵੱਜਦੀ/ਉਤਰਦੀ ਹੈ।

ਆਪਿ ਨਾਥੁ ਨਾਥੀ ਸਭ ਜਾ ਕੀ ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਅਵਰਾ ਸਾਦ ॥

ਰੱਬੀ ਅਵਾਜ਼/ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਨਾਲ ਖੁਦ ਦਾ ਐਸੇ ਨਾਥ/ਮਾਲਕ ਬਣੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਪਣੀ ਸੁਰਤ-ਮੱਤ-ਮਨ ਨੂੰ ਨੱਥੀ/ਕਾਬੂ ਕਰਕੇ ਸਮਝ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਾਹਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ (ਰਿੱਧੀਆਂ-ਸਿੱਧੀਆਂ) ਵਿਕਾਰੀ ਮਨ ਦੇ ਸੁਆਦ (ਹਉਮੈ ਦੀ ਖੁਰਾਕ) ਨੇ।

ਸੰਜੋਗੁ ਵਿਜੋਗੁ ਦੁਇ ਕਾਰ ਚਲਾਵਹਿ ਲੇਖੇ ਆਵਹਿ ਭਾਗ ॥

ਉਹ ਲਗਾਤਾਰ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਲੈਣ ਦੇ ਸੰਜੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ, ਤੇ ਔਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਛੁੱਟਣ ਦਾ ਰਾਹ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਅਪਣੇ ਸੋਹਣੇ ਭਾਗ ਲਿਖਦਾ/ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਆਦੇਸੁ ਤਿਸੈ ਆਦੇਸੁ ॥

ਐਸੇ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਦਾ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰੀਏ।

ਆਦਿ ਅਨੀਲੁ ਅਨਾਦਿ ਅਨਾਹਤਿ

ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਏਕੋ ਵੇਸੁ ॥੨੯॥

ਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਕੋਈ ਕਮੀ/ਔਗੁਣ ਨਹੀਂ, ਜਿਸਦਾ ਕੋਈ ਆਦਿ-ਅੰਤ ਨਹੀਂ, ਜੋ ਅਤੁੱਟ ਤੇ ਇੱਕਸਾਰ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਸਦਾ ਵੱਸ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਏਕਾ ਮਾਈ ਜੁਗਤਿ ਵਿਆਈ ਤਿਨਿ ਚੇਲੇ ਪਰਵਾਣੁ ॥

ਇੱਕ (ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ) ਮੱਤ ਤੋਂ ਵਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਛੁੱਟਣ ਦੀ ਜੋ ਜੁਗਤ/ਗਿਆਨ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਸਦਾ ਵਿਆਪ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਸਿਰਮੱਥੇ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ (ਚੇਲੇ) ਹੀ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਦਰ ਤੇ ਪਰਵਾਨ ਹੁੰਦੇ ਨੇ।

ਇਕੁ ਸੰਸਾਰੀ ਇਕੁ ਭੰਡਾਰੀ ਇਕੁ ਲਾਏ ਦੀਬਾਣੁ ॥

ਇਹ ਮੱਤ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਸੰਸਾਰ/ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਪਾਲਣ/ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਜੁਗਤ ਦੱਸਦੀ ਹੈ, ਤੇ ਇਸ ਮੱਤ ਨਾਲ ਮਨ ਗੁਣ-ਔਗੁਣ ਦਾ ਫਰਕ ਕਰਕੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਔਗੁਣਾਂ 'ਚੋਂ ਕੱਢਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜਿਵ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਿਵੈ ਚਲਾਵੈ ਜਿਵ ਹੋਵੈ ਫੁਰਮਾਣੁ ॥

ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਭਾਉਂਦਾ/ਪਸੰਦ ਹੈ, ਉਵੇਂ ਉਵੇਂ ਇਹ ਮੱਤ ਇਸ ਮਨ ਨੂੰ ਉਸ ਰੱਬੀ ਫੁਰਮਾਨ/ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਓਹੁ ਵੇਖੈ ਓਨਾ ਨਦਰਿ ਨ ਆਵੈ ਬਹੁਤਾ ਏਹੁ ਵਿਡਾਣੁ ॥

ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਕਾਰਜ ਇਹ ਮੱਤ ਇਹ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਵੀ ਅੰਦਰ (ਓਨਾ) ਵਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੱਢ ਕੇ ਦੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ (ਨਜ਼ਰ 'ਚ ਨੂੰ ਆਉਣ ਦੇਂਦੀ)।

ਆਦੇਸੁ ਤਿਸੈ ਆਦੇਸੁ ॥

ਐਸੇ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਦਾ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰੀਏ।

ਆਦਿ ਅਨੀਲੁ ਅਨਾਦਿ ਅਨਾਹਤਿ

ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਏਕੋ ਵੇਸੁ ॥੩੦॥

ਜੋ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਕੋਈ ਕਮੀ/ਔਗਣ ਨਹੀਂ, ਜਿਸਦਾ ਕੋਈ ਆਦਿ-ਅੰਤ ਨਹੀਂ, ਜੋ ਅਤੁੱਟ ਤੇ ਇੱਕਸਾਰ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਸਦਾ ਵੱਸ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਆਸਣੁ ਲੋਇ ਲੋਇ ਭੰਡਾਰ ॥

(ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਦੇ) ਅੰਦਰ ਰੱਬੀ ਗਿਆਨ ਦੀ ਲੋਅ/ਚਾਨਣ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਦੇ ਆਸਣ/ਟਿਕਾਣੇ ਬਣਦੇ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਜੋ ਕਿਛੁ ਪਾਇਆ ਸੁ ਏਕਾ ਵਾਰ ॥

ਤੇ ਇਹ ਜੋ ਵੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਅੰਦਰ ਉਹ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਸਭ ਇੱਕ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਕਰਕੇ ਹੀ ਹਾਸਲ ਹੁੰਦੇ ਨੇ।

ਕਰਿ ਕਰਿ ਵੇਖੈ ਸਿਰਜਣਹਾਰੁ ॥

ਇਸ ਰੱਬੀ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰ-ਕਰ ਕੇ ਉਹ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦਾ/ਜਾਣਦਾ ਹੈ।

ਨਾਨਕ ਸਚੇ ਕੀ ਸਾਚੀ ਕਾਰ ॥

ਰੱਬੀ ਗਿਆਨ/ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਨਾ - ਏਹੋ ਉਸ ਸੱਚੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਸੱਚੀ ਸੇਵਾ ਹੈ।

ਆਦੇਸੁ ਤਿਸੈ ਆਦੇਸੁ ॥

ਐਸੇ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਦਾ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰੀਏ।

ਆਦਿ ਅਨੀਲੁ ਅਨਾਦਿ ਅਨਾਹਤਿ

ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਏਕੋ ਵੇਸੁ ॥੩੧॥

ਜੋ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਕੋਈ ਕਮੀ/ਅੰਗਣ ਨਹੀਂ, ਜਿਸਦਾ ਕੋਈ ਆਦਿ-ਅੰਤ ਨਹੀਂ, ਜੋ ਅਤੁੱਟ ਤੇ ਇੱਕਸਾਰ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਸਦਾ ਵੱਸ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਕ ਦੂ ਜੀਭੋ ਲਖ ਹੋਹਿ ਲਖ ਹੋਵਹਿ ਲਖ ਵੀਸ ॥

(ਜੇਕਰ ਜੁਬਾਨ ਤੋਂ ਬੋਲਣ ਨਾਲ ਕੁਝ ਹੋਵੇ ਤਾਂ) ਇੱਕ ਤੋਂ ਦੋ, ਦੋ ਤੋਂ ਲੱਖ, ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੀਹ ਲੱਖ ਜੀਭਾਂ ਵੀ ਜੇ ਹੋ ਜਾਣ

ਲਖੁ ਲਖੁ ਗੇੜਾ ਆਖੀਅਹਿ ਏਕੁ ਨਾਮੁ ਜਗਦੀਸ ॥

ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਾਰ ਗੇੜਾ ਦੇ-ਦੇ ਕੇ ਰੱਬ ਦੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਨਾਮ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਵੇ (ਤਾਂ ਵੀ ਉਸਤੋਂ ਕੁਝ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ)।

ਏਤੁ ਰਾਹਿ ਪਤਿ ਪਵੜੀਆ ਚੜੀਐ ਹੋਇ ਇਕੀਸ ॥

ਅੰਦਰੋਂ ਸਚਿਆਰ/ਪਵਿੱਤਰ ਹੋਣ ਦੇ ਇਸ ਰਾਹ 'ਤੇ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਜੀ ਕੇ ਖੁਦ ਦੇ ਸੁਧਾਰ (ਪੱਤ) ਦੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਰੱਬ ਨਾਲ ਇੱਕ ਹੋਈਦਾ ਹੈ।

ਸੁਣਿ ਗਲਾ ਆਕਾਸ ਕੀ ਕੀਟਾ ਆਈ ਰੀਸ ॥

ਪਰ ਉਸ ਵਿਸ਼ਾਲ (ਅਕਾਸ਼) ਪਵਿੱਤਰ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਸੁਣ/ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਜਦ ਕੋਈ ਅਪਣੀ ਨੀਵੀਂ (ਵਿਕਾਰਾਂ ਵਾਲੀ) ਸੋਚ ਛੱਡੇ ਬਗੈਰ ਸਿਰਫ ਜੀਭ/ਜੁਬਾਨ ਨਾਲ ਰੱਬ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼/ਰੀਸ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਪਾਈਐ ਕੁੜੀ ਕੁੜੈ ਠੀਸ ॥੩੨॥

ਤਾਂ ਉਹ ਇਹ ਭੁੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰੱਬ ਨਾਲ ਇਕਮਿਕਤਾ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ ਉਸਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਲੈ ਕੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬਾਹਰੋਂ ਜੀਭ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਲਫਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰਟ ਕੇ ਰੱਬ ਨੂੰ ਪਾ ਲੈਣ ਦੀ ਜ਼ਿਦ (ਠੀਸ) ਫਜ਼ੂਲ ਹੈ।

ਆਖਣਿ ਜੋਰੁ ਚੁਪੈ ਨਹ ਜੋਰੁ ॥

ਜੀਭ ਨਾਲ ਆਖਣ, ਜਾਂ ਚੁੱਪ ਹੋ ਜਾਣ ਵਿੱਚ ਐਸਾ ਜੋਰ ਨਹੀਂ ਕਿ ਰੱਬ ਨੂੰ ਪਾ ਸਕੀਏ।

ਜੋਰੁ ਨ ਮੰਗਣਿ ਦੇਣਿ ਨ ਜੋਰੁ ॥

ਨਾ ਉਸਨੂੰ ਜੁਬਾਨ ਰਾਹੀਂ ਮੰਗ ਕੇ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਾ ਹੀ ਕੁਝ ਬਾਹਰੀ ਦੇ ਕੇ ਉਸਨੂੰ (ਖਰੀਦ) ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜੋਰੁ ਨ ਜੀਵਣਿ ਮਰਣਿ ਨਹ ਜੋਰੁ ॥

ਬਾਹਰੀ ਜੀਵਨ ਜਾਂ ਮੌਤ ਦਾ ਜੋਰ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਰੱਬ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਦੇਵੇ (ਅੰਦਰੋਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ ਤਾਂ ਬਾਹਰੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਵਿਖਾਵੇ ਰੱਬ ਨਹੀਂ ਮਿਲਾਉਂਦੇ)।

ਜੋਰੁ ਨ ਰਾਜਿ ਮਾਲਿ ਮਨਿ ਸੋਰੁ ॥

ਨਾ ਹੀ ਰਾਜ-ਪਾਟ ਪੈਸੇ-ਧਨ 'ਚ ਜੋਰ ਹੈ ਰੱਬ ਨੂੰ ਮਿਲਾਉਣ ਦਾ। ਇਹ ਸਭ ਤਾਂ ਮਨ ਦਾ ਹੀ ਸੋਰ/ਜ਼ਿਦ ਹੈ।

ਜੋਰੁ ਨ ਸੁਰਤੀ ਗਿਆਨਿ ਵੀਚਾਰਿ ॥

ਕੇਵਲ ਬਾਹਰੋਂ ਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸੁਰਤ ਵਿੱਚ ਰੱਬੀ ਗਿਆਨ ਉੱਤਰ ਜਾਵੇ।

ਜੋਰੁ ਨ ਜੁਗਤੀ ਛੁਟੈ ਸੰਸਾਰੁ ॥

ਸੰਸਾਰੀ ਮੱਤ ਦੀਆਂ ਜੁਗਤੀਆਂ/ਚਲਾਕੀਆਂ 'ਚ ਐਨਾਂ ਜੋਰ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਨ ਵਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਛੁੱਟ ਜਾਵੇ।

ਜਿਸੁ ਹਥਿ ਜੋਰੁ ਕਰਿ ਵੇਖੈ ਸੋਇ ॥

ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਣੀ ਮੱਤ ਨਾਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਰਕੇ ਵੇਖ ਲਵੇ।

ਨਾਨਕ ਉਤਮੁ ਨੀਚੁ ਨ ਕੋਇ ॥੩੩॥

ਇਹ ਬਾਹਰੀ ਜੋਰ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਰੱਬ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਵੱਡਾ ਜਾਂ ਛੋਟਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਰਾਤੀ ਰੁਤੀ ਥਿਤੀ ਵਾਰ ॥ ਪਵਣ ਪਾਣੀ ਅਗਨੀ ਪਾਤਾਲ ॥

ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਬੱਝ ਕੇ ਬਾਹਰੀ ਤੱਤ ਸ਼ਿਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਸਾਜਦੇ ਨੇ।

ਤਿਸੁ ਵਿਚਿ ਧਰਤੀ ਥਾਪਿ ਰਖੀ ਧਰਮਸਾਲ ॥

ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਧਰਤੀ ਅਟੱਲ ਹੁਕਮ 'ਚ ਚੱਲਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਵਾ, ਪਾਣੀ ਵਰਗੇ ਤੱਤਾਂ ਨਾਲ ਚਲਦੇ ਸ਼ਰੀਰ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਅੰਦਰਲੀ ਸੁਰਤ (ਧਰਤੀ) ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਧਰਮ (ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ) ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੇ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਵਿੱਤਰ ਥਾਂ ਹੈ।

ਤਿਸੁ ਵਿਚਿ ਜੀਅ ਜੁਗਤਿ ਕੇ ਰੰਗ ॥

ਅਪਣੀ ਸੁਰਤ ਅੰਦਰ ਅਸੀਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚੋਂ ਜੀਵਨ ਦੀ ਜੁਗਤ ਦਾ ਰੰਗ/ਗਿਆਨ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ।

ਤਿਨ ਕੇ ਨਾਮ ਅਨੇਕ ਅਨੰਤ ॥

ਜੀਵਨ ਜੀਉਣ ਦੇ ਸੋਹਣੇ ਢੰਗ (ਧਰਮ) ਦਾ ਬੇਅੰਤ ਗੁਣਾਂ ਵਾਲਾ ਭੰਡਾਰ ਅੰਦਰ ਹੀ ਹੈ।

ਕਰਮੀ ਕਰਮੀ ਹੋਇ ਵੀਚਾਰੁ ॥

ਜਦ ਅਪਣੇ ਹਰ ਕਰਮ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਅਸੀਂ ਅੰਦਰੋਂ ਸਿੱਖਿਆ/ਸੇਧ ਲੈਕੇ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਸਚਾ ਆਪਿ ਸਚਾ ਦਰਬਾਰੁ ॥

ਤਾਂ ਅੰਦਰ ਇਹ ਮਨ ਆਪ ਸਚਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਅਪਣੇ ਗੁਰੂ ਗਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਦਰਬਾਰ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਤਿਥੈ ਸੋਹਨਿ ਪੰਚ ਪਰਵਾਣੁ ॥

ਫਿਰ ਇਹ ਪੰਚ (ਸਚਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਮਨ) ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਅਟੱਲ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸਦਾ ਸ਼ੋਭਾ/ਵਡਿਆਈ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਨਦਰੀ ਕਰਮਿ ਪਵੈ ਨੀਸਾਣੁ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਹਰ/ਕਰਮ ਨਾਲ ਐਸਾ ਮਨ ਰੱਬ ਨਾਲ ਇਕਮਿਕਤਾ ਦੇ ਰਾਹ ਦੀਆਂ ਮੰਜ਼ਲਾਂ/ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਰ ਕਰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕਚ ਪਕਾਈ ਓਥੈ ਪਾਇ ॥

ਉਹ ਅਪਣੀ ਸੁਰਤ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ/ਧਰਮ ਰਾਹੀਂ ਅਪਣੀ ਕੱਚੀ/ਕਮਜ਼ੋਰ ਸੋਚ ਨੂੰ ਪਕਾਉਣ (ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ) ਦੀ ਜੁਗਤ ਪਾਉਂਦਾ/ਲੈਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਨਾਨਕ ਗਇਆ ਜਾਪੈ ਜਾਇ ॥੩੪॥

ਪਰ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ ਉਸ ਹੁਕਮ/ਧਰਮ ਨੂੰ ਸੁਣ/ਮੰਨ ਕੇ ਹੀ ਇਹ ਕਾਰਜ/ਗਿਆਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਧਰਮ ਖੰਡ ਕਾ ਏਹੋ ਧਰਮੁ ॥

ਸੁਚੱਜੀ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਣ ਵਾਲੀ ਇਸ ਅਵਸਥਾ (ਧਰਮ ਖੰਡ) ਦਾ ਏਹੋ ਨਿਯਮ/ਧਰਮ ਹੈ ਕਿ

ਗਿਆਨ ਖੰਡ ਕਾ ਆਖਹੁ ਕਰਮੁ ॥

ਅੰਦਰੋਂ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸਮਝ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਅਵਸਥਾ (ਗਿਆਨ ਖੰਡ) ਲਈ ਕਰਮ/ਯਤਨ ਕਰਣਾ ਹੈ।

ਕੇਤੇ ਪਵਣ ਪਾਣੀ ਵੈਸੰਤਰ ਕੇਤੇ ਕਾਨ ਮਹੇਸ ॥

ਇਹ ਜਾਨਣਾ ਕਿ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ 'ਚ ਹਵਾ, ਪਾਣੀ, ਅੱਗ ਵਰਗੇ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਬਣੇ ਸ਼ਰੀਰ/ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਬੇਅੰਤ ਹੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਵਾਲੇ ਗੁਣ ਮੌਜੂਦ ਨੇ।

ਕੇਤੇ ਬਰਮੇ ਘਾੜਤਿ ਘੜੀਅਹਿ ਰੂਪ ਰੰਗ ਕੇ ਵੇਸ ॥

ਕਿੰਨੀ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੰਗੇ-ਮਾੜੇ ਰੂਪਾਂ-ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਘਾੜਤ ਘੜ੍ਹਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਇਸ ਅੰਦਰ ਹੈ।

ਕੇਤੀਆ ਕਰਮ ਭੂਮੀ ਮੇਰ ਕੇਤੇ ਕੇਤੇ ਧੂ ਉਪਦੇਸ ॥

ਮਨ ਦੀਆਂ ਬੇਅੰਤ ਧਰਤੀਆਂ/ਅਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ (ਪਰਬਤਾਂ ਵਰਗੇ) ਉੱਚੇ ਗੁਣ ਅਤੇ ਬੇਅੰਤ ਸਿੱਧੇ ਰਾਹ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਹਨ।

ਕੇਤੇ ਇੰਦ ਚੰਦ ਸੂਰ ਕੇਤੇ ਕੇਤੇ ਮੰਡਲ ਦੇਸ ॥

ਮਨ ਦੇ ਬੇਅੰਤ ਛੋਟੇ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਚ ਗਿਆਨ ਦੇ ਚਾਨਣ (ਸੂਰਜ), ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਠੰਢਕ (ਚੰਦ) ਤੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਛਹਿਬਰ/ਵਰਖਾ (ਇੰਦਰ) ਵਾਲੀਆਂ ਬੇਅੰਤ ਹੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੇ।

ਕੇਤੇ ਸਿਧ ਬੁਧ ਨਾਥ ਕੇਤੇ ਕੇਤੇ ਦੇਵੀ ਵੇਸ ॥

ਅੰਦਰੋਂ ਹੀ ਪੂਰਨਤਾ, ਅਧਿਆਤਮਕ ਉਚਿਆਈ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਭਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉੱਚੀ ਮੱਤ ਵੀ (ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ 'ਚ) ਹੀ ਹੈ।

ਕੇਤੇ ਦੇਵ ਦਾਨਵ ਮੁਨਿ ਕੇਤੇ ਕੇਤੇ ਰਤਨ ਸਮੁੰਦ ॥

ਅੰਦਰ ਹੀ ਉਹ ਬੇਅੰਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੇ ਜੋ ਗਿਆਨ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ ਨੂੰ ਰਿੜਕ/ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਉਸ 'ਚੋਂ ਸੋਹਣੀ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਵਾਲੇ ਕੀਮਤੀ ਗੁਣ/ਰਤਨ ਕੱਢਦੇ ਨੇ।

ਕੇਤੀਆ ਖਾਣੀ ਕੇਤੀਆ ਬਾਣੀ ਕੇਤੇ ਪਾਤ ਨਰਿੰਦ ॥

ਇਹ ਗਿਆਨ/ਚਾਨਣ ਲੈਣਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਬੇਅੰਤ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਨੇਕਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਆਲਾਂ ਦੀ ਬਣਤਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ ਅਣਗਿਣਤ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਤ੍ਰਿਪਤ ਕਰਦੇ (ਰੱਜੇ ਹੋਏ ਰਾਜੇ ਬਣਾਉਂਦੇ) ਨੇ।

ਕੇਤੀਆ ਸੁਰਤੀ ਸੇਵਕ ਕੇਤੇ ਨਾਨਕ ਅੰਤੁ ਨ ਅੰਤੁ ॥੩੫॥

ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰਤ/ਸੋਚ ਤੇ ਉਸ ਸੋਚ ਨੂੰ ਸੇਵਣ/ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਬੇਅੰਤ ਹੀ ਕਰਮ ਵੀ ਅੰਦਰ ਹੀ ਨੇ। ਕੋਈ ਅੰਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਾਡੀ ਅੰਦਰਲੀ ਇਸ ਰਚਨਾ ਦਾ।

ਗਿਆਨ ਖੰਡ ਮਹਿ ਗਿਆਨੁ ਪਰਚੰਡੁ ॥

ਗਿਆਨ ਖੰਡ ਵਾਲੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰਲੇ ਵਰਤਾਰੇ ਦੀ ਸਮਝ ਪ੍ਰਚੰਡ/ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ (ਖੁਦ ਨੂੰ ਸਮਝੇ ਬਗੈਰ ਅਸੀਂ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਚੰਗੇ ਬਦਲਾਅ ਕਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ)।

ਤਿਥੈ ਨਾਦ ਬਿਨੋਦ ਕੋਡ ਅਨੰਦੁ ॥

ਉਸ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਖੁਦ ਨੂੰ ਖੋਜ ਕੇ ਅੰਦਰ ਅਨੰਦ/ਖੇਡਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਰਮ ਖੰਡ ਕੀ ਬਾਣੀ ਰੂਪੁ ॥

ਫਿਰ ਮਨ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਬਦਲਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਮਖੰਡ ਵੱਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਸੋਹਣੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਮਿਹਨਤ/ਸ਼੍ਰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਤਿਥੈ ਘਾੜਤਿ ਘੜੀਐ ਬਹੁਤੁ ਅਨੂਪੁ ॥

ਇਹ ਉਹ ਅਵਸਥਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਬਹੁਤ ਸੋਹਣੀ ਘਾੜਤ ਘੜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਤਾ ਕੀਆ ਗਲਾ ਕਥੀਆ ਨਾ ਜਾਹਿ ॥

ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਦੀ ਸੋਹਣੀ ਘਾੜਤ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ।

ਜੇ ਕੋ ਕਹੈ ਪਿਛੈ ਪਛੁਤਾਇ ॥

ਜੇ ਕੋਈ ਗੱਲਾਂਬਾਤਾਂ ਨਾਲ ਕੇ ਕਿ ਮੈਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਬਦਲ ਲਵਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਹਾਰਦਾ/ਪਛੁਤਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਤਿਥੈ ਘੜੀਐ ਸੁਰਤਿ ਮਤਿ ਮਨਿ ਬੁਧਿ ॥

ਮਿਹਨਤ/ਸ਼੍ਰਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਪਣੀ ਸੁਰਤ, ਮੱਤ, ਮਨ ਦੀ ਮੱਤ/ਦਿਸ਼ਾ ਨੂੰ
ਬਦਲਣ (ਨਵੇਂ ਸਿਰੇਂ ਘੜਣ) ਲਈ।

ਤਿਥੈ ਘੜੀਐ ਸੁਰਾ ਸਿਧਾ ਕੀ ਸੁਧਿ ॥੩੬॥

ਗੁਰੂ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਤੇ ਪੂਰਨ ਪੁਰਖ (ਸਚਿਆਰ)
ਵਾਲੀ ਸੋਚ ਘੜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਕਰਮ ਖੰਡ ਕੀ ਬਾਣੀ ਜੋਰੁ ॥

(ਸ਼੍ਰਮ ਕਰਕੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਨ ਵਾਲੇ) ਮਨ ਅੰਦਰ ਰੱਬੀ ਕਰਮ/ਹੁਕਮ
ਦਾ ਹੀ ਜ਼ੋਰ ਚੱਲਦਾ ਹੈ।

ਤਿਥੈ ਹੋਰੁ ਨ ਕੋਈ ਹੋਰੁ ॥

ਉਸ ਮਨ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਹੋਰ (ਵਿਕਾਰਾਂ/ਬੁਰਾਈਆ) ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ।

ਤਿਥੈ ਜੋਧ ਮਹਾਬਲ ਸੁਰ ॥

ਉਸਦੇ ਅੰਦਰ ਹਰ ਹਿਸਾ ਨਿਕੰਮੇ/ਨੀਵੇਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜੂਝਣ ਵਾਲਾ
ਸੂਰਮਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਤਿਨ ਮਹਿ ਰਾਮੁ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰ ॥

ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਚ ਇਕ ਪਰਮਾਤਮਾ ਵੱਸ ਗਿਆ ਹੈ (ਧਿਆਨ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੁਕਮ
ਵੱਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ)।

ਤਿਥੈ ਸੀਤੋ ਸੀਤਾ ਮਹਿਮਾ ਮਾਹਿ ॥

ਉਸ ਮਨ ਅੰਦਰ ਹਰ ਵਿਚਾਰ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਹਿਮਾ/ਵਡਿਆਈ 'ਚ ਸੀਤਾ
(ਪੱਕਾ ਹੋ) ਗਿਆ ਹੈ।

ਤਾ ਕੇ ਰੂਪ ਨ ਕਥਨੇ ਜਾਹਿ ॥

ਐਸੇ ਮਨ ਦੇ ਸੋਹਣੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ
(ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ)।

ਨਾ ਓਹਿ ਮਰਹਿ ਨ ਠਾਗੇ ਜਾਹਿ ॥

ਉਹ ਵਿਕਾਰਾਂ/ਬੁਰਾਈਆਂ 'ਚ ਮਰਦਾ/ਫੱਸਦਾ ਨਹੀਂ, ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਬੁਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ
(ਠੱਗਿਆ/ਵਰਗਲਾਇਆ) ਅਪਣੀ ਚੰਗਿਆਈ ਨੂੰ ਛੱਡਦਾ ਹੈ।

ਜਿਨ ਕੇ ਰਾਮੁ ਵਸੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥

ਕਿਉਂਕਿ ਮਨ ਦੇ ਹਰ ਹਿੱਸੇ 'ਚ ਪਰਮਾਤਮਾ ਵੱਸ ਗਿਆ ਹੈ (ਰੱਬ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਵੱਸ
ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਅੰਦਰੋਂ ਕੂੜ ਦੀ ਮੈਲ ਹਟਾ ਕੇ ਨਿਰੰਤਰ ਉਸਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ)।

ਤਿਥੈ ਭਗਤ ਵਸਹਿ ਕੇ ਲੋਅ ॥

ਐਸੇ ਮਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਲੋਅ/ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਖੁਦ ਨੂੰ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ
ਦਾ ਕਾਰਜ ਹੁੰਦੇ ਨੇ।

ਕਰਹਿ ਅਨੰਦੁ ਸਚਾ ਮਨਿ ਸੋਇ ॥

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਮਨ ਸਚਿਆਰ ਹੋਣ ਵੱਲ ਤੁਰਦਾ ਅੰਦਰੋਂ ਅਨੰਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਚ ਖੰਡਿ ਵਸੈ ਨਿਰੰਕਾਰੁ ॥

(ਲਗਾਤਾਰ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਵਿੱਚ ਜੀਉਂਦਾ ਮਨ) ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਉਸ ਸਚਖੰਡ 'ਚ
ਪੁੱਜਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਿਰਫ ਪਰਮਾਤਮਾ ਹੀ ਹੈ।

ਕਰਿ ਕਰਿ ਵੇਖੈ ਨਦਰਿ ਨਿਹਾਲ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ/ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਦਾ ਕਰਦਾ ਉਸ ਮਾਲਕ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ
ਕਰਦਾ ਉਹ ਨਿਹਾਲ ਹੋਇਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਤਿਥੈ ਖੰਡ ਮੰਡਲ ਵਰਭੰਡ ॥

ਉਸ ਮਨ ਦੇ ਹਰ ਛੋਟ (ਖੰਡ-ਮੰਡਲ) ਤੋਂ ਵੱਡੇ (ਵਰਭੰਡ) ਵਿਚਾਰ ਇੰਜ ਰੱਬੀ ਪਿਆਰ 'ਚ ਸਮਾਏ ਹੁੰਦੇ ਨੇ।

ਜੇ ਕੋ ਕਥੈ ਤ ਅੰਤ ਨ ਅੰਤ ॥

ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਉਸ ਵਡਿਆਈ ਦਾ ਹੱਦ-ਬੰਨਾ ਨਹੀਂ।

ਤਿਥੈ ਲੋਅ ਲੋਅ ਆਕਾਰ ॥

ਉਸ ਸਚਖੰਡ (ਜਿੱਥੇ ਮਨ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ 'ਚ ਰਚ ਕੇ ਰੱਬ ਦਾ ਹੀ ਰੂਪ ਹੋ ਗਿਆ) ਵਿੱਚ ਰੱਬੀ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅਪਾਰ ਚਾਨਣ/ਲੋਅ ਦਾ ਹੀ ਅਕਾਰ/ਪਸਾਰਾ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਕੂੜ/ਵਿਕਾਰ ਦਾ ਹਨੇਰਾ ਮੁੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)।

ਜਿਵ ਜਿਵ ਹੁਕਮੁ ਤਿਵੈ ਤਿਵ ਕਾਰ ॥

ਹੁਣ ਸਿਰਫ ਓਹੀ ਕਰਮ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਜੋ ਪ੍ਰਭੂ ਹੁਕਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ (ਮਨ ਦੀ ਮੱਤ ਖਤਮ ਹੋ ਕੇ ਸਿਰਫ ਰੱਬ ਦੀ ਮੱਤ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ)।

ਵੇਖੈ ਵਿਗਸੈ ਕਰਿ ਵੀਚਾਰੁ ॥

ਓਥੇ ਹੁਣ ਮਨ ਨਹੀਂ ਕੇਵਲ ਰੱਬ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਸਭ ਵੇਖਦਾ/ਕਰਦਾ ਤੇ ਸਦਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਨੰਦ ਦੀ ਵਿਚਾਰ/ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਨਾਨਕ ਕਥਨਾ ਕਰਤਾ ਸਾਰੁ ॥੩੭॥

ਐਸੀ ਸਚਿਆਰ ਅਵਸਥਾ ਬਾਰੇ ਕਹਿਣਾ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਹੈ (ਓਥੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਹੀ ਇਹ ਅਨੰਦ ਮਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ)।

ਜਤੁ ਪਾਹਾਰਾ ਧੀਰਜੁ ਸੁਨਿਆਰੁ ॥

(ਸਚਖੰਡ ਤੱਕ ਲਈ) ਮਨ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਕੇ ਧੀਰਜ/ਸਬਰ ਨਾਲ

ਅਹਰਣਿ ਮਤਿ ਵੇਦੁ ਹਥੀਆਰੁ ॥

ਅਪਣੀ ਮੱਤ ਉੱਤੇ ਰੱਬੀ ਗੁਰੂ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਕੰਮ ਕਰੀਏ।

ਭਉ ਖਲਾ ਅਗਨਿ ਤਪ ਤਾਉ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਖੁਦ ਨੂੰ ਰੱਖ ਕੇ ਉਸ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਜੀਵਨ 'ਚ ਢਾਲਣ ਦਾ ਉੱਦਮ/ਮਿਹਨਤ ਕਰੀਏ।

ਭਾਂਡਾ ਭਾਉ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਤਿਤੁ ਢਾਲਿ ॥

ਫਿਰ ਇਸ ਮਨ ਵਿੱਚ ਰੱਬੀ ਪਿਆਰ ਤੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਆਵੇਗਾ।

ਘੜੀਐ ਸਬਦੁ ਸਚੀ ਟਕਸਾਲ ॥

ਅਪਣੀ ਸੁਰਤ ਦੀ ਇਸ ਟਕਸਾਲ ਵਿੱਚ ਰੱਬੀ ਗਿਆਨ/ਸਬਦ ਨਾਲ ਖੁਦ ਨੂੰ ਨਿੱਤ ਘੜੀਏ।

ਜਿਨ ਕਉ ਨਦਰਿ ਕਰਮੁ ਤਿਨ ਕਾਰ ॥

ਜੇ ਏਸ ਪਾਸੇ ਨਜ਼ਰ/ਧਿਆਨ ਕਰਕੇ ਇਹ ਕਰਮ ਅਪਣੇ ਵਿਹਾਰ 'ਚ ਨਿਰੰਤਰ ਕਰਦੇ ਨੇ।

ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਨਦਰਿ ਨਿਹਾਲ ॥੩੮॥

ਉਹੋ (ਸਚਿਆਰ ਮਨ) ਰੱਬੀ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਪਾਤਰ ਬਣਕੇ ਨਿਹਾਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਸਲੋਕੁ ॥

ਇਹ ਜਪ ਬਾਣੀ ਦਾ ਦੂਜਾ ਤੇ ਆਖਰੀ ਸ਼ਲੋਕ ਹੈ।

ਪਵਣੁ ਗੁਰੂ ਪਾਣੀ ਪਿਤਾ ਮਾਤਾ ਧਰਤਿ ਮਹਤੁ ॥

ਹਰ ਸਾਹ/ਪਵਣ ਦੇ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਤੋਂ ਬਣੇ ਇਸ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ

ਦਿਵਸੁ ਰਾਤਿ ਦੁਇ ਦਾਈ ਦਾਇਆ ਖੇਲੈ ਸਗਲ ਜਗਤੁ ॥

ਸਾਰੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰਲੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਖੇਡਦਾ
(ਫੁਰਨੇ ਬਣਾਉਂਦਾ) ਮਨ

ਚੰਗਿਆਈਆ ਬੁਰਿਆਈਆ ਵਾਚੈ ਧਰਮੁ ਹਦੂਰਿ ॥

ਜਦ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਬੈਠੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਚੰਗਿਆਈਆਂ-ਬੁਰਿਆਈਆਂ
ਤੇ ਸੁਚੱਜੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਜਾਚ ਨੂੰ ਸਿੱਖਦਾ ਹੈ

ਕਰਮੀ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਕੇ ਨੇੜੈ ਕੇ ਦੂਰਿ ॥

ਤਾਂ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਰੱਬ ਦੇ ਨੇੜੇ ਜਾਂ ਦੂਰ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ
(ਉਹ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਹ ਸਦਾ ਅੰਦਰ ਹੀ ਹੈ)।

ਜਿਨੀ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ ਗਏ ਮਸਕਤਿ ਘਾਲਿ ॥

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰੱਬੀ ਨਾਮ/ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਕਰਮਾਂ 'ਚ ਉਤਾਰ ਲਿਆ ਉਹ
ਐਸੀ ਮਸ਼ਕਤ/ਸ਼ੁਮ ਕਰ ਗਏ।

ਨਾਨਕ ਤੇ ਮੁਖ ਉਜਲੇ ਕੇਤੀ ਛੁਟੀ ਨਾਲਿ ॥੧॥

ਉਹ ਵਿਕਾਰਾਂ ਵਾਲੀ ਕੂੜ ਤੋਂ ਛੱਟ/ਮੁਕਤ ਸਚਿਆਰ ਹੋ ਕੇ ਅੰਦਰੋਂ ਰੌਸ਼ਨ (ਉੱਜਲੇ ਮੁੱਖ
ਵਾਲੇ) ਹੋ ਗਏ।

ਸੌ ਦਰੁ ਰਾਗੁ ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧

ਇਹ ਰਾਗ ਆਸਾ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹੈ -
"ਉਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਦਰ"

ੴ ਸਤਿ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਇੱਕ ਰੱਬ ਜੋ ਹਰ ਪਲ, ਹਰ ਥਾਂ, ਸਾਰਿਆਂ 'ਚ ਹੈ, ਸਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਗੁਰੂ ਦੀ
ਕਿਰਪਾ/ਗਿਆਨ ਰਾਹੀਂ (ਅੰਦਰ) ਹੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਸੌ ਦਰੁ ਤੇਰਾ ਕੇਹਾ ਸੌ ਘਰੁ ਕੇਹਾ ਜਿਤੁ ਬਹਿ ਸਰਬ ਸਮਾਲੇ ॥

ਹਉਮੈ ਵਾਲੀ ਮੱਤ ਛੱਡ ਕੇ ਮਨ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਰੱਬ ਦੇ ਦਰ/ਘਰ ਨੂੰ ਜਾਨਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ
ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਉਹ ਮਾਲਕ ਸਾਨੂੰ ਅਪਣੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਸੰਭਾਲਦਾ (ਜੀਵਨ ਦਾ ਰਾਹ ਦੱਸਦਾ) ਹੈ।

ਵਾਜੇ ਤੇਰੇ ਨਾਦ ਅਨੇਕ ਅਸੰਖਾ ਕੇਤੇ ਤੇਰੇ ਵਾਵਣਹਾਰੇ ॥

ਉਸਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੁਣ/ਮੰਨ ਕੇ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਦੇ ਅਨੇਕ/ਅਸੰਖ ਵਿਚਾਰ ਹੁਕਮ ਦੀ ਧੁੰਨ ਨੂੰ
ਵਜਾਉਣ (ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਨ) ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਕੇਤੇ ਤੇਰੇ ਰਾਗ ਪਰੀ ਸਿਉ ਕਹੀਅਹਿ ਕੇਤੇ ਤੇਰੇ ਗਾਵਣਹਾਰੇ ॥

ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਪ੍ਰੇਮ ਤੇ ਸੂਖਮ/ਸਰਲ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਰੱਬ ਅਪਣਾ ਸੁਨੇਹਾ ਸਾਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ/ਦੇਂਦਾ
ਹੈ ਤੇ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡਾ ਮਨ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਗਾਉਣ (ਜੀਵਨ 'ਚ ਧਾਰਣ
ਕਰਨ) ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਗਾਵਨਿ ਤੁਧਨੋ ਪਵਣੁ ਪਾਣੀ ਬੈਸੰਤਰੁ

ਗਾਵੈ ਰਾਜਾ ਧਰਮੁ ਦੁਆਰੇ ॥

ਹਵਾ-ਪਾਣੀ-ਅੱਗ(ਪੂਰੀ ਕੁਦਰਤ) ਜਿਵੇਂ ਸਹਿਜ ਸੁਭਾਅ ਹੁਕਮ 'ਚ ਚੱਲਦੀ ਹੈ, ਤਿਵੇਂ
ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਬੈਠੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਹੁਕਮ/ਧਰਮ ਅੱਗੇ ਇਹ ਮਨ (ਰਾਜਾ) ਗਾਉਂਦਾ (ਖੁਦ ਨੂੰ
ਸੌਂਪ) ਦੇਂਦਾ ਹੈ।

ਗਾਵਨਿ ਤੁਧਨੋ ਚਿਤੁ ਗੁਪਤੁ ਲਿਖਿ ਜਾਣਨਿ

ਲਿਖਿ ਲਿਖਿ ਧਰਮੁ ਬੀਚਾਰੇ ॥

ਜੋ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਗਾਉਂਦਾ/ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰਲੇ ਗੁਪਤ (ਲੁਕੇ ਹੋਏ) ਵਿਕਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ (ਚਿੱਤਰ) ਨੂੰ ਪਛਾਣਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਰੱਬੀ ਗਿਆਨ (ਧਰਮ) ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਲਿਖਦਾ/ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਗਾਵਨਿ ਤੁਧਨੋ ਈਸਰੁ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦੇਵੀ

ਸੋਹਨਿ ਤੇਰੇ ਸਦਾ ਸਵਾਰੇ ॥

ਰੱਬੀ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਣ ਵਾਲਾ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਪਾਲਣ, ਸੋਹਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰਚਣ ਤੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਛੁੱਟਕਾਰਾ ਦਵਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸੋਹਣੀ ਮੱਤ ਨਾਲ ਖੁਦ ਨੂੰ ਸਵਾਰ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਦਰ 'ਤੇ ਸ਼ੋਭਾ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਗਾਵਨਿ ਤੁਧਨੋ ਇੰਦ੍ਰੁ ਇੰਦ੍ਰਾਸਣਿ ਬੈਠੇ ਦੇਵਤਿਆ ਦਰਿ ਨਾਲੇ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਮਨ ਅੰਦਰ ਰਾਜ ਸਿੰਘਾਸਨ (ਉੱਚੀ ਰੋਸ਼ਨ ਮੱਤ ਵਾਲੀ ਅਵਸਥਾ) ਉੱਪਰ ਸੁਭ ਗੁਣਾਂ ਸਮੇਤ ਟਿਕ ਰਾਜਾ ਬਣ ਕੇ ਬੈਠਦਾ ਹੈ (ਉਸਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਸਵਰਗ ਦਾ ਰਾਜ ਹੈ)।

ਗਾਵਨਿ ਤੁਧਨੋ ਸਿਧ ਸਮਾਧੀ ਅੰਦਰਿ

ਗਾਵਨਿ ਤੁਧਨੋ ਸਾਧ ਬੀਚਾਰੇ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਗਾਉਣ ਵਾਲਾ (ਜੀਵਨ 'ਚ ਧਾਰਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ) ਹੀ ਅੰਦਰੋਂ ਪੂਰਾ (ਸਿੱਧ) ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦਾ ਨਿਰੰਤਰ ਧਿਆਨ (ਸਮਾਧੀ) ਗੁਰੂ ਗਿਆਨ 'ਚ ਹੈ। ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਰੱਬੀ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ/ਅਪਣਾ ਕੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ ਸਾਧ ਲੈਂਦੇ ਨੇ।

ਗਾਵਨਿ ਤੁਧਨੋ ਜਤੀ ਸਤੀ ਸੰਤੋਖੀ

ਗਾਵਨਿ ਤੁਧਨੋ ਵੀਰ ਕਰਾਰੇ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹੀ ਪਵਿੱਤਰ, ਦਾਨੀ, ਸੰਤੋਖੀ ਤੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜੂਝਣ ਵਾਲੇ ਵੀਰ/ਸੂਰਮੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ।

ਗਾਵਨਿ ਤੁਧਨੋ ਪੰਡਿਤ ਪੜਨਿ ਰਖੀਸੁਰ

ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਵੇਦਾ ਨਾਲੇ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ/ਸੁਨੇਹੇ ਨੂੰ ਗਾਉਣ/ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਹੀ ਅੰਦਰੋਂ ਨਿਰੰਤਰ (ਜੁੱਗ-ਜੁੱਗ) ਰੱਬੀ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ, ਵਿਚਾਰ, ਅਮਲ ਕਰਕੇ ਅਸਲ ਪੰਡਤ/ਰਿਸ਼ੀ ਹੁੰਦੇ ਨੇ।

ਗਾਵਨਿ ਤੁਧਨੋ ਮੋਹਣੀਆ ਮਨੁ ਮੋਹਨਿ ਸੁਰਗੁ ਮਛੁ ਪਇਆਲੇ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਜੀਉਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਮਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪਸਾਰਾ ਸੋਹਣੀਆਂ ਰੱਬੀ ਰਹਿਮਤਾਂ (ਗੁਣਾਂ) ਵੱਲ ਮੋਹਿਤ (ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਭਰਿਆ) ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਗਾਵਨਿ ਤੁਧਨੋ ਰਤਨ ਉਪਾਏ ਤੇਰੇ ਅਠਸਠਿ ਤੀਰਥ ਨਾਲੇ ॥

ਰੱਬ ਦੇ ਹੁਕਮ 'ਚ ਜੀਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬੇਸ਼ਕੀਮਤੀ ਰੱਬੀ ਗਿਆਨ ਦੇ ਰਤਨ ਉਪਜਦੇ ਨੇ, ਤੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਉਸ ਗਿਆਨ ਦੇ ਤੀਰਥ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਗਾਵਨਿ ਤੁਧਨੋ ਜੋਧ ਮਹਾਬਲ ਸੂਰਾ

ਗਾਵਨਿ ਤੁਧਨੋ ਖਾਣੀ ਚਾਰੇ ॥

ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਚਾਰੇ ਖਾਣੀਆਂ (ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ) ਨਾਲ ਅੰਦਰ ਵਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਣ ਵਾਲੇ ਜੋਧੇ, ਮਹਾਬਲੀ, ਸੂਰਮੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ।

ਗਾਵਨਿ ਤੁਧਨੋ ਖੰਡ ਮੰਡਲ ਬ੍ਰਹਮੰਡਾ

ਕਰਿ ਕਰਿ ਰਖੇ ਤੇਰੇ ਧਾਰੇ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਗਾਉਣ (ਜੀਵਨ 'ਚ ਢਾਲਣ) ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਛੋਟੇ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਧਾਰਣ ਕਰੀ ਰੱਖਦੇ ਨੇ।

ਸੇਈ ਤੁਧਨੋ ਗਾਵਨਿ ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵਨਿ

ਰਤੇ ਤੇਰੇ ਭਗਤ ਰਸਾਲੇ ॥

ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ! ਤੇਰੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਓਹੀ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਦੇ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਚਿੱਤ ਤੇਰੇ (ਗੁਣਾਂ) ਵੱਲ ਲੱਗਾ ਹੈ, ਤੇ ਓਹੀ ਤੇਰੀ ਭਗਤੀ (ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ 'ਚ ਉਤਾਰਨ) ਦਾ ਰਸ ਮਾਣਦੇ ਨੇ।

ਹੋਰਿ ਕੇਤੇ ਤੁਧਨੋ ਗਾਵਨਿ ਸੇ ਮੈ ਚਿਤਿ ਨ ਆਵਨਿ

ਨਾਨਕੁ ਕਿਆ ਬੀਚਾਰੇ ॥

ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਾਂ (ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ) ਜੋ (ਪ੍ਰਭੂ) ਤੈਨੂੰ ਗਾਉਂਦੇ (ਜੀਵਨ 'ਚ ਢਾਲਦੇ) ਨੇ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿੱਤ 'ਚ "ਮੈਂ" ਦਾ ਖਿਆਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ।

ਸੋਈ ਸੋਈ ਸਦਾ ਸਚੁ ਸਾਹਿਬੁ ਸਾਰਾ ਸਾਚੀ ਨਾਈ ॥

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਤਾਂ ਸਦਾ ਓਸੇ ਸਦਾ ਬਿਰ ਪਰਮਾਤਮਾ 'ਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪ ਵੀ ਸਦੀਵੀ ਹੋਂਦ ਵਾਲਾ ਹੈ ਤੇ ਜਿਸਦਾ ਨਿਯਮ/ਹੁਕਮ ਸਦਾ ਅਟੱਲ ਹੈ।

ਹੈ ਭੀ ਹੋਸੀ ਜਾਇ ਨ ਜਾਸੀ ਰਚਨਾ ਜਿਨਿ ਰਚਾਈ ॥

ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਧਿਆਨ ਹਰ ਸਮੇਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਸੋਹਣੇ ਕਿਰਦਾਰ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਰੰਗੀ ਰੰਗੀ ਭਾਤੀ ਕਰਿ ਕਰਿ ਜਿਨਸੀ

ਮਾਇਆ ਜਿਨਿ ਉਪਾਈ ॥

ਪ੍ਰਭੂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹ ਮਨ ਅੰਦਰ ਉਪਜਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਰੰਗਾ-ਭਾਤਾਂ ਦੇ ਮਾਇਆ (ਦੇ ਭੁਲੇਖਿਆਂ) ਤੋਂ ਬਚੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ।

ਕਰਿ ਕਰਿ ਦੇਖੈ ਕੀਤਾ ਆਪਣਾ ਜਿਉ ਤਿਸ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ॥

ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰ ਕਰ ਕੇ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਦੀ ਸੰਭਾਲ (ਵੇਖੋ)
ਕਰਕੇ ਅਪਣਾ ਉਹ ਸਰੂਪ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਨੇ ਜੋ ਆਪ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ
ਵਡਿਆਈ/ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ।

ਜੇ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਕਰਸੀ ਫਿਰਿ ਹੁਕਮੁ ਨ ਕਰਣਾ ਜਾਈ ॥

ਜੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਭਾਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਓਹੀ ਕਰਦੇ ਨੇ; ਕਦੀ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਦੇ ਉੱਤਰ ਅਪਣੀ
ਮਰਜ਼ੀ (ਮਨ ਦੀ ਮੱਤ) ਨਹੀਂ ਚਲਾਉਂਦੇ।

ਸੋ ਪਾਤਿਸਾਹੁ ਸਾਹਾ ਪਤਿਸਾਹਿਬੁ

ਨਾਨਕ ਰਹਣੁ ਰਜਾਈ ॥੧॥

ਇੰਝ ਉਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਰਜ਼ਾ (ਹੁਕਮ) 'ਚ ਰਹਿਣ/ਜੀਉਣ ਵਾਲੇ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਪਾਤਸ਼ਾਹਾਂ
ਦੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਨੇ (ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਛੁੱਟ ਕੇ ਅਟੱਲ ਰਾਜ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਨੇ)।

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧ ॥

ਰਾਗ ਆਸਾ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ।

ਸੁਣਿ ਵਡਾ ਆਖੈ ਸਭੁ ਕੋਇ ॥

ਹਰ ਕੋਈ ਬਾਹਰੋਂ ਸੁਣ ਸੁਣ ਕੇ (ਰੱਬਾ!) ਤੈਨੂੰ ਵੱਡਾ ਆਖੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੇਵਡੁ ਵਡਾ ਡੀਠਾ ਹੋਇ ॥

ਪਰ ਤੂੰ ਕਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਹੈ ਇਹ ਤਾਂ ਤੈਨੂੰ ਵੇਖ/ਜਾਣ ਕੇ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗਣਾ ਹੈ।

ਕੀਮਤਿ ਪਾਇ ਨ ਕਹਿਆ ਜਾਇ ॥

ਕਿਸੇ ਕੀਮਤ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਨਾ ਹੀ ਅੱਖਰਾਂ 'ਚ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਹਣੈ ਵਾਲੇ ਤੇਰੇ ਰਹੇ ਸਮਾਇ ॥੧॥

ਜੇ ਕਹਿਣ (ਤੈਨੂੰ ਵੇਖਣ/ਜਾਨਣ) ਵਾਲੇ ਨੇ ਉਹ ਤਾਂ ਤੇਰੇ 'ਚ ਸਮਾ ਕੇ (ਤੇਰੇ ਰੂਪ) ਹੋ ਕੇ
ਜਿਉਂਦੇ ਨੇ।

ਵਡੇ ਮੇਰੇ ਸਾਹਿਬਾ ਗਹਿਰ ਗੰਭੀਰਾ ਗੁਣੀ ਗਹੀਰਾ ॥

ਮੇਰੇ ਮਾਲਕ ਪਰਮਾਤਮਾ ! ਤੂੰ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਸਾਗਰ ਹੈਂ।

ਕੋਇ ਨ ਜਾਣੈ ਤੇਰਾ ਕੇਤਾ ਕੇਵਡੁ ਚੀਰਾ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਤੇਰੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਸਕਦਾ।

ਸਭਿ ਸੁਰਤੀ ਮਿਲਿ ਸੁਰਤਿ ਕਮਾਈ ॥

ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ (ਬਾਹਰੋਂ) ਸੁਰਤੀਆਂ ਜੋੜ ਕੇ ਤੇਰਾ ਅੰਤ ਪਾਉਣ ਦੀ
ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ

ਸਭ ਕੀਮਤਿ ਮਿਲਿ ਕੀਮਤਿ ਪਾਈ ॥

ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੇਰੀ ਵਡਿਆਈ ਲਈ (ਬਾਹਰੀ) ਕੀਮਤ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ

ਗਿਆਨੀ ਧਿਆਨੀ ਗੁਰ ਗੁਰਹਾਈ ॥

ਬੇਅੰਤ ਗਿਆਨੀ ਤੇ ਧਿਆਨੀ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਗੁਰ/ਵੱਡੇ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵੀ

ਕਹਣੁ ਨ ਜਾਈ ਤੇਰੀ ਤਿਲੁ ਵਡਿਆਈ ॥੨॥

ਤੇਰੀ ਵਡਿਆਈ ਦਾ ਰਤਾ 'ਕੁ ਵੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕਦੇ।

ਸਭਿ ਸਤ ਸਭਿ ਤਪ ਸਭਿ ਚੰਗਿਆਈਆ ॥

ਜਿੰਨੀਆਂ ਵੀ ਚੰਗਿਆਈਆਂ, ਗੁਣ, ਮਿਹਨਤ ਕੋਈ ਤੇਰੇ ਰਾਹ ਲਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਿਧਾ ਪੁਰਖਾ ਕੀਆ ਵਡਿਆਈਆ ॥

ਖੁਦ ਨੂੰ ਤੇਰੇ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਪੂਰਨਤਾ ਵੱਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਡਿਆਈਆਂ

ਤੁਧੁ ਵਿਣੁ ਸਿਧੀ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਈਆ ॥

ਇਹ ਸਭ ਤੇਰੀ ਕਿਰਪਾ/ਹੁਕਮ 'ਚ ਜੀਉਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

ਕਰਮਿ ਮਿਲੈ ਨਾਹੀ ਠਾਕਿ ਰਹਾਈਆ ॥੩॥

ਤੇਰੀ ਮਿਹਰ/ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਣਾਂ/ਵਡਿਆਈਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਫਿਰ ਬਾਹਰੋਂ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।

ਆਖਣ ਵਾਲਾ ਕਿਆ ਵੇਚਾਰਾ ॥

ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਦਾ (ਆਖਦਾ) ਹੈ ਉਹ ਕਦੀ ਵੇਚਾਰਾ/ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਸਿਫਤੀ ਭਰੇ ਤੇਰੇ ਭੰਡਾਰਾ ॥

ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੇ ਅੰਦਰ ਤੇਰੀਆਂ ਸਿਫਤਾਂ/ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਭਰੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ।

ਜਿਸੁ ਤੂ ਦੇਹਿ ਤਿਸੈ ਕਿਆ ਚਾਰਾ ॥

ਜਿਸਨੂੰ ਤੇਰੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚੋਂ ਇਹ ਵਡਿਆਈਆਂ ਮਿਲ ਗਈਆਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ (ਵਿਕਾਰ) ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ।

ਨਾਨਕ ਸਚੁ ਸਵਾਰਣਹਾਰਾ ॥੪॥੨॥

ਕਿਉਂਕਿ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸਵਾਰਿਆ (ਸੋਹਣਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ) ਹੈ।

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧ ॥

ਰਾਗ ਆਸਾ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ।

ਆਖਾ ਜੀਵਾ ਵਿਸਰੈ ਮਰਿ ਜਾਉ ॥

ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਆਖਦਾ (ਜੀਵਨ 'ਚ ਉਤਾਰਦਾ) ਹਾਂ, ਤਾਂ ਹੀ ਜੀਊਂਦਾ ਹਾਂ;
ਉਸਨੂੰ ਭੁੱਲ ਕੇ ਮੈਂ ਵਿਕਾਰਾਂ 'ਚ ਮਰਦਾ ਹਾਂ।

ਆਖਣਿ ਅਉਖਾ ਸਾਚਾ ਨਾਉ ॥

ਪਰ (ਵਿਕਾਰੀ) ਮਨ ਲਈ ਉਸ ਸੱਚੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾਂ/ਆਖਣਾ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਸਾਚੇ ਨਾਮ ਕੀ ਲਾਗੈ ਭੁਖ ॥

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਂਘ/ਭੁੱਖ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਉਤੁ ਭੁਖੈ ਖਾਇ ਚਲੀਅਹਿ ਦੁਖ ॥੧॥

ਫਿਰ ਇਸ ਭੁੱਖ/ਤਾਂਘ ਨਾਲ ਰੱਬੀ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰੋਂ ਦੁੱਖ
ਮੁੱਕਦੇ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਸੋ ਕਿਉ ਵਿਸਰੈ ਮੇਰੀ ਮਾਇ ॥

ਹੇ ਮੇਰੀ ਮੱਤ (ਮਾਂ)! ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਨਾ ਭੁੱਲ (ਅਣਗੌਲਿਆਂ ਨਾ ਕਰ)।

ਸਾਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਸਾਚੈ ਨਾਇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਉਹ ਸੱਚਾ ਮਾਲਕ ਜੋ ਸਦਾ ਤੇਰੇ ਅੰਦਰੋਂ ਸੱਚਾ/ਸਦੀਵੀ ਗਿਆਨ/ਹੁਕਮ ਤੈਨੂੰ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਾਚੇ ਨਾਮ ਕੀ ਤਿਲੁ ਵਡਿਆਈ ॥

ਉਸ ਸੱਚੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਵਡਿਆਈ ਵੀ

ਆਖਿ ਥਕੇ ਕੀਮਤਿ ਨਹੀ ਪਾਈ ॥

ਕਹਿ ਕੇ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਥੱਕ/ਮੁੱਕ ਜਾਵਾਂਗੇ ਪਰ ਉਸਦੀ ਕੀਮਤ/ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦੇ।

ਜੇ ਸਭਿ ਮਿਲਿ ਕੈ ਆਖਣੁ ਪਾਹਿ ॥

ਜੇ ਸਾਰੇ ਰਲ ਕੇ ਵੀ ਉਸਦੀਆਂ ਵਡਿਆਈਆਂ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀਏ

ਵਡਾ ਨ ਹੋਵੈ ਘਾਟਿ ਨ ਜਾਇ ॥੨॥

ਤਾਂ ਉਸ ਵੱਡੇ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਘਟ ਜਾਣਾ, ਨਾ ਹੀ ਮੁੱਕ ਜਾਣਾ।

ਨਾ ਓਹੁ ਮਰੈ ਨ ਹੋਵੈ ਸੋਗੁ ॥

ਉਹ ਸੱਚਾ ਮਾਲਕ (ਤੇ ਉਸਦਾ ਹੁਕਮ) ਨਾ ਤਾਂ ਮਰਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਗਲਤ
(ਪਛਤਾਵੇ/ਸੋਗ ਵਾਲਾ) ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਦੇਦਾ ਰਹੈ ਨ ਚੁਕੈ ਭੋਗੁ ॥

ਤੇ ਸਦਾ ਅੰਦਰੋਂ ਸਾਨੂੰ ਰਾਹ/ਗਿਆਨ ਦੇਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਕਦੀ ਵੀ ਉਸਦਾ ਇਹ ਸੋਹਣਾ
ਵਰਤਾਰਾ (ਸਾਡੇ ਅੰਦਰੋਂ) ਮੁੱਕਦਾ ਨਹੀਂ।

ਗੁਣੁ ਏਹੋ ਹੋਰੁ ਨਾਹੀ ਕੋਇ ॥

ਏਹੋ ਉਸਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਗੁਣ ਹੈ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਹੋਰ (ਵਿਕਾਰਾਂ ਆਦਿਕ ਬੁਰੀਆਂ
ਅਵਾਜ਼ਾਂ) ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ।

ਨਾ ਕੇ ਹੋਆ ਨਾ ਕੇ ਹੋਇ ॥੩॥

ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਉਸ ਵਰਗਾ (ਸੱਚ ਦਾ ਰਾਹ ਦੇਣ ਵਾਲਾ) ਉਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਇਆ ਹੈ,
ਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜੇਵਡੁ ਆਪਿ ਤੇਵਡ ਤੇਰੀ ਦਾਤਿ ॥

ਜਿੰਨਾਂ ਸੱਚਾ/ਸੁੱਚਾ ਉਹ ਆਪ (ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦਾ) ਹੈ, ਓਨੀ ਹੀ ਉੱਤਮ/ਪਵਿੱਤਰ
ਉਸਦੀ (ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਵਾਲੀ) ਦਾਤ ਹੈ।

ਜਿਨਿ ਦਿਨੁ ਕਰਿ ਕੈ ਕੀਤੀ ਰਾਤਿ ॥

ਜਿਸ ਗੁਣਾਂ ਵਾਲੀ ਦਾਤ ਨੇ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਗਿਆਨ ਦਾ ਚਾਨਣ (ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਾ) ਦਿੱਤਾ ਹੈ; ਤੇ ਅੰਦਰਲੀ ਅਗਿਆਨਤਾ/ਔਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਹੈ (ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ)।

ਖਸਮੁ ਵਿਸਾਰਹਿ ਤੇ ਕਮਜਾਤਿ ॥

ਜੇ ਐਸੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਭੁੱਲਦੇ ਨੇ ਓਹੀ ਅੰਦਰੋਂ-ਬਾਹਰੋਂ ਸੈਲੇ ਹੋ ਕੇ ਮਾੜੇ ਕਰਮ ਕਰਦੇ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਨਾਨਕ ਨਾਵੈ ਬਾਝੁ ਸਨਾਤਿ ॥੪॥੩॥

ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ/ਨਾਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਉਹ (ਮਨ ਅਤੇ ਮੱਤ ਕਰਕੇ) ਨੀਵੇਂ ਹੁੰਦੇ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ ਮਹਲਾ ੪ ॥

ਰਾਗ ਗੂਜਰੀ ਵਿੱਚ ਚੌਥੇ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ।

ਹਰਿ ਕੇ ਜਨ ਸਤਿਗੁਰ ਸਤਪੁਰਖਾ ਬਿਨਉ ਕਰਉ ਗੁਰ ਪਾਸਿ ॥

ਰੱਬ ਦੇ ਪਿਆਰੇ, ਸੱਚੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਸੋਮੇ ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਮੈਂ ਇੱਕ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਸ।

ਹਮ ਕੀਰੇ ਕਿਰਮ ਸਤਿਗੁਰ ਸਰਣਾਈ

ਕਰਿ ਦਇਆ ਨਾਮੁ ਪਰਗਾਸਿ ॥੧॥

ਅਸੀਂ ਵਿਕਾਰਾਂ/ਅਗਿਆਨਤਾ 'ਚ ਪਏ ਨੀਵਾਂ/ਨੀਚ ਜੀਵਨ ਜੀ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਦਇਆ ਕਰਕੇ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼/ਚਾਨਣ ਕਰੋ।

ਮੇਰੇ ਮੀਤ ਗੁਰਦੇਵ ਮੋ ਕਉ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਪਰਗਾਸਿ ॥

ਮੇਰੇ (ਸੱਚੇ) ਮਿੱਤਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਮੈਨੂੰ ਰੱਬੀ ਨਾਮ/ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਚਾਨਣ ਕਰੋ।

ਗੁਰਮਤਿ ਨਾਮੁ ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਾਨ ਸਖਾਈ
ਹਰਿ ਕੀਰਤਿ ਹਮਰੀ ਰਹਰਾਸਿ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਗੁਰੂ ਦੀ ਮੱਤ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਲੇ ਰੱਬੀ ਗੁਣ/ਨਾਮ ਮੇਰੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਸਲ ਮਿੱਤਰ ਨੇ, ਤੇ ਏਹੋ ਉਸ ਰੱਬ ਦੀ ਅਸਲੀ ਕੀਰਤ ਹੈ ਜੋ ਮੇਰੇ ਜੀਵਨ 'ਚ ਹਰ ਉੱਚੇ-ਨੀਵੇਂ ਰਾਹ 'ਤੇ ਕੰਮ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੂੰਜੀ/ਦੌਲਤ ਹੈ।

ਹਰਿ ਜਨ ਕੇ ਵਡ ਭਾਗ ਵਡੇਰੇ
ਜਿਨ ਹਰਿ ਹਰਿ ਸਰਧਾ ਹਰਿ ਪਿਆਸ ॥

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਕੋਲੋਂ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਲੈਣ ਦੀ ਤਾਂਘ/ਪਿਆਸ ਬਣੀ ਹੈ ਉਹ ਰੱਬ ਦੇ ਪਿਆਰੇ ਸੱਚੀ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੇ ਨੇ।

ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਮਿਲੈ ਤ੍ਰਿਪਤਾਸਹਿ
ਮਿਲਿ ਸੰਗਤਿ ਗੁਣ ਪਰਗਾਸਿ ॥੨॥

ਉਹ ਗੁਰੂ ਗਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਰੱਜਦੇ ਨੇ, ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ (ਗੁਰੂ ਗਿਆਨ ਦਾ) ਸੰਗ ਕਰ-ਕਰ ਕੇ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਖੁਦ ਅੰਦਰ ਚਾਨਣ ਕਰਦੇ ਨੇ।

ਜਿਨ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਰਸੁ ਨਾਮੁ ਨ ਪਾਇਆ
ਤੇ ਭਾਗਹੀਣ ਜਮ ਪਾਸਿ ॥

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਰਸ/ਤਾਂਘ ਨਹੀਂ ਬਣੀ ਉਹ ਅਸਲ 'ਚ ਭਾਗਾਂ ਤੋਂ ਹੀਣੇ ਸਦਾ ਵਿਕਾਰਾ (ਜਮ) ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ।

ਜੋ ਸਤਿਗੁਰ ਸਰਣਿ ਸੰਗਤਿ ਨਹੀ ਆਏ
ਪ੍ਰਿਗੁ ਜੀਵੇ ਪ੍ਰਿਗੁ ਜੀਵਾਸਿ ॥੩॥

ਜੋ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਦਾਤੇ ਗੁਰੂ-ਗਿਆਨ ਦੇ ਸੰਗ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਿਗ/ਨੀਵਾਂ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜਿਨ ਹਰਿ ਜਨ ਸਤਿਗੁਰ ਸੰਗਤਿ ਪਾਈ

ਤਿਨ ਧੁਰਿ ਮਸਤਕਿ ਲਿਖਿਆ ਲਿਖਾਸਿ ॥

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਸੰਗਤ ਕੀਤੀ ਉਹ ਅਪਣੇ ਮੱਥੇ/ਮੱਤ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ
ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਦੇ/ਵਸਾਈ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਧਨੁ ਧੰਨੁ ਸਤਸੰਗਤਿ ਜਿਤੁ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪਾਇਆ

ਮਿਲਿ ਜਨ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਪਰਗਾਸਿ ॥੪॥੪॥

ਐਸੇ ਰੱਬੀ ਗਿਆਨ ਦੀ ਸੰਗਤ ਧੰਨ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਰੱਬੀ ਪਿਆਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ
ਮਿਲ ਕੇ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼/ਚਾਨਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ ਮਹਲਾ ਪ ॥

ਰਾਗ ਗੂਜਰੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਵੇਂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ।

ਕਾਹੇ ਰੇ ਮਨ ਚਿਤਵਹਿ ਉਦਮੁ

ਜਾ ਆਹਰਿ ਹਰਿ ਜੀਉ ਪਰਿਆ ॥

ਮੇਰੇ ਮਨਾ ਤੂੰ ਕਾਹਨੂੰ ਐਨੀ ਸੋਚ/ਚਿੰਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈਂ; ਜੀਵਨ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਤੇਰੇ
ਨਾਲ ਹੈ।

ਸੈਲ ਪਥਰ ਮਹਿ ਜੰਤ ਉਪਾਏ

ਤਾ ਕਾ ਰਿਜਕੁ ਆਗੈ ਕਰਿ ਧਰਿਆ ॥੧॥

ਸਖਤ ਪੱਥਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੀ ਜੀਵ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰਿਜਕ ਦੇ ਕੇ
ਉਹ ਪਾਲਦਾ ਹੈ।

ਮੇਰੇ ਮਾਧਉ ਜੀ ਸਤਸੰਗਤਿ ਮਿਲੇ ਸੁ ਤਰਿਆ ॥

ਜੇ ਵੀ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਰੱਬੀ ਗਿਆਨ (ਸੱਚ) ਦਾ ਸੰਗ ਕਰਦੇ ਨੇ ਉਹ (ਡਰ-ਫਿਕਰ ਦੇ
ਸਾਗਰ 'ਚੋਂ) ਨਿਕਲ (ਤਰ) ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਗੁਰ ਪਰਸਾਦਿ ਪਰਮ ਪਦੁ ਪਾਇਆ

ਸੂਕੇ ਕਾਸਟ ਹਰਿਆ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਗੁਰੂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ/ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਲ ਅੰਦਰ (ਰੱਬ ਨਾਲ ਇੱਕਮਿਕਤਾ ਦੀ ਉਹ) ਉੱਤਮ ਪਦਵੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ (ਫਿਕਰਾਂ 'ਚ) ਸੁੱਕੀ ਲੱਕੜ (ਉਦਾਸ) ਹੋਇਆ ਮਨ ਹਰਿਆ (ਸ਼ਾਂਤ) ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜਨਨਿ ਪਿਤਾ ਲੋਕ ਸੁਤ ਬਨਿਤਾ ਕੋਇ ਨ ਕਿਸ ਕੀ ਧਰਿਆ ॥

ਮੇਰੇ ਮਨਾ! ਮਾਂ-ਬਾਪ, ਪੁੱਤਰ-ਧੀਆਂ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ।

ਸਿਰਿ ਸਿਰਿ ਰਿਜਕੁ ਸੰਬਾਹੇ ਠਾਕੁਰੁ

ਕਾਹੇ ਮਨ ਭਉ ਕਰਿਆ ॥੨॥

ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਰਿਜ਼ਕ ਦੇਂਦਾ ਹੈ; ਤੂੰ ਕਾਹਨੂੰ ਭਉ/ਫਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈਂ।

ਉਡੇ ਉਡਿ ਆਵੈ ਸੈ ਕੋਸਾ ਤਿਸੁ ਪਾਛੈ ਬਚਰੇ ਛਰਿਆ ॥

ਸੌ-ਸੌ ਕੋਹ ਦੂਰ ਅਪਣੇ ਬੱਚੇ ਆਲੁਣੇ 'ਚ ਛੱਡ ਕੇ ਪਰੰਦੇ ਉੱਡ ਆਉਂਦੇ ਨੇ।

ਤਿਨ ਕਵਣੁ ਖਲਾਵੈ ਕਵਣੁ ਚੁਗਾਵੈ

ਮਨ ਮਹਿ ਸਿਮਰਨੁ ਕਰਿਆ ॥੩॥

ਮੇਰੇ ਮਨਾ! ਚੇਤੇ ਰੱਖ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਛੀਆਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖਵਾਉਣ/ਚੁਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੌਣ ਹੈ।

ਸਭਿ ਨਿਧਾਨ ਦਸ ਅਸਟ ਸਿਧਾਨ ਠਾਕੁਰ ਕਰ ਤਲ ਧਰਿਆ ॥

(ਸੱਚ ਦੀ ਸੰਗਤ 'ਚੋਂ ਇਹ ਜਾਣ ਕਿ) ਰੱਬ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸਾਡੀ ਤਲੀ/ਹੱਥ 'ਚ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹੈ (ਉਸਨੂੰ ਭੁੱਲ ਕੇ ਹੀ ਡਰ-ਫਿਕਰ ਲੱਗਦੇ ਨੇ)।

ਜਨ ਨਾਨਕ ਬਲਿ ਬਲਿ ਸਦ ਬਲਿ ਜਾਈਐ

ਤੇਰਾ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਰਾਵਰਿਆ ॥੪॥੫॥

ਫਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਬੇਅੰਤ ਦਾਤਾਂ ਤੋਂ ਸਦਾ ਬਲਿਹਾਰ ਜਾਈਏ
(ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕਰੀਏ)।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੪

ਆਸਾ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਚੌਥੇ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦਾ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਹੈ।

ਸੋ ਪੁਰਖੁ

ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹੈ "ਸੋ ਪੁਰਖ" - ਉਹ ਪਰਮਾਤਮਾ ਜੋ ਸਭ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ
(ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ)

ੴ ਸਤਿ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਇੱਕ ਰੱਬ ਜੋ ਹਰ ਪਲ, ਹਰ ਥਾਂ, ਸਾਰਿਆਂ 'ਚ ਹੈ, ਸਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਗੁਰੂ ਦੀ
ਕਿਰਪਾ/ਗਿਆਨ ਰਾਹੀਂ (ਅੰਦਰ) ਹੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਸੋ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਹਰਿ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰੰਜਨੁ

ਹਰਿ ਅਗਮਾ ਅਗਮ ਅਪਾਰਾ ॥

ਮੇਰੇ ਮਨਾ! ਇਹ ਜਾਣ ਕਿ (ਸਾਰਿਆਂ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ) ਪਰਮਾਤਮਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ
ਕਮੀ/ਉਣਤਾਈ ਨਹੀਂ, ਤੇ ਉਸਦੇ ਗੁਣ ਬੇਅੰਤ ਨੇ।

ਸਭਿ ਧਿਆਵਹਿ ਸਭਿ ਧਿਆਵਹਿ ਤੁਧੁ ਜੀ

ਹਰਿ ਸਚੇ ਸਿਰਜਣਹਾਰਾ ॥

(ਕਹਿ, ਕਿ) ਸਭ/ਸਾਰੇ ਜੀਵ ਤੇਰੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨੇ (ਤੂੰ ਸਭ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈਂ)।

ਸਭਿ ਜੀਅ ਤੁਮਾਰੇ ਜੀ ਤੂੰ ਜੀਆ ਕਾ ਦਾਤਾਰਾ ॥

ਸਾਰੇ ਜੀਵ ਤੇਰੇ ਜੀ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਨੇ, ਤੂੰ ਹੀ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ (ਹੁਕਮ, ਗੁਣ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ
ਦੀਆਂ) ਦਾਤਾਂ ਦੇਂਦਾ ਹੈਂ।

ਹਰਿ ਧਿਆਵਹੁ ਸੰਤਹੁ ਜੀ ਸਭਿ ਦੂਖ ਵਿਸਾਰਣਹਾਰਾ ॥

ਮੇਰੇ ਭਲੇ ਗਿਆਨ ਇੰਦ੍ਰੇਓ, ਉਸ ਪ੍ਰਭੂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਕਰੋ ਤਾਂ (ਵਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ)
ਸਭ ਦੁੱਖ ਖਤਮ ਹੁੰਦੇ ਨੇ।

ਹਰਿ ਆਪੇ ਠਾਕੁਰੁ ਹਰਿ ਆਪੇ ਸੇਵਕੁ ਜੀ

ਕਿਆ ਨਾਨਕ ਜੰਤ ਵਿਚਾਰਾ ॥੧॥

ਉਹ ਐਸਾ ਮਾਲਕ (ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ) ਹੈ ਜੋ ਅਪਣੇ ਸੇਵਕ (ਰਚਨਾ) ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ (ਉਸ
'ਚ ਹੀ ਸਮਾਇਆ ਹੈ)। (ਉਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾ) ਮੈਂ ਵਿਚਾਰਾ ਕੀ ਹਾਂ?

ਤੂੰ ਘਟ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਸਰਬ ਨਿਰੰਤਰਿ ਜੀ

ਹਰਿ ਏਕੋ ਪੁਰਖੁ ਸਮਾਣਾ ॥

(ਮੇਰੇ ਮਨਾ ਕਹਿ, ਕਿ) ਤੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਅੰਦਰ ਨਿਰੰਤਰ/ਸਦਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਵੱਸਦਾ ਹੈਂ।

ਇਕਿ ਦਾਤੇ ਇਕਿ ਭੇਖਾਰੀ ਜੀ ਸਭਿ ਤੇਰੇ ਚੋਜ ਵਿਡਾਣਾ ॥

ਮੇਰੀ ਅਕਲ ਨੂੰ ਜੋ ਦਾਤੇ/ਤਕੜੇ ਤੇ ਭਿਖਾਰੀ/ਮਾੜੇ ਦਿਸਦੇ ਨੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ 'ਚ ਵੀ
ਤੇਰਾ ਹੀ ਖੇਲ/ਹੁਕਮ ਚੱਲਦਾ ਹੈ।

ਤੂੰ ਆਪੇ ਦਾਤਾ ਆਪੇ ਭੁਗਤਾ ਜੀ

ਹਉ ਤੁਧੁ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ ਜਾਣਾ ॥

ਦਾਤਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਵੀ ਤੂੰ, ਤੇ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ 'ਚ ਵੀ ਤੂੰ - ਮੈਂ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾਂ ਹੋਰ
ਨਾ ਜਾਣਾਂ/ਸੋਚਾਂ।

ਤੂੰ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਬੇਅੰਤੁ ਬੇਅੰਤੁ ਜੀ

ਤੇਰੇ ਕਿਆ ਗੁਣ ਆਖਿ ਵਖਾਣਾ ॥

ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ! ਤੂੰ ਬੇਅੰਤ ਹੈਂ, ਤੇਰੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਅਪਣੇ ਮਨ ਦੀ ਮੱਤ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ।

ਜੋ ਸੇਵਾਹਿ ਜੋ ਸੇਵਾਹਿ ਤੁਧੁ ਜੀ

ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਤਿਨ ਕੁਰਬਾਣਾ ॥੨॥

ਜੋ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਨੇ (ਤੇਰੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਨੇ) ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕੁਰਬਾਣ ਜਾਂਵਾਂ।

ਹਰਿ ਧਿਆਵਹਿ ਹਰਿ ਧਿਆਵਹਿ ਤੁਧੁ ਜੀ

ਸੇ ਜਨ ਜੁਗ ਮਹਿ ਸੁਖਵਾਸੀ ॥

ਜੋ ਹਰੇਕ 'ਚ ਵੱਸਦੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਕਰਦੇ ਨੇ ਉਹ ਸੁਖੀ ਵੱਸਦੇ ਨੇ।

ਸੇ ਮੁਕਤੁ ਸੇ ਮੁਕਤੁ ਭਏ ਜਿਨ ਹਰਿ ਧਿਆਇਆ ਜੀ

ਤਿਨ ਤੂਟੀ ਜਮ ਕੀ ਫਾਸੀ ॥

ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਕੇ ਡਰ-ਫਿਕਰ ਵਰਗੇ ਜਮਾਂ ਦੇ ਫਾਹੇ ਤੋੜ ਲੈਂਦੇ ਨੇ।

ਜਿਨ ਨਿਰਭਉ ਜਿਨ ਹਰਿ ਨਿਰਭਉ ਧਿਆਇਆ ਜੀ

ਤਿਨ ਕਾ ਭਉ ਸਭੁ ਗਵਾਸੀ ॥

ਜੋ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਨਿਰਭਉ ਪਰਮਾਤਮਾ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਕਰਦੇ ਨੇ (ਹੁਕਮ 'ਚ ਜੀਉਂਦੇ ਨੇ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਭਉ/ਡਰ ਮੁੱਕ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਜਿਨ ਸੇਵਿਆ ਜਿਨ ਸੇਵਿਆ ਮੇਰਾ ਹਰਿ ਜੀ

ਤੇ ਹਰਿ ਹਰਿ ਰੂਪਿ ਸਮਾਸੀ ॥

ਜੋ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਰੱਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਨੇ (ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਨੇ) ਉਹ ਓਸੇ ਦਾ ਹੀ ਰੂਪ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਸੇ ਧੰਨੁ ਸੇ ਧੰਨੁ ਜਿਨ ਹਰਿ ਧਿਆਇਆ ਜੀ

ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਤਿਨ ਬਲਿ ਜਾਸੀ ॥੩॥

ਧੰਨ ਨੇ ਉਹ ਜੋ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਰੱਬ (ਦੇ ਹੁਕਮ) ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਕਰਦੇ ਨੇ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਲਿਹਾਰ ਜਾਂਵਾਂ।

ਤੇਰੀ ਭਗਤਿ ਤੇਰੀ ਭਗਤਿ ਭੰਡਾਰ ਜੀ ਭਰੇ ਬਿਅੰਤ ਬੇਅੰਤਾ ॥

ਹੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ! ਤੇਰੀ ਭਗਤੀ ਕਰਨ (ਹੁਕਮ 'ਚ ਜਿਉਣ) ਨਾਲ ਤਾਂ ਅੰਦਰ (ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਤੇ ਅਨੰਦ ਦੇ) ਬੇਅੰਤ ਭੰਡਾਰ ਭਰੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ।

**ਤੇਰੇ ਭਗਤ ਤੇਰੇ ਭਗਤ ਸਲਾਹਨਿ ਤੁਧੁ ਜੀ
ਹਰਿ ਅਨਿਕ ਅਨੇਕ ਅਨੰਤਾ ॥**

ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਤਾਂ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਖੁਦ ਨੂੰ ਭਗਤ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤੇਰੀਆਂ ਸਿਫਤਾਂ (ਸੁੰਹੋ) ਕਰਦੇ ਨੇ।

**ਤੇਰੀ ਅਨਿਕ ਤੇਰੀ ਅਨਿਕ ਕਰਹਿ ਹਰਿ ਪੂਜਾ ਜੀ
ਤਪੁ ਤਾਪਹਿ ਜਪਹਿ ਬੇਅੰਤਾ ॥**

ਬੇਅੰਤ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੇਰੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੇ ਬਾਹਰੀ ਹਠ/ਤਪ ਕਰਣ ਵਾਲੇ ਵੀ ਬੇਅੰਤ ਨੇ।

**ਤੇਰੇ ਅਨੇਕ ਤੇਰੇ ਅਨੇਕ ਪੜਹਿ ਬਹੁ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ ਜੀ
ਕਰਿ ਕਿਰਿਆ ਖਟੁ ਕਰਮ ਕਰੰਤਾ ॥**

ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਧਰਮ-ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੇ ਪਾਠ ਪੜ੍ਹਣ ਵਾਲੇ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਕਰਮ-ਕਾਂਡ ਕਰਣ ਵਾਲੇ ਵੀ ਨੇ।

**ਸੇ ਭਗਤ ਸੇ ਭਗਤ ਭਲੇ ਜਨ ਨਾਨਕ ਜੀ
ਜੋ ਭਾਵਹਿ ਮੇਰੇ ਹਰਿ ਭਗਵੰਤਾ ॥੪॥**

ਪਰ, ਭਗਤ ਤਾਂ ਉਹੋ ਭਲੇ ਨੇ ਜੋ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਭਾਉਂਦੇ ਨੇ (ਜੋ ਉਸਦੇ ਹੁਕਮ 'ਚ ਜੀਉਂਦੇ ਨੇ)।

**ਤੂੰ ਆਦਿ ਪੁਰਖੁ ਅਪਰੰਪਰੁ ਕਰਤਾ ਜੀ
ਤੁਧੁ ਜੇਵਡੁ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਈ ॥**

ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ! ਤੂੰ ਸਾਡਾ ਆਦਿ/ਮੁਢ ਹੈਂ, ਕਰਤਾ (ਸਾਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ) ਹੈਂ; ਤੇਰੀ ਬਰਾਬਰੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

**ਤੂੰ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਏਕੋ ਸਦਾ ਸਦਾ ਤੂੰ ਏਕੋ ਜੀ
ਤੂੰ ਨਿਹਚਲੁ ਕਰਤਾ ਸੋਈ ॥**

ਹੇ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ! (ਮੈਂ ਇਹ ਜਾਣਾਂ ਕਿ) ਤੂੰ ਸਦਾ ਤੋਂ ਸਾਰੀ ਰਚਨਾ ਕਰਕੇ ਇਕਰਸ
ਸਾਰਿਆਂ 'ਚ ਵੱਸਦਾ ਹੈਂ।

ਤੁਧੁ ਆਪੇ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਵਰਤੈ ਜੀ ਤੂੰ ਆਪੇ ਕਰਹਿ ਸੁ ਹੋਈ ॥

ਜੇ ਤੈਨੂੰ ਭਾਉਂਦਾ ਹੈ (ਜੇ ਤੇਰਾ ਹੁਕਮ ਹੈ) ਉਹੋ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਵਰਤੇ (ਉਸ ਤੇ ਅਮਲ
ਕਰਾਂ); ਉਹ ਹੋਵੇ ਜੇ ਤੂੰ (ਹੁਕਮ) ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈਂ।

ਤੁਧੁ ਆਪੇ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਸਭ ਉਪਾਈ ਜੀ

ਤੁਧੁ ਆਪੇ ਸਿਰਜਿ ਸਭ ਗੋਈ ॥

ਮੈਂ ਇਹ ਜਾਣਾਂ ਕਿ ਤੇਰਾ ਹੁਕਮ ਹੀ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ-ਬਾਹਰ ਦੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਤੇ
ਢਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਕਰਤੇ ਕੇ ਜੀ

ਜੋ ਸਭਸੈ ਕਾ ਜਾਣੋਈ ॥੫॥੧॥

ਮੈਂ ਏਹੋ ਗੁਣ/ਗਿਆਨ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰ ਲਵਾਂ ਕਿ ਤੂੰ ਸਭ ਦਾ ਭਲਾ ਜਾਣਦਾ ਹੈਂ (ਤੂੰ ਓਹੀ ਕਰਦਾ
ਹੈਂ ਜੋ ਸਭਦਾ ਭਲਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਕੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਸਕਦਾ)।

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੪ ॥

ਆਸਾ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਚੌਥੇ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦਾ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਹੈ।

ਤੂੰ ਕਰਤਾ ਸਚਿਆਰੁ ਮੈਡਾ ਸਾਂਈ ॥

ਹੇ ਕਰਤਾ (ਪੁਰਖ ਪਰਮਾਤਮਾ)! ਤੂੰ ਹੀ ਮੇਰਾ ਮਾਲਕ ਹੈਂ।

**ਜੋ ਤਉ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਥੀਸੀ
ਜੋ ਤੂੰ ਦੇਹਿ ਸੋਈ ਹਉ ਪਾਈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥**

ਮੈਨੂੰ ਸੁਮੱਤ ਬਖਸ਼ ਕਿ ਜੋ ਤੈਨੂੰ ਭਾਉਂਦਾ ਹੈ (ਜੋ ਤੇਰਾ ਹੁਕਮ ਹੈ), ਓਹੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਹੋਵੇ;
ਜੋ ਤੂੰ ਗਿਆਨ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈਂ ਓਹੋ ਮੈਂ ਹਾਸਲ/ਦ੍ਰਿੜ ਕਰੀ ਜਾਵਾਂ।

ਸਭ ਤੇਰੀ ਤੂੰ ਸਭਨੀ ਧਿਆਇਆ ॥

ਇਹ ਸਾਰੀ ਰਚਨਾ ਤੇਰੀ ਹੀ ਹੈ ਮਾਲਕ, ਤੇ ਸਭ ਦਾ ਧਿਆਨ ਤੂੰ ਰੱਖਦਾ ਹੈਂ (ਸਭ ਦੇ
ਅੰਦਰ ਵੱਸ ਕੇ ਸਚਿਆਰ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਰਾਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈਂ)।

ਜਿਸ ਨੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹਿ ਤਿਨਿ ਨਾਮ ਰਤਨੁ ਪਾਇਆ ॥

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਇਹ ਨਾਮ/ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਕੀਮਤੀ ਰਤਨ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਉਹ ਵੀ ਤੇਰੀ (ਹੁਕਮ
ਦੀ) ਹੀ ਕਿਰਪਾ ਹੈ।

ਗੁਰਮੁਖਿ ਲਾਧਾ ਮਨਮੁਖਿ ਗਵਾਇਆ ॥

ਗੁਰੂ-ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਇਹ ਖਜ਼ਾਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤੇ ਮਨ ਦੀ ਮੱਤ
ਮਗਰ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਅੰਦਰੋਂ ਸਭ ਕੁਝ ਗੁਆ ਲੈਂਦੇ ਨੇ।

ਤੁਧੁ ਆਪਿ ਵਿਛੋੜਿਆ ਆਪਿ ਮਿਲਾਇਆ ॥੧॥

(ਮਨ ਦੀ ਮੱਤ ਵਾਲੇ) ਖੁਦ ਨੂੰ ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਵਿਛੋੜ ਲੈਂਦੇ ਨੇ, ਤੇ (ਗੁਰੂ ਦੀ ਮੱਤ ਵਾਲੇ) ਖੁਦ
ਨੂੰ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਲੈਂਦੇ ਨੇ।

ਤੂੰ ਦਰੀਆਉ ਸਭ ਤੁਝ ਹੀ ਮਾਹਿ ॥

ਮੇਰੇ ਮਾਲਕ! ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਸਾਰੇ ਗੁਣਾਂ ਤੇ ਅਨੰਦ ਦਾ ਸਾਗਰ/ਸੋਮਾ ਹੈਂ।

ਤੁਝ ਬਿਨੁ ਦੂਜਾ ਕੋਈ ਨਾਹਿ ॥

ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ (ਇਹ ਦਾਤ ਦੇਣ ਵਾਲਾ) ਨਹੀਂ।

ਜੀਅ ਜੰਤ ਸਭਿ ਤੇਰਾ ਖੇਲੁ ॥

ਸਾਰਿਆਂ 'ਚ ਤੇਰੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਹੀ ਖੇਡ ਵਰਤ ਰਹੀ ਹੈ।

ਵਿਜੋਗਿ ਮਿਲਿ ਵਿਛੁੜਿਆ ਸੰਜੋਗੀ ਮੇਲੁ ॥੨॥

(ਜੋ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਮੁਨਕਰ ਨੇ ਉਹ) ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ (ਮਿਲੇ) ਪਰਮਾਤਮਾ ਤੋਂ ਵਿਛੁੜ ਜਾਂਦੇ ਨੇ,
ਤੇ (ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ) ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਜਿਸ ਨੋ ਤੂ ਜਾਣਾਇਹਿ ਸੋਈ ਜਨੁ ਜਾਣੈ ॥

ਤੇਰੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ (ਮਿਲਾਪ ਦਾ ਰਾਹ) ਮਿਲਿਆ ਓਹੀ ਜਾਣ/ਸਮਝ
ਪਾਉਂਦੇ ਨੇ।

ਹਰਿ ਗੁਣ ਸਦ ਹੀ ਆਖਿ ਵਖਾਣੈ ॥

ਤੇ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਸਦਾ ਆਖਦੇ (ਹਿਰਦੇ 'ਚ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕਰਦੇ) ਨੇ।

ਜਿਨਿ ਹਰਿ ਸੇਵਿਆ ਤਿਨਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ॥

ਜੋ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਪ੍ਰਭੂ (ਦੇ ਹੁਕਮ) ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਨੇ (ਅਮਲ ਕਰਦੇ ਨੇ), ਉਹ
ਸੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਨੇ।

ਸਹਜੇ ਹੀ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਸਮਾਇਆ ॥੩॥

ਰੱਬੀ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ ਮਿਲਦੇ ਸਹਿਜ ਨਾਲ ਉਹ ਰੱਬੀ ਨਾਮ/ਗੁਣਾਂ 'ਚ ਸਮਾਏ
ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ।

ਤੂ ਆਪੇ ਕਰਤਾ ਤੇਰਾ ਕੀਆ ਸਭੁ ਹੋਇ ॥

ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ! ਤੂੰ ਹੀ (ਸਾਡਾ) ਕਰਤਾ (ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ) ਹੈਂ; (ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ) ਸਭ ਕੁੱਝ ਤੇਰਾ
ਹੀ ਕੀਤਾ/ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਤੁਧੁ ਬਿਨੁ ਦੂਜਾ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਇ ॥

ਤੇਰੇ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ (ਨਵੀਂ ਬਣਤਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ) ਕੋਈ ਹੋਰ ਦੂਜਾ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ।

ਤੂ ਕਰਿ ਕਰਿ ਵੇਖਹਿ ਜਾਣਹਿ ਸੋਇ ॥

ਉਹ ਮਨ ਹੀ ਤੈਨੂੰ ਜਾਣ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਤੇਰੇ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕਰ-ਕਰ ਕੇ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਤੈਨੂੰ ਵੇਖਦਾ ਹੈ।

ਜਨ ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਰਗਟੁ ਹੋਇ ॥੪॥੨॥

ਗੁਰੂ ਗਿਆਨ ਵੱਲ ਮੁੱਖ ਕਰਕੇ (ਮੰਨ ਕੇ) ਹੀ ਇਹ ਮਨ ਤੈਨੂੰ ਅੰਦਰ ਪਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਮਿਲ ਲੈਂਦਾ ਹੈ)।

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧ ॥

ਆਸਾ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਬਦ

ਤਿਤੁ ਸਰਵਰਤੈ ਭਈਲੇ ਨਿਵਾਸਾ

ਪਾਣੀ ਪਾਵਕੁ ਤਿਨਹਿ ਕੀਆ ॥

ਅਸੀਂ ਅਪਣਾ ਜੀਵਨ ਐਸੇ ਸਰੋਵਰ ਵਿੱਚ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ (ਸਬਰ-ਸੰਤੋਖ ਵਰਗੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ) ਪਾਣੀ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ (ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਵਰਗੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀ) ਅੱਗ ਹੈ।

ਪੰਕਜੁ ਮੋਹ ਪਗੁ ਨਹੀ ਚਾਲੈ ਹਮ ਦੇਖਾ ਤਹ ਡੁਬੀਅਲੇ ॥੧॥

ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਐਸਾ ਮੋਹ/ਪਿਆਰ ਪਾ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਕਲਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ, ਸਗੋਂ ਹੋਰ ਡੂੰਘੇ ਡੁੱਬਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ।

ਮਨ ਏਕੁ ਨ ਚੇਤਸਿ ਮੂੜ ਮਨਾ ॥

ਮੇਰੇ ਮਨਾ! ਜੇ ਤੂੰ ਇਕ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ (ਉਸਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਅਮਲ 'ਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਉਂਦਾ), ਤਾਂ ਇਹ ਤੇਰੀ ਮੂਰਖਤਾ ਹੈ।

ਹਰਿ ਬਿਸਰਤ ਤੇਰੇ ਗੁਣ ਗਲਿਆ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

(ਚੇਤੇ ਰੱਖ ਕਿ) ਉਸਨੂੰ ਭੁਲਾ/ਅਣਗੋਲਿਆਂ ਕਰਕੇ ਤੇਰੇ ਅੰਦਰੋਂ ਚੰਗੇ ਗੁਣ ਗਲਦੇ (ਦੂਰ ਹੋਈ) ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਨਾ ਹਉ ਜਤੀ ਸਤੀ ਨਹੀ ਪੜਿਆ

ਮੂਰਖ ਮੁਗਧਾ ਜਨਮੁ ਭਇਆ ॥

ਮੇਰੇ ਮਨਾ! ਇਹ ਆਖ ਕਿ, ਹੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਮੈਂ ਕੋਈ ਜਤੀ-ਸਤੀ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਪੜਿਆ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਦਾ ਤੋਂ ਗਲਤੀਆਂ ਕਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਮੂਰਖ ਹਾਂ (ਅਪਣੀ ਹਉਮੈ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰ)।

ਪ੍ਰਣਵਤਿ ਨਾਨਕ ਤਿਨ ਕੀ ਸਰਣਾ

ਜਿਨ ਤੂ ਨਾਹੀ ਵੀਸਰਿਆ ॥੨॥੩॥

ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ (ਸ਼ੁਭ ਗੁਣਾਂ-ਵਿਚਾਰਾਂ) ਦੀ ਸ਼ਰਣ ਬਖਸ਼ੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ (ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ) ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਤੂੰ (ਤੇਰਾ ਹੁਕਮ) ਨਾ ਭੁੱਲੋਂ।

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫ ॥

ਆਸਾ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਪੰਜਵੇਂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਬਦ

ਭਈ ਪਰਾਪਤਿ ਮਾਨੁਖ ਦੇਹੁਰੀਆ ॥

ਮੇਰੇ ਮਨਾ! ਇਹ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਵਾਲਾ ਸ਼ਰੀਰ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ ਇਹ ਤੇਰੇ ਬਾਹਰੀ ਜੀਵਨ (ਸੁਖ-ਸੁਵਿਧਾ ਨੂੰ ਕਮਾਉਣ-ਹੰਢਾਉਣ) ਲਈ ਬਹੁਤ (ਪ੍ਰਾਪਤ=ਪਰਿਆਪਤ=ਬਹੁਤ) ਹੈ।

ਗੋਬਿੰਦ ਮਿਲਣ ਕੀ ਇਹ ਤੇਰੀ ਬਰੀਆ ॥

ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ (ਅਪਣੇ ਅੰਦਰਲੇ ਸੋਹਣੇ ਜੀਵਨ ਲਈ) ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਮਿਲਣ (ਇਕਮਿਕ ਹੋਣ) ਦਾ ਵੀ ਇਹ ਮੌਕਾ/ਵੇਲਾ ਹੈ।

ਅਵਰਿ ਕਾਜ ਤੇਰੈ ਕਿਤੈ ਨ ਕਾਮ ॥

ਅੰਦਰਲੇ ਵਿਕਾਰਾਂ-ਦੁਖਾਂ ਤੋਂ ਤੋਂ ਛੁੱਟਣ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੋਰ ਹੋਰ ਬਾਹਰੀ ਕਰਮ-ਕਾਂਡ ਤੇਰੇ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ।

ਮਿਲੁ ਸਾਧਸੰਗਤਿ ਭਜੁ ਕੇਵਲ ਨਾਮ ॥੧॥

ਕੇਵਲ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸੰਗਤ (ਗਿਆਨ) ਵਿੱਚੋਂ ਰੱਬੀ ਨਾਮ/ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕਰਿਆ ਕਰ।

ਸਰੰਜਾਮਿ ਲਾਗੁ ਭਵਜਲ ਤਰਨ ਕੈ ॥

ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਾਗਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕਰ ਮੇਰੇ ਮਨਾ!

ਜਨਮੁ ਬ੍ਰਿਥਾ ਜਾਤੁ ਰੰਗਿ ਮਾਇਆ ਕੈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਇਹ ਬਾਹਰੀ ਸੁੱਖ-ਦੁੱਖ ਦੇ ਭਰਮ (ਮਾਇਆ) ਵਿੱਚ ਉਮਰ ਗੁਜ਼ਰੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਜਪੁ ਤਪੁ ਸੰਜਮੁ ਧਰਮੁ ਨ ਕਮਾਇਆ ॥

(ਮੇਰੇ ਮਨਾ! ਆਖ ਕਿ) ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ, ਮੈਂ ਕੋਈ ਜਪ, ਤਪ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਜਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ।

ਸੇਵਾ ਸਾਧ ਨ ਜਾਨਿਆ ਹਰਿ ਰਾਇਆ ॥

ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੈਂ ਚੰਗੀ ਸੰਗਤ 'ਚ ਬਹਿ ਕੇ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਿਆ/ਕਮਾਇਆ ਹੈ।

ਕਹੁ ਨਾਨਕੁ ਹਮ ਨੀਚ ਕਰੰਮਾ ॥

ਆਖ ਕਿ, ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ ਮੈਂ ਵਿਕਾਰਾਂ 'ਚ ਪੈ ਕੇ ਨੀਚ ਕਰਮ ਕਰੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

ਸਰਣਿ ਪਰੇ ਕੀ ਰਾਖਹੁ ਸਰਮਾ ॥੨॥੪॥

ਜੇ ਹੁਣ ਮੈਂ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਸ਼ਰਣ ਲੈ ਲਵਾਂ (ਹੁਕਮ ਮੰਨਣ ਲੱਗ ਜਾਵਾਂ) ਤਾਂ ਹੀ ਮੇਰੀ ਖੱਤ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸੋਹਿਲਾ

ਇਸ ਬਾਣੀ ਦਾ ਨਾਂਅ "ਸੋਹਿਲਾ" ਹੈ।
ਸੋਹਿਲਾ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਉਪਮਾ/ਵਡਿਆਈ ਦੇ ਗੀਤ"

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਦੀਪਕੀ ਮਹਲਾ ੧

ਗਉੜੀ ਦੀਪਕੀ' ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ।

ੴ ਸਤਿ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਇੱਕ ਰੱਬ ਜੋ ਹਰ ਪਲ, ਹਰ ਥਾਂ, ਸਰਿਆਂ 'ਚ ਹੈ, ਸਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਗੁਰੂ ਦੀ
ਕਿਰਪਾ/ਗਿਆਨ ਰਾਹੀਂ (ਅੰਦਰ) ਹੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ

ਜੈ ਘਰਿ ਕੀਰਤਿ ਆਖੀਐ ਕਰਤੇ ਕਾ ਹੋਇ ਬੀਚਾਰੋ ॥

ਮੇਰੇ ਮਨਾ! ਜਿਸ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸੱਚੇ ਰੱਬ ਦੀ ਵਡਿਆਈ
ਆਖੀ/ਸਮਝੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੋਵੇ।

ਤਿਤੁ ਘਰਿ ਗਾਵਹੁ ਸੋਹਿਲਾ ਸਿਵਰਿਹੁ ਸਿਰਜਣਹਾਰੋ ॥੧॥

ਉਸ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ (ਸਦਾ ਟਿਕ ਕੇ) ਰੱਬ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਨੂੰ
ਗਾਇਆ/ਸਿਮਰਿਆ (ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕਰਿਆ) ਕਰ।

ਤੁਮ ਗਾਵਹੁ ਮੇਰੇ ਨਿਰਭਉ ਕਾ ਸੋਹਿਲਾ ॥

ਮੇਰੇ ਮਨਾ! ਨਿਰਭਉ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਸੋਹਿਲਾ ਗਾ।
(ਨਿਰਭਉ ਵਾਲੇ ਗੁਣ ਨੂੰ ਜੀਵਨ 'ਚ ਉਤਾਰ)

ਹਉ ਵਾਰੀ ਜਿਤੁ ਸੋਹਿਲੈ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਇਸ ਸੋਹਿਲੇ/ਗੁਣ ਨੂੰ ਜੀਵਨ 'ਚ ਉਤਾਰ ਕੇ ਸਦਾ ਸੁੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਨਿਤ ਨਿਤ ਜੀਅੜੇ ਸਮਾਲੀਅਨਿ ਦੇਖੈਗਾ ਦੇਵਣਹਾਰੁ ॥

ਉਹ ਸੱਚਾ ਰੱਬ ਨਿੱਤ ਤੇਰੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ (ਸਦਾ ਤੇਰਾ ਸਾਥ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ), ਤੇ ਅੱਗੇ ਵੀ ਦੇਵੇਗਾ।

ਤੇਰੇ ਦਾਨੈ ਕੀਮਤਿ ਨਾ ਪਵੈ ਤਿਸੁ ਦਾਤੇ ਕਵਣੁ ਸੁਮਾਰੁ ॥੨॥

ਤੇਰੀ ਸੰਸਾਰੀ ਮੱਤ (ਭੈ/ਡਰ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਣ ਵੱਲ) ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ, ਪਰ ਰੱਬ (ਦੇ ਹੁਕਮ) ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਇਸ ਰਾਹ 'ਤੇ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਹੈ।

ਸੰਬਤਿ ਸਾਹਾ ਲਿਖਿਆ ਮਿਲਿ ਕਰਿ ਪਾਵਹੁ ਤੇਲੁ ॥

ਜਿਵੇਂ ਵਿਆਹ ਦਾ ਸਮਾਂ ਤੈਅ ਹੋਣ 'ਤੇ ਤਿਆਰੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ, ਤੂੰ ਵੀ (ਮੇਰੇ ਮਨਾ!) ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਜਾਣ ਦਾ ਟੀਚਾ ਮਿੱਥ ਕੇ (ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਕਮਾ ਕੇ) ਤਿਆਰੀ ਕਰ।

ਦੇਹੁ ਸਜਣ ਅਸੀਸੜੀਆ

ਜਿਉ ਹੋਵੈ ਸਾਹਿਬ ਸਿਉ ਮੇਲੁ ॥੩॥

ਤੇ ਗੁਰੂ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਅਸੀਸਾਂ/ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਲੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਦਕਾ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਸਾਹਿਬ/ਰੱਬ ਨਾਲ ਮਿਲਾਪ ਹੋ ਜਾਵੇ।

ਘਰਿ ਘਰਿ ਏਹੋ ਪਾਹੁਚਾ ਸਦੜੇ ਨਿਤ ਪਵੰਨਿ ॥

ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਦੀ ਹਰ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਦਾ ਪੈ ਰਹੇ ਸੱਦੇ/ਅਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਾ/ਵਸਾ ਲੈ

ਸਦਣਹਾਰਾ ਸਿਮਰੀਐ ਨਾਨਕ ਸੇ ਦਿਹ ਆਵੰਨਿ ॥੪॥੧॥

ਤੇ ਜਦ ਇੰਝ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰੋਂ ਸਦਾ ਅਵਾਜ਼ ਦੇ ਰਹੇ ਰੱਬ ਨੂੰ ਸਦਾ ਚੇਤੇ/ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖੋਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਮਿਲਾਪ ਵਾਲਾ ਦਿਨ ਵੀ ਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧ ॥

ਆਸਾ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ।

ਛਿਅ ਘਰ ਛਿਅ ਗੁਰ ਛਿਅ ਉਪਦੇਸ ॥

ਬਾਹਰ ਭਾਵੇਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਅਕ/ਧਾਰਮਿਕ ਅਦਾਰੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਚੱਲਦੇ ਨੇ।

ਗੁਰੁ ਗੁਰੁ ਏਕੋ ਵੇਸ ਅਨੇਕ ॥੧॥

ਪਰ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਪਰਮਾਤਮਾ (ਗੁਰ) ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੀ ਅਨੇਕਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਸਹੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਹੈ।

ਬਾਬਾ ਜੈ ਘਰਿ ਕਰਤੇ ਕੀਰਤਿ ਹੋਇ ॥

ਮਨ ਦੀ ਜਿਸ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਰੱਬ (ਦੇ ਹੁਕਮ) ਦੀ ਕੀਰਤ/ਪਾਲਣਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਸੋ ਘਰੁ ਰਾਖੁ ਵਡਾਈ ਤੋਇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਉਸ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ ਸਦਾ ਸੰਭਾਲਣਾ (ਉਸ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣਾ) ਹੀ ਅਸਲ ਵਡਿਆਈ ਹੈ।

ਵਿਸੁਏ ਚਸਿਆ ਘੜੀਆ ਪਹਰਾ ਥਿਤੀ ਵਾਰੀ ਮਾਹੁ ਹੋਆ ॥

ਬਾਹਰੀ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਇੱਕ ਸੂਰਜ ਦੀ ਚਾਲ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸੇ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ।

ਸੂਰਜੁ ਏਕੋ ਰੁਤਿ ਅਨੇਕ ॥

ਇੱਕ ਸੂਰਜ ਦੀ ਚਾਲ ਨਾਲ ਹੀ ਅਨੇਕਾਂ ਬਦਲਦੀਆਂ ਰੁੱਤਾਂ ਥਾਪਦੇ ਹਾਂ।

ਨਾਨਕ ਕਰਤੇ ਕੇ ਕੇਤੇ ਵੇਸ ॥੨॥੨॥

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਪਰਮਾਤਮਾ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਵੇਸ/ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਸੁਰਤ ਵਿੱਚ (ਗੁਰੂ ਹੋ ਕੇ) ਰਾਹ/ਉਪਦੇਸ਼ ਦੱਸਦਾ ਹੈ (ਸਾਨੂੰ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਉਸ ਇੱਕ ਤੇ ਧਿਆਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ)।

ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੧ ॥

ਧਨਾਸਰੀ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਬਦ

ਗਗਨ ਮੈ ਥਾਲੁ ਰਵਿ ਚੰਦੁ ਦੀਪਕ ਬਨੇ
ਤਾਰਿਕਾ ਮੰਡਲ ਜਨਕ ਮੋਤੀ ॥

ਮੈਂ ਜਦ ਅਸਮਾਨ ਦੇ ਅਨੰਤ ਥਾਲ ਵਿੱਚ ਸੂਰਜ-ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਤੇ ਤਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਾਂ

ਪੁਪੁ ਮਲਆਨਲੋ ਪਵਣੁ ਚਵਰੋ ਕਰੇ
ਸਗਲ ਬਨਰਾਇ ਫੂਲੰਤ ਜੋਤੀ ॥੧॥

ਪਰਬਤਾਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂਆਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹਵਾ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਚੌਰ, ਤੇ ਫੁਲਾਂ
ਨਾਲ ਸੱਜੀ ਕਾਇਨਾਤ ਨੂੰ ਦੇਖਾਂ ਤਾਂ ਖੁਦ ਨੂ ਪੁੱਛਾਂ

ਕੈਸੀ ਆਰਤੀ ਹੋਇ ॥ ਭਵ ਖੰਡਨਾ ਤੇਰੀ ਆਰਤੀ ॥
ਕਿ ਤੇਰੀ ਪੂਜਾ/ਆਰਤੀ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇ ਮੇਰੇ ਮਾਲਕ! (ਤੇਰੀ ਆਰਤੀ ਕਿਸੇ ਥਾਲ ਵਿੱਚ
ਦੀਵੇ, ਮੋਤੀ, ਫੁੱਲ, ਧੂਫ, ਤੇ ਚੌਰ ਆਦਿਕ ਦੀ ਮੁਥਾਜ ਨਹੀਂ)।

ਅਨਹਤਾ ਸਬਦ ਵਾਜੰਤ ਭੇਰੀ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਤੇਰੇ (ਹੁਕਮ ਦਾ) ਸੰਗੀਤ ਤਾਂ ਅਣਟੁੱਟ ਸਦਾ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ-ਬਾਹਰ ਸਾਰੀ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ
ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ (ਤੇਰੀ ਪੂਜਾ/ਆਰਤੀ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰੀ ਸਾਜ਼ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਦੀ
ਵੀ ਮੁਥਾਜ ਨਹੀਂ)।

ਸਹਸ ਤਵ ਨੈਨ ਨਨ ਨੈਨ ਹਹਿ ਤੋਹਿ ਕਉ
ਸਹਸ ਮੁਰਤਿ ਨਨਾ ਏਕ ਤੋਹੀ ॥

ਇਹ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੀ ਅੱਖਾਂ (ਮੇਰੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ) ਤੇਰੀਆਂ ਹੀ ਨੇ ਤੇ ਇਹ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਚਿਹਰੇ
ਵੀ ਤੇਰੇ ਹੀ ਨੇ; ਤੇਰਾ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਚਿਹਰਾ/ਅੱਖਾਂ ਨਹੀਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਪੂਜਾਂ।

ਸਹਸ ਪਦ ਬਿਮਲ ਨਨ ਏਕ ਪਦ ਗੰਧ ਬਿਨੁ

ਸਹਸ ਤਵ ਗੰਧ ਇਵ ਚਲਤ ਮੋਹੀ ॥੨॥

ਇਹ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਪੈਰ ਤੇਰੇ ਨੇ, ਤੇਰੇ ਕੋਈ ਵੱਖਰੇ ਪੈਰ (ਚਰਣ-ਕਵਲ) ਮੈਂ ਪੂਜ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ; ਕੁਦਰਤ 'ਚ ਵੱਸੀ ਹਰ ਗੰਧ ਤੇਰੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਧੂਫਾਂ ਨਾਲ ਤੈਨੂੰ ਸੁਗੰਧੀ ਕਿਵੇਂ ਦਵਾਂ?

ਸਭ ਮਹਿ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਹੈ ਸੋਇ ॥

ਸਾਰਿਆਂ 'ਚ ਜੋ ਜੀਵਨ ਦੀ ਜੋਤ/ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਰੱਬ ਦਾ ਹੀ ਹੈ।

ਤਿਸ ਦੈ ਚਾਨਣਿ ਸਭ ਮਹਿ ਚਾਨਣੁ ਹੋਇ ॥

ਉਸੇ ਦੇ ਚਾਨਣ ਨਾਲ ਸਭ ਅੰਦਰ ਜੀਵਨ ਹੈ (ਫਿਰ ਉਸਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿਵੇਂ ਪੂਜਾ ਕਰਾਂ?)

ਗੁਰ ਸਾਖੀ ਜੋਤਿ ਪਰਗਟੁ ਹੋਇ ॥

ਗੁਰੂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਲ ਰੱਬੀ ਜੋਤ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਪਰਗਟ/ਜਾਣ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ

ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੁ ਆਰਤੀ ਹੋਇ ॥੩॥

ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਈਏ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਭਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਏਹੋ ਉਸਦੀ ਆਰਤੀ/ਪੂਜਾ ਹੈ।

ਹਰਿ ਚਰਣ ਕਵਲ ਮਕਰੰਦ ਲੋਭਿਤ ਮਨੋ

ਅਨਦਿਨੋ ਮੋਹਿ ਆਹੀ ਪਿਆਸਾ ॥

(ਗੁਰੂ ਗਿਆਨ ਨਾਲ) ਜਦ ਰਾਤ-ਦਿਨ ਮੇਰੀ ਪਿਆਸ/ਤਾਂਘ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਰੱਬ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵੱਲ ਲੱਗ ਜਾਏ।

ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਲੁ ਦੇਹਿ ਨਾਨਕ ਸਾਰਿੰਗ ਕਉ

ਹੋਇ ਜਾ ਤੇ ਤੇਰੈ ਨਾਇ ਵਾਸਾ ॥੪॥੩॥

ਤਾਂ ਹੀ ਮੇਰੇ ਮਨ (ਬਬੀਹੇ) ਨੂੰ ਰੱਬੀ ਗਿਆਨ/ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ (ਜਲ) ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਨ ਰੱਬੀ ਨਾਮ/ਗੁਣਾਂ 'ਚ ਸਮਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਪੂਰਬੀ ਮਹਲਾ ੪ ॥

ਗਉੜੀ ਪੂਰਬੀ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਚੌਥੇ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਬਦ

ਕਾਮਿ ਕਰੋਧਿ ਨਗਰੁ ਬਹੁ ਭਰਿਆ

ਮਿਲਿ ਸਾਧੂ ਖੰਡਲ ਖੰਡਾ ਹੇ ॥

ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਜੋ ਕਾਮ-ਕ੍ਰੋਧ ਆਦਿਕ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਭਰੇ ਨੇ, ਇਹ ਕੇਵਲ ਗੁਰੂ (ਦੇ ਗਿਆਨ) ਨੂੰ ਮਿਲ/ਅਮਲ ਕਰਕੇ ਹੀ ਖਤਮ ਹੁੰਦੇ ਨੇ।

ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਤ ਲਿਖੇ ਗੁਰੁ ਪਾਇਆ

ਮਨਿ ਹਰਿ ਲਿਵ ਮੰਡਲ ਮੰਡਾ ਹੇ ॥੧॥

ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਲਿਖੇ/ਪੱਕੇ ਹੋਏ ਵਿਕਾਰੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਉੱਪਰ ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮਨ ਰੱਬੀ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਜੁੜ ਕੇ ਵੱਡਾ/ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕਰਿ ਸਾਧੂ ਅੰਜੁਲੀ ਪੁਨੁ ਵਡਾ ਹੇ

ਮੇਰੇ ਮਨਾ! ਗਿਆਨ ਦੇ ਸੋਮੇ ਗੁਰੂ ਅੱਗੇ (ਵਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਛੁੱਟਣ ਦੀ ਜੁਗਤ) ਲੈਣ ਲਈ ਹੱਥ ਜੋੜ।

ਕਰਿ ਡੰਡਉਤ ਪੁਨੁ ਵਡਾ ਹੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਗੁਰੂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰਪਤ ਹੋ ਜਾ - ਏਹੋ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਪੁੰਨ ਹੈ।

ਸਾਕਤ ਹਰਿ ਰਸ ਸਾਦੁ ਨ ਜਾਣਿਆ

ਤਿਨ ਅੰਤਰਿ ਹਉਮੈ ਕੰਡਾ ਹੇ ॥

ਵਿਕਾਰਾਂ 'ਚ ਪਿਆ ਮਨ ਰੱਬੀ ਪ੍ਰੇਮ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ, ਉਸਦੇ ਅੰਦਰ "ਮੈਂ-ਮੈਂ" ਦਾ ਐਸਾ ਕੰਡਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ

ਜਿਉ ਜਿਉ ਚਲਹਿ ਚੁਭੈ ਦੁਖੁ ਪਾਵਹਿ

ਜਮਕਾਲੁ ਸਹਹਿ ਸਿਰਿ ਡੰਡਾ ਹੇ ॥੨॥

ਹਰ ਕਦਮ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚੁੱਭਦਾ/ਦੁਖੀ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਐਸਾ ਮਨ ਹਉਮੈ ਕਰਕੇ ਸਦਾ
(ਵਿਕਾਰਾਂ 'ਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ) ਡਰ-ਫਿਕਰਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਖਾਂਦਾ ਹੈ।

ਹਰਿ ਜਨ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਸਮਾਣੇ

ਦੁਖੁ ਜਨਮ ਮਰਣ ਭਵ ਖੰਡਾ ਹੇ ॥

ਰੱਬ ਦੇ ਪਿਆਰੇ ਰੱਬੀ ਨਾਮ/ਗੁਣਾਂ 'ਚ ਸਮਾਏ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰੋਂ ਇਹ
(ਹਉਮੈ ਆਦਿਕ ਵਿਕਾਰਾਂ ਵਾਲਾ) ਨਿੱਤ ਦਾ ਜੰਮਣ-ਮਰਣ ਮੁੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਬਿਨਾਸੀ ਪੁਰਖੁ ਪਾਇਆ ਪਰਮੇਸਰੁ

ਬਹੁ ਸੋਭ ਖੰਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡਾ ਹੇ ॥੩॥

ਉਹ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਕਦੀ ਨਾ ਮੁੱਕਣ ਵਾਲੇ ਰੱਬ ਨੂੰ ਮਿਲ ਲੈਂਦੇ ਨੇ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ
ਸ਼ੋਭਾ/ਵਡਿਆਈਆਂ ਨਾਲ ਭਰ ਦੇਂਦਾ ਹੈ।

ਹਮ ਗਰੀਬ ਮਸਕੀਨ ਪ੍ਰਭ ਤੇਰੇ

ਹਰਿ ਰਾਖੁ ਰਾਖੁ ਵਡ ਵਡਾ ਹੇ ॥

(ਇਸ ਲਈ ਮੇਰੇ ਮਨ ਇਹ ਆਖ ਕਿ) ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਮਾਲਕ! ਤੂੰ ਵੱਡਾ ਹੈਂ, ਤੇ
ਅਸੀਂ (ਗੁਣਾਂ ਤੇ ਸੱਖਣੇ) ਗਰੀਬ/ਛੋਟੇ ਹਾਂ।

ਜਨ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰੁ ਟੇਕ ਹੈ

ਹਰਿ ਨਾਮੇ ਹੀ ਸੁਖੁ ਮੰਡਾ ਹੇ ॥੪॥੪॥

ਸਾਨੂੰ ਤੇਰੇ ਨਾਮ/ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਹੀ ਆਸਰਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ ਵੱਡਾ/ਸਦੀਵੀ ਸੁੱਖ ਦੇਂਦਾ ਹੈ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਪੂਰਬੀ ਮਹਲਾ ੫ ॥

ਗਉੜੀ ਪੂਰਬੀ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਪੰਜਵੇਂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਬਦ

ਕਰਉ ਬੇਨੰਤੀ ਸੁਣਹੁ ਮੇਰੇ ਮੀਤਾ ਸੰਤ ਟਹਲ ਕੀ ਬੇਲਾ ॥

ਮੇਰੇ ਮਨਾ! ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹੋ ਸਮਾਂ ਹੈ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸੇਵਾ (ਗੱਲ ਮੰਨਣ) ਦਾ।

ਈਹਾ ਖਾਟਿ ਚਲਹੁ ਹਰਿ ਲਾਹਾ ਆਗੈ ਬਸਨੁ ਸੁਹੇਲਾ ॥੧॥

ਜੇਕਰ ਹੁਣ ਤੂੰ ਗੁਰੂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਖੱਟ ਲਵੇਂ (ਜੀਵਨ 'ਚ ਧਾਰਣ ਕਰ ਲਵੇਂ) ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਹਰ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਜਿਉਣਾ ਸੌਖਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਉਧ ਘਟੈ ਦਿਨਸੁ ਰੈਣਾਰੇ ॥

ਮਨ ਗੁਰ ਮਿਲਿ ਕਾਜ ਸਵਾਰੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਮੇਰੇ ਮਨਾ! ਦਿਨ-ਰਾਤ ਕਰਦੇ ਕਰਦੇ ਉਮਰ ਲੰਘੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਤੂੰ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਮਿਲ (ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਅਮਲ 'ਚ ਲਿਆ) ਕੇ ਅਪਣਾ ਕਾਰਜ ਸਵਾਰ ਲੈ।

ਇਹੁ ਸੰਸਾਰੁ ਬਿਕਾਰੁ ਸੰਸੇ ਮਹਿ ਤਰਿਓ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ॥

ਵਿਕਾਰਾਂ ਕਰਕੇ ਸੰਸਾਰੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਡਰ-ਫਿਕਰਾਂ ਨਾਲ ਭਰ ਲਿਆ ਹੈ; ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਰੱਬੀ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਹੀ ਨਿਕਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਜਿਸਹਿ ਜਗਾਇ ਪੀਆਵੈ ਇਹੁ ਰਸੁ

ਅਕਥ ਕਥਾ ਤਿਨਿ ਜਾਨੀ ॥੨॥

ਇਹ ਰੱਬੀ ਗਿਆਨ ਜਿਸ ਮਨ ਨੂੰ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਨੀਂਦ 'ਚੋਂ ਜਗਾ ਕੇ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਰਸ ਪਿਆ ਲਵੇ ਉਹ ਮਨ ਹੀ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਰੱਬੀ ਮਿਲਾਪ ਦੇ ਰਾਹ ਨੂੰ ਜਾਣ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਜਾ ਕਉ ਆਏ ਸੋਈ ਬਿਹਾਝਹੁ ਹਰਿ ਗੁਰ ਤੇ ਮਨਹਿ ਬਸੇਰਾ ॥

ਮੇਰੇ ਮਨਾ! ਜਿਸ ਕਾਰਜ (ਸੁੱਖ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ) ਗੁਰੂ ਕੋਲ ਅਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਸਮਝ/ਖੱਟ ਲੈ; ਗੁਰੂ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭੂ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਮਨ 'ਚ ਵਸਾ ਲੈ।

**ਨਿਜ ਘਰਿ ਮਹਲੁ ਪਾਵਹੁ ਸੁਖ ਸਹਜੇ
ਬਹੁਰਿ ਨ ਹੋਇਗੋ ਫੇਰਾ ॥੩॥**

ਅਪਣੇ ਨਿੱਜ ਘਰ (ਮਨ-ਸੁਰਤ ਅੰਦਰ) ਸਹਿਜ ਹੀ ਸੁਖ/ਅਨੰਦ ਦਾ ਮਹੱਲ/ਟਿਕਾਣਾ
ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ; ਫਿਰ ਤੂੰ ਬਾਹਰੀ ਸੁੱਖਾਂ ਦੇ ਫੇਰ/ਗੋੜਿਆਂ 'ਚ ਨਹੀਂ ਪਵੇਂਗਾ।

ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਪੁਰਖ ਬਿਧਾਤੇ ਸਰਧਾ ਮਨ ਕੀ ਪੂਰੇ ॥

(ਇਸ ਲਈ ਮੇਰੇ ਮਨਾ ਅਰਦਾਸ ਕਰ ਕਿ) ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਦੇ ਹਲਾਤ ਨੂੰ ਤੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈਂ
ਰੱਬਾ! ਮੇਰੇ ਮਨ ਦੀ ਇਹ ਸ਼ਰਧਾ ਪੂਰੀ ਕਰ ਦੇ।

**ਨਾਨਕ ਦਾਸੁ ਇਹੈ ਸੁਖ ਮਾਗੈ
ਮੈ ਕਉ ਕਰਿ ਸੰਤਨ ਕੀ ਪੂਰੇ ॥੪॥੫॥**

ਮੈਂ ਏਹੋ ਸੁਖ ਮੰਗਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈ ਗੁਰੂ (ਦੇ ਗਿਆਨ) ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰਪਿਤ (ਚਰਣ-
ਪੂੜ) ਹੋ ਜਾਵਾਂ।

"ਜਦ ਯੂਕਰੇਨ 'ਤੇ ਜੰਗ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਮੇਰੀ ਯੂਕਰੇਨੀਅਨ ਭੈਣ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਯੂਕਰੇਨੀਅਨ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਤਰਜਮਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਤੇ ਇਹ ਉਸਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੋਂ ਜਾਣਿਆ"

Manjit Singh Nerval

Iryna Shpak

ਗੁਰੂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਮੈਂ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਡੂੰਘਾ ਉੱਤਰੀ, ਤੇ ਉਸ ਸੱਚ ਨੂੰ ਲੱਭਿਆ ਜਿਸ ਦੀ ਇਸ ਵੇਲੇ ਮੈਨੂੰ ਲੋੜ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਜੋ ਵਨ ਦੇ ਹਰ ਪਹਿਲੂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਮੈਨੂੰ ਪੂਰਨਤਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਬਦ ਸਾਨੂੰ ਉਹ ਸਰਲ ਸੱਚ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਾਉਂਦੇ ਨੇ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਤਾਂ ਹੈ ਪਰ ਭੁੱਲੇ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਉਹ ਸਾਡੀ ਅਸਲ ਸੁੰਦਰਤਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੇ ਨੇ। ਗੁਰੂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਆਪੇ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਾਉਂਦੇ ਨੇ।

ਤਿੰਨ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮਾਂ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਹੀ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗਿਆਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਭਰ ਦਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਜੋ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦੇ ਰੱਬ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਕਦੀ ਵੀ ਰਾਹ ਤੋਂ ਭਟਕਦਾ ਨਹੀਂ।

Aeryn Corpuz

ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਪਵਿੱਤਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਅਪਣੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਤਰਜਮਾ ਕਰਾਂ, ਮੈਂ ਜੀਵਨ ਦੇ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਹੋ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਕੁੱਝ ਐਸਾ ਜਾਣਿਆ ਜੋ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਵੀ ਹੈ ਪਰ ਅਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਨਜ਼ਰ-ਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ।

ਜੇ ਸਾਨੂੰ(ਗੁਰਬਾਣੀ) ਨੂੰ ਜਾਨਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇ ਕਿ ਇਹ ਗਿਆਨ ਸਦਾ ਐਥੇ ਹੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਤੱਥ ਵੀ ਮੰਨ ਲਈਏ ਕਿ ਇਹ ਜੀਵਨ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਸਿਧਾਂਤ ਹੀ ਨੇ, ਪਰ ਇਹ ਇਹ ਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭੁੱਲੇ-ਵਿਸਾਰੇ ਗਏ ਨੇ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਅਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਰਾਹ ਤੋਂ ਉੱਖੜ ਕੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹੀ ਰਾਹ ਤੇ ਪੈ ਗਏ ਹਾਂ।

ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਕੇ ਅੰਦਰ ਨਿਮਰਤਾ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਬੰਦਾ ਅਪਣੇ ਮੂਲ ਨਾਲ ਜੁੜਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਜੀਵਨ ਸਦਾ ਸੁਹਣਾ ਹੈ। ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਵਾਲਾ ਭਲਾ ਗੁਣ, ਨਿਰਮਾਣਤਾ ਤੇ ਭਲਿਆਈ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

J. C. Lutao

ਮੈਂ ਗ੍ਰਾਫਿਕ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਤੇ ਕਲਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕਰਦਿਆਂ ਅੰਦਰਲੇ ਸੱਚ ਨਾਲ ਡੂੰਘਾ ਜੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸੱਚ ਨੇ, ਬਲਕਿ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਜ਼ਾਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਨਿਮਰਤਾ ਅਤੇ ਸਭ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਨੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅਖੀਰ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਹੀ ਹਾਂ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਤੇ ਅਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਚ ਲਿਖਦਿਆਂ ਮੈਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਜਾਣਨ, ਜੀਵਨ 'ਚ ਜਾਗ੍ਰਤੀ ਰੱਖਣ ਤੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਗਿਆਨ ਜਿੱਥੇ ਮੇਰੀ ਕਲਾ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦਿਖਾਇਆ ਉੱਥੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਅਪਣੇ ਅੰਦਰਲੇ ਨਿੱਜ ਰੂਪ ਨਾਲ ਜੁੜਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹੋਰਨਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੁੜਨ ਦਾ ਗਿਆਨ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸੰਤੋਖ ਅਤੇ ਸਹੀ ਮਨੋਰਥ ਦੇ ਉੱਚੀ ਸਮਝ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਈਸ਼ਵਰ ਵੱਲ ਮੇਰੀ ਯਾਤਰਾ ਐਡਮਿੰਟਨ, ਅਲਬਰਟਾ, ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਡਾਊਨਟਾਊਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲੋੜਵੰਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੰਗਰ (ਮੁਫ਼ਤ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਭੋਜਨ) ਪਰੋਸਣ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ। ਇਹ ਲੋਕ ਤਰਸਯੋਗ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਬੇਘਰੇ ਅਤੇ ਨਸ਼ੇੜੀ ਹਨ। ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫ਼ਤ ਭੋਜਨ, ਨੌਕਰੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੜਕਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਹੋਰ ਮੌਕੇ ਦੇ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸਕੇ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਆਪਣੇ ਯਤਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੈਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਫਲਸਫੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦਾ ਇੱਛੁਕ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਭਾਈ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਧੁੰਦਾ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢੰਡਰੀਆਂਵਾਲੇ, ਵੀਰ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੁਰਾਇਆ ਅਤੇ ਡਾ: ਕਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਿੱਖਣ ਅਤੇ ਸਮਝਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋਈ।

ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਸਦਭਾਵਨਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਪਹੁੰਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਲ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਮਾਪਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿੱਚ ਪਿਆਰ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹਾਂ।

All is One
Manjit Singh Nerval
Sikhs for Humanity Edmonton